

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik XVI. V Ljubljani, decembra 1899. *12. zvezek.*

Prva adventna nedelja.

I. Naš Gospod Jezus Kristus.

LII.

Ljudje bodo koprneli od strahu in čakanja tega, kar ima priti čez ves svet.

Luk. 21, 26.

Naš Gospod Jezus Kristus je mnogovrstno dokazal, da je pravi Bog, tudi s tem, ker je napovedoval prihodnje reči. Veliko takih napovedovanj se je izpolnilo že takrat, ko je Jezus živel na zemlji; mnogo pa se jih je izpolnilo po njegovi smrti ali pa se izpolnjujejo še sedaj, zlasti njegove prerokbe o sv. cerkvi. Kakor pa so se izpolnile druge Jezusove prerokbe, tako gotovo se bo izpolnilo tudi ono veličastno prerokovanje, o katerem govori sveti evangelijski zadnje in prve nedelje v cerkvenem letu, namreč prerokovanje o vesoljni sodbi. Pretresljiv bode sodnji dan že sam ob sebi zaradi silovitih natornih prikaznij, ki se bodo javile ob koncu sveta; potlej zaradi vstajenja od mrtvih; še najbolj pa seveda zaradi sodbe za vse trdovratne grešnike! Zato se sedaj bojimo tega strašnega dné in pošteno živimo v strahu božjem, dokler nam je še Jezus tako neizmerno milostljiv in usmiljen, da se nam takrat ne bo treba bati, kadar pride v svojem nebeškem veličastvu kot neskončno pravičen sodnik!

Pa dalje ne bom danes govoril o sodnjem dnevu, ker ta pretresljivi nauk pride še itak pozneje na vrsto, in zlasti tudi zato ne, ker vam mislim ravno danes pokazati neko predpodobo našega prihodnega vstajenja, pripovedoval vam bom, kako je Jezus obudil Lazarja.

I. Da bomo prav razumeli Lazarjevo obujenje, to velikansko dejanje Jezusovo, si moramo misliti, da je Jezus vse naprej vedel, kaj bo prišlo, tudi vedel, kakšne nasledke bo imelo, da mu bode ravno ta veličastni čudež nakopal smrtno obsodbo: pot v Betanijo bode takorekoč pot pred sodnijo, pot v strašno smrt, nekakšen pričetek njegovega križevega pota.

Premislimo najprej, kako lepo je Jezus apostole in ljudi pripravljajal na to veliko delo. Že prilika, ki sem vam jo zadnjič pojasnoval, je nekakšno kazala na to, tako da so morali potlej ljudje nehoté misliti nanjo, ko se je bil izvršil čudež. Onega ubožčka, katerega je bogatin v večnosti prosil na pomoč, in še posebej želel, naj bi ga Abraham poslal na ta svet k bratom, da bi jih spokoril, — onega ubožčka je imenoval Lazarja. Takrat, ko je Zveličar to pravil ljudom, je pač že vedel, da bode prišel res neki mož iz večnosti, ki mu bo tudi Lazar ime, pa trdovratni judje ne bodo verovali in se ne spokorili, marveč zagnali še hujski hrup zoper Jezusa. Zato je tako pomembno sklenil priliko: *Ako Mozesu in prerokom ne verjamejo, tudi ne bodo verjeli, če kdo od mrtvih pride k njim.*

To je bilo prvo najbolj oddaljeno pripravljanje za čudež. Drugo, bližje vendar še daljno pripravljanje je bilo vse to, kar se je godilo še onstran Jordana, kjer je Jezus učil, namreč tam, kjer smo ga že nekaj časa v duhu spremljali. Bilo je pa tako-le:

Ko je še Jezus učil na levi strani Jordana, je Lazar hudo zbolel. Njegovi sestri, Marija in Marta, mu sporočita: »Gospod, glej, ta, ki ga ljubiš, je bolan.« Družina Lazarjeva, t. j. Lazar sam in dve sestri, je živela v Betaniji, komaj tri četrti ure od Jeruzalema. Kakor je razvidno iz evangeljskih sporočil, je bila premožna, zelo spoštovana, pobožna in Jezusu vsa udana; tudi Jezus je čislal in ljubil to blago družinico, kar ji je seveda še v največjo pohvalo. To dobro hišo torej obišče nesreča, smrtna bolezen; sestri sta bili v tem večjem strahu, ker nista imeli ne očeta ne matere. Lazar jima je bil edina opora in tolažba, in sedaj jima hoče neusmiljena smrt uropati še tega ljubega brata! Kam drugam naj bi se obrnili tako verni in bogoljubni duši, kakor do Jezusa, ki je bil, če smem tako reči, »domači prijatelj«? In kako lepo sta postavili sporočilo. Ko bi sedaj kdo izmeji nas hotel v enaki nesreči odposlati kam telegram, ne vem, če bi ga znal kdo tako lepo zložiti. Tako malo besedij, pa toliko vere, zaupanja, ponižnosti,

pohlevne udanosti! Samo bolezen mu naznanita, vse drugo pre-pustita njemu.

Ko Jezus sliši to sporočilo, reče: „*Ta bolezen ni za smrt, marveč v slavo božjo: da se po nji poveliča Sin božji.*“ Huda poskušnja za skrbni sestri je bil ta skrivnostni odgovor, vendar tolažil. Čudno; že večkrat smo slišali, kako hitro je Jezus pomagala, kadar ga je kdo prosil; a sedaj pa ostane še dva dni v tistem kraju, kjer mu je došlo sporočilo, čeravno je vedel, da bo Lazar umrl še tisti dan. Jezus je imel več vzrokov, da ni šel takoj; ni namreč hotel svojega misijonskega dela prekiniti zaradi zasebne zadeve ene same družine; zahtevala je, kakor sam reče, slava božja in njegovo poveličanje, da Lazar ne ozdravi, marveč umrje; izkazati je hotel družini še večjo ljubezen in nakloniti še večjo dobroto, kakor se je pozneje res pokazalo. S tem je gotovo večjo dobroto storil Lazarju, ko ga je od mrtvih obudil, kakor če bi ga bil ozdravil že v bolezn. In kdo bi mogel dopovedati, kako zelo je ta poskušnja oblažila srca tem trem dobrim ljudem! Kako so bili sedaj utrjeni v veri, zaupanju, potrpežljivosti, v ljubezni do Boga in mejsebojni bratovski ljubezni in pa kolika je morala biti sedaj njihova hvaležnost! Kadar Bog pošlje svojim ljubljencem britkosti, jim vselej hoče nakloniti velike milosti, če ne vsakokrat že na tem svetu, pa gotovo v večnosti; če ne za telo, pa gotovo za dušo.

Čez dva dni pa reče apostolom: „*Pojdimo zopet v Judejo!*“ Učenci mu pa rekó: »Učenik, sedaj so te judje iskali kamenjati, in greš zopet tja?« Jezus jim odgovori: „*Ni-li dvanajst ur v dnevu? Ako kdo hodi po dnevu, se ne spotakne, ker vidi luč tega sveta; ako pa hodi po noči, se spotakne, ker ni luči pri njem.*“ V tej primeri potolaži učence, češ, kakor popotnik po dnevu ni v nevarnosti, tako tudi on ne, ker sedaj je še dan njegovega delovanja, ni še prišla noč njegovega trpljenja; navadni popotnik tudi nima luči dneva in življenja sam v sebi, on jo pa ima. To je govoril in potem jim je rekel: „*Lazar, naš prijatelj, spi, pa grem, da ga zbudim iz spanja.*“ Tedaj mu rekó učenci: »Gospod, ako spi, bo ozdravel.« Menili so namreč, da govori o navadnem spanju. Tedaj jim Jezus razločno reče: „*Lazar je umrl. In vesel sem zavoljo vas, da nisem bil tam, zato da verjete; pa pojdimo k njemu!*“

To govorjenje je pač za vsakega dovolj jasno, le eno reč pripomnim. Če je Jezus imel Lazarjevo hišo v tolikem čislju, je pač do apostolov moral imeti še večjo ljubezen. In res, zavoljo

Lazarjeve boleznini ni šel v Betanijo, in tudi sedaj ne gre le zavoljo mrtvega Lazarja, marveč v prvi vrsti zavoljo svojih ljubljenih apostolov, kakor sam pové: „Vesel sem zavoljo vas, da nisem bil tam, zato, da verujete.“ O, koliko so pridobili apostoli s to potjo! o kako so bili v veri potrjeni! potrjeni tem bolj, čim dlje je Lazar ležal v grobu! Ganljiva je ta ljubezen do apostolov, ganljiva tem bolj, če pomislimo, da se je ohranila do sedanjih dni; tudi sedaj ljubi Jezus vse dobre in poštene ljudi, a gotovo še najbolj in s posebno ljubeznijo ljubi dobre in goreče duhovne, svoje namestnike.

Ljubezen se pa ne dá skriti. Te lepe Jezusove besede: „Zavoljo vas sem vesel“ . . . so globoko ganile apostole; sedaj so drugačnih mislij, poprej so sami branili Jezusu, naj nikar ne hodi proti Jeruzalemu, sedaj pa še želijo, naj bi šel, pa naj pride, kar hoče. To vnesmo apostolov naznani Tomaž, ki je imenovan »Dvojčič«, ki reče součencem: »Pojdimo tudi mi, da ž njim umrjemo!« Pripravljeni so torej z Jezusom iti, kamorkoli, v življenje ali v smrt!

Tako je bilo daljno pripravlanje za čudež v Pereji, ki je veljalo zlasti apostolom. Še ganjlivejše je bilo bližnje pripravlanje na ta presunljivi čudež doma, t. j. v Betaniji; to je bilo zlasti za obe sestri in za navzoče ljudi, kateri so se bolj ali manj zanimali za Lazarja.

II. Po judovski šegi je bil mrlič precej po smrti pokopan, še isti dan. Lazar je bil v grob položen isti dan, ko je prišlo do Jezusa sporočilo, da je zbolel; v Pereji je ostal še dva dni; ako se je napatil četrti dan, dospel je, ker je iz Pereje do Betanije 7 do 8 ur, še le četrti dan popoldne v Betanijo.

Pa četudi je bilo že četrti dan po pogrebu, vendar še ni bila potihnila žalost po ljubljenelem rajniku. Sestri sta bili silno žalostni; mnogo judov ju je prišlo tolažiti. Ko Marta sliši, da se bliža Jezus, teče mu naproti in s tem hoče Jezusu izkazati posebno spoštovanje, ker judovska šega je zahtevala, da se je šlo imenitnim osebam, kakor hitro se je naznanil prihod, kolikor mogoče, daleč naproti. In kakor sicer je tudi to pot Marta prevzela nalogo skrbne gospodinje; Marija je pa le doma sedela in žalovala, bržkone si je mislila: »Oh, zakaj je umrl moj dobri bratec, ta nedolžna duša, mar naj bi bila kruta smrt pobrala mene, ubogo grešnico!«

Rado se zgodi, da se ob dnevih žalosti posebno nekatere besede prav velikokrat ponavljajo. Kakor je videti, sta Marija in Marta po smrti ljubljenelega brata premnogokrat ponavljali besede:

»Ko bi bil Jezus tukaj, bi najin brat ne bil umrl!« Ali bi res ne bil umrl? Gotovo ne; zakaj Jezus bi ne bil mogel pustiti, da bi Lazar najprej umrl, potlej bi ga bil pa obudil. Kaj bi bili še le rekli oni judje, ki so že itak godrnjali.

Ko se je Marta približala Jezusu, jo je tako premagala žalost, da ni mogla drugega spregovoriti, kakor tolikrat ponavljane, že privajene besede: »Gospod, ko bi bil ti tukaj, moj brat bi ne bil umrl!« A kmalu se toliko ojunači, da še pristavi: »A tudi sedaj vem, da ti bode Bog dal, karkoli boš prosil.« A s to vero, da bi Jezus pomagal le po molitvi, ni zadovoljen, mu še ne zadostuje za tak čudež. Zato reče: *„Tvoj brat bo vstal.“* Marta mu odgovori: »Vem, da bo vstal ob vstajenju poslednji dan.« In na podlagi te izpovedi jo privede do one popolne vere, katera je potrebna za čudeže: spoznati mora, da ta Jezus, ki pred njo stoji, bode sodnji dan vse mrtve obudil k življenju, da pa tudi že sedaj lahko oživi, kogar hoče. Reče ji namreč: *„Jaz sem vstajenje in življenje“*, ne le v tem smislu, da bom sam iz lastne moči iz groba vstal in živel, marveč imam tudi oblast in moč druge obujati in drugim življenje dajati za čas in večnost. Zato še pristavi: *„Kdor v mé veruje, bode živel, četudi umrè. In vsak, kdor živi in v mé veruje, ne bo umrl vekomaj. Veruješ li to?“* Ona mu reče: »Da, Gospod, verujem, da si ti Kristus, Sin božji, ki je prišel na svet.« Sedaj je popolno njeno spoznanje, sedaj je popolna njena vera, kakor si je želi Jezus, — sedaj je pripravljena za čudež.

Izgovorivši te besede, odide in pokliče skriyaj sestro Marijo, rekoč: »Učenik je tukaj in te kliče.« Marta si je tako mislila, da pojmeta sestri sami z Jezusom tje k grobu, da bi ju nihče ne motil, ko bosta iz Jezusovih ust vsprejemali nebeško tolažbo, zato jo skrivaj pokliče; (na čudež pa seveda ni mogla misliti). Marija hitro vstane in gre k Jezusu, toda ne sama, kakor je želela sestra Marta. Ko so videli judje, ki so bili ž njo v hiši in so jo tolažili, da je Marija hitro vstala, šli so za njo, rekoč: »Na grob gre, da bo tam jokala.« Sedaj se pa nam odpre silno lep, ganljiv in veličasten prizor. Sv. Janez, ki nam je opisal vso dogodbo, se vidno trudi, da bi ga nam narisal dovolj natanko in določno. Ko je tedaj Marija prišla k Jezusu, pokleknila je predenj in jokaje rekla: »Gospod, ko bi bil ti tukaj, bi moj brat ne bil umrl.« Tudi judje, ki so bili prišli ž njo, so jokali. Ko jih Jezus vidi, se zgrozi v duhu, užali se in reče: *„Kam ste ga položili?“* Rekó: »Gospod, pojdi in poglej!« In Jezus je jokal. Judje so tedaj govorili: »Glejte,

kako ga je ljubil!« Jezus se je tedaj zopet sam v sebi zgrozil in pride k grobu. Sestri sta se pa že tako žalno in milo jokali, da so bili premagani tudi navzoči judje ter se začeli jokati — vse je v solzah in obrnjeno proti Jezusu, božjemu tolažniku in pomočniku, seveda tudi častitljivi zbor apostolov in gotovo ne najmanj rahločutni Jezusov ljubljenec, sveti Janez, ki si je vse tako natanko zapomnil in nam tako mojstersko naslikal to sliko ter vidno skrbel, da bi ne zgrešil kar nobene imenitnejše črtice. Posebno je opazoval Jezusa. O njem najprej pravi, da »se je zgrozil«, da »se je užalil«. Te dve besedi naznanjata globoko in silno čustvo srčne bolečine, ob enem pa tudi notranji boj in upor, nevoljo. Razlagalci nam to silno užaljenje božjega Zveličarja pojasnjujejo tako-le: Ravno je na tem, da bi storil veličastni čudež; vse ga sili k temu, ljubljene in ljubeči ljudje na okrog in še posebej njegovo usmiljeno Srce. Toda v istem trenutku pregleda njegov duh vse strašne posledice, ki jih bo imel ta čudež; dobro vé, da to delo božje moči in božjega usmiljenja bode takorekoč bojni klic njegovim sovražnikom, saj je videl prav na mestu pred seboj nekatere, ki bodo takoj, ko se izvrši božje dejanje, hiteli v mesto in pričeli spletati zanjke, v katere bi ga ujeli. Smrt in grob prijatelja Lazarja mu je predpodoba lastne strašne smrti in lastnega groba; milo žalovanje Marte, Marije in prijateljev Lazarjevih mu je predpodoba one mile in neutolažne žalosti, s katero bodo objokovali njega njegova presveta Mati, njegovi apostoli in drugi prijatelji ob njegovi smrti, ob njegovem pogrebu, — vse to je natanko naprej videl s svojim vsevidnim božjim očesom. Ali je mar čudno, če se je zgrozil ob tem pogledu, če se je protivila njegova človeška natora, ko je imel storiti ta osodepolni čudež! — Jezus je pa tudi jokal. Kaj pa je bil vzrok njegovih solz? Gotovo ne smrt njegovega prijatelja, zavoljo katere sta se jokali sestri; njega pa ni mogla do solz ganiti, saj ga je hotel ravno obuditi. Ravno tako ne osoda Lazarjeva v večnosti. Lazar je bil svetnik in se je ločil v ljubezni Jezusovi s tega sveta. Kaj pa je bil torej vzrok? Skoro ne homo mogli dobiti drugega pravega vzroka, kakor srčno sočutje, katero je imel ob pogledu tolike užaljenosti pri rajnikovih sestrah in prijateljih. Ako dober človek vidi prijateljevo dušo v hudi britkosti in opravičeni žalosti, gane ga že ta pogled do solz. Ako udariš ob struno, stresnejo se tudi druge enako ubrane strune v bližini. Jezusov jok nam je torej dokaz, kako je Jezus tudi po svoji človeški natori imel dobro, miločutno, preblago,

rekel bi, detinsko dobro srce. Joka se, kakor se nedolžno dete joka, ko vidi jokati druge! Še dragocenejše in častitljivejše se nam bodo zdele Jezusove solze, ako pomislimo, kako Zveličar joka. Jok in solze niso v naši oblasti; pride in premaga nas, pa zopet mine, ali hočemo ali nočemo. Torej solze pri nas niso vselej tolike vrednosti. Pri Jezusu so bile pa solze popolnoma proste in v njegovi oblasti; jokal se je, ker je sam hotel in kolikor je sam hotel. Ko je videl, kako opravičeno, redno, odkritosrčno in sveto je žalovanje sester in prijateljev Lazarjevih, je dovolil tudi svojemu božjemu Srcu, naj žaluje in sicer tako zelo, da se začne solziti tudi njegove božje oči. — Jezus pa se tudi ni sramoval teh solz in tega sočutnega ginjenja. Ni storil, kakor delajo večkrat možje, ki imajo mehko in dobro srce in so hitro ginjeni, pa se sramujejo take srčne ginjenosti in se sramežljivo proč obrnejo, da bi skrili svoje solze. Tega ni storil Zveličar. Mej jokajočimi stoji in joka ž njimi, in njegove plemenite solze kapljejo po njegovem lepem, moškem obličju, da jih lahko vsi vidijo. O lepe solze, o dragocene solze, drage ne le za Lazarja in njegovo družino, marveč za nas vse! Gospod se ne joka in ne preliva le solz za naše grehe, marveč objokuje tudi naše časno gorje. Oj kako lepo je v teh solzah popisano Jezusovo premilo Srce! zares »Beseda je meso postala«, božja dobrot, božja ljubezen je prebivala mej ljudmi.

Vendar vsaka še tako lepa slika mora imeti senco. Vse je ginjeno zrlo na jokajočega Jezusa in navdušeno se je glasilo: »Glejte, kako ga je ljubil!« Bili so pa vendar le nekateri, ki so celo ob tem prizoru mrzli ostali in hladno modrovali: »Ali ni mogel ta, ki je oči odprl sleporojenemu, tudi storiti, da bi ta ne bil umrl?« Saj so se celo našli mej njimi taki, kateri so šli takoj po obujenju v Jeruzalem pravit Jezusovim sovražnikom, seveda iz zlobnega namena.

Jezus se je zopet zgrozil, ko je prišel k grobu. Saj že vemo, zakaj. Boriti se je moral sam s seboj. A ljubezen je zmagala, ljubezen do Lazarja in do nas, ker je šel junaško trpljenju in smrti naproti, ko se je približala njegova ura.

Bila je votlina in kamen je bil položen pred njo. Zato reče Jezus: *Odvalite kamen!* Marta pa mu reče: »Gospod, že smrdi; zakaj štiri dni že leži.« A Jezus ji reče: *Ali ti nisem povedal, da boš videla slavo božjo, če veruješ?* Tedaj odmaknejo kamen. Jezus pa povzdigne oči kvišku in reče: *Oče, zahvalim te, da si*

me uslišal. Vedel sem, da me vselej uslišiš; toda zaradi ljudstva, ki okoli stoji, sem rekel, da verujejo, da si me ti poslal. To je zadnja priprava za čudež, že poleg groba. Jezus je hotel tako nakloniti, da je bilo veliko ljudij priča njegovega čudeža, in sicer raznovrstnih, tudi iz višjih krogov, prijateljev in nasprotnikov. Stali so ali klečali v krogu okoli njega in sester. V molitvi naravnost in glasno pové, da bo zato storil čudež, da bi vero obudil tudi pri tistih, kateri še ne verujejo, in vero potrdil pri onih, kateri jo že imajo. In da se mu je sedaj ponudila taka lepa prilika, za to se še posebej zahvali nebeskemu Očetu.

No, sedaj je bilo za čudež vse pripravljeno. Jezus zakliče z močnim glasom: *Lazar, pridi ven!* In mrlič pride ven s povoji povezan na rokah in nogah; obraz njegov pa je bil zakrit s prtom. In Jezus jim veli: *Razvežite ga in pustite, naj odide.*

Ne utegnemo danes še natančneje prevdarjati veličastnosti tega čudeža. Tudi se mi zdi nepotrebno, današnjemu govoru pristavljati še kaj naukov in opominov, ko tako glasno govori božje dejanje samo. Torej kar sklenem, seveda s to željo, da mnogokrat sami prevdarjate posameznosti tega veličastnega čudeža, da bi bolj goreče častili in ljubili njega, ki ga je storil s svojo božjo močjo, ki bo tudi nas vse obudil sodnji dan, — o da bi nas le tudi vse postavil na svojo desnico in potlej vzprejel v večno veselje v nebesa! Amen.

A. Kržič.

2. Kako potreben je bil svetu Odrašenik.

Rosite ga nebesa od zgoraj, in oblaki
dežite pravičnega; odpre naj se zemlja,
in naj rodi Zveličarja. Iz. 45, 8.

Iz vseh katoliških cerkvá nam doni danes proseč glas na ušesa: Rosite ga nebesa od zgoraj...! — Čudno zares! — ravno ta glas se je pred več kot 2000 leti slišal iz ust prerokov in vseh pobožnih izraelcev, le s tem razločkom, da so oni zdihovaje svoje solzne oči povzdigovali proti nebesom, odkoder jim je imel Odrašenik priti; — med tem, ko se mi sedaj že veselimo njegovega zveličalnega prihoda na zemljo, ter le nebesa prosimo, da bi nam Zveličarja odposlala v naša srca! — O koliko srečnejši smo mi, kot so bili izraelci, ker nam je solnce Pravice že izšlo, ker so nam

nebesa in oblaki že dežili pravičnega, in ker se je zemlja že odprla in nam rodila Zveličarja; izraelci pa so smeli samo po njem zdihovati. Spoznali so krivice, katere so storili svojemu Bogu in Gospodu, spominjali so se starih obljub, katere so bile dane njih očetom, čutili pa so tudi revo in nezmožnost si pomagati, zato so milo klicali: *Kdo nas bo rešil iz rok sovražnikov in iz pluje sužnosti? Kdo drugi, kakor ta, ki ima priti v rešenje narodov! — O rosite ga že skoraj nebesa . . . ! Ti Bog si nas zavrgel in razdjal, srdiš se, pa se nas usmiliš. Deželo si zmajal in jo potresel; zaceli nje razpoke, ker je bila pretresena. Skazal si hudo svojemu ljudstvu; napajal si nas z vinom bridkosti. Pomagaj s svojo desnico, in nas usliši! Kdo nas popelje v trdno mesto? Ali ne ti, Bog! ki si nas zavrgel; in ali ne pojdeš ti Bog z našimi trumami? Pomagaj nam iz stiske, ker nečimrna je pomoč človeška! (Ps. 59, 3 — 13). — Doklej, o Gospod! se boš odtegoval popolnoma? doklej se bo vne-mala kakor ogenj tvoja jeza? . . . Kje je tvoje nekdanje usmiljenje, Gospod! kakor si prisegel Davidu v svoji resnici? Spomni se, Gospod, zasramovanja svojih služabnikov (Ps. 88, 47, 50 — 51) ter pošlji jagnje, gospodovalca zemlje! (Iz. 16, 1.) — Tako so zdihovali izraelci po Odrešeniku, ker so spoznali potrebo njegovega prihoda na svet!*

Pa ne le izraelci, temveč tudi neverniki so začeli čutiti potrebo prihodnjega Odrešenika. Bridko so čutili, da je treba moža, kateri bi razgnal temô duha, da bi raztrgal mreno raz oči, da bi vsaj spoznali od kod so, čemu so in kaj jih čaka po smrti! V duhu vsega paganskega sveta je klical njihov modrijan na smrtni postelji: V pekočem dvomu sem živel, in v mučilnem strahu umrjem, kam grem, ne vem, o bitje vseh bitij usmili se me!

Kako potreben je bil zares Odrešenik svetu, to resnico hočemo danes premišljovati; hočem vam pokazati, da je bil potreben 1. zaradi grozne popačenosti in nevednosti, v kateri je ves človeški rod zdihoval; 2. pa zaradi njegove nezmožnosti, da bi se sam iz splošne zagrešnosti odkupil, in postal Bogu dopadljiv.

I. S prekletstvom božjim obdana, revna in uboga, sta romala prva človeka, Adam in Eva, iz raja, katerega sta morala zapustiti zaradi svoje poželjivosti in nepokorščine, v divjo pusčavo, ter se s solznim očesom ozirala nazaj v srečni kraj. Proč je bila njuna nedolžnost in z njo vsa sreča, greh je bil storjen, — prekletstvo

božje izrečeno, — pred njunimi očmi, kakor tudi pred očmi njunih naslednikov, se je razgrnila črna noč strašnega zlá. Kolika sprememba, ko morata iti iz presrečnega kraja v najhujšo nesrečo, katera od dne do dne vedno narašča, ter vedno bolj zatemnuje pamet in slabi voljo, tako da se njun rod vidno oddaljuje spoznanju svojega Boga ter pogrezuje v brezno dušnega spačenja! — Zato se tako ginljivo glasijo popisi sv. bukev, zato tako tužno odmevajo tožbe nad neskončno revščino, slepoto in sramoto izvoljenega ljudstva!

Res je sicer, da je pri izraelcih še tlelo spoznanje in češčenje pravega Boga, pa tudi tu je bilo mnogokrat pravo spoznanje božje kaljeno z malikovanjem. Tudi izvoljeno ljudstvo je postalo milovanja vredno. V ptuje dežele je bilo pregnano, in ptujim vladarjem je moralo služiti; gnjusoba razdjanja je ležala nad Sionom in Izrael je zgubil svoje sodnike, svoje kralje, svojo vero in čast, kakor mu je bilo že naprej povedano. Tudi za čast božjo vneti preroki niso mogli ustavljati divjega potoka občnega popačenja, akoravno so ga v nekaki sveti jezi skušali ustaviti, pa družega niso mogli, kakor s solznim očesom objokovati nesrečo ljudstva, in se tolažiti s prihodnjim Rešenikom!

Pa tudi pagani niso prikrivali svoje nadloge, ter so odkritojeli spoznavati, da njihov stan je milovanja vreden. Od dne do dne je rastla popačenost, od ure do ure se je množila hudobija, — človeški rod je stal na robu propada in bi bil brez Odrešenika častno in večno zgubljen!

Tema nevednosti in hudobije je pokrivala paganska ljudstva, katerih je bilo kot listja in trave, ki pa niso nič vedeli o predobrem nebeškem Očetu, ter so iz lesa, kamenja, železa ali brona narejene človeške in živalske podobe častili kot svoje bogove. Tako otemnjena je bila njihova pamet, da se niso sramovali poklekovati pred lesom in kamenjem; tako otemnjen njihov um, da so skazovali božjo čast živini, ostudnim živalim, grešnim in hudobnim ljudem! Iz tega se pač lahko sklepa, kako popačeno je moralo biti njihovo vsakdanje življenje, ker so si še celo bogove, t. j. višja bitja domišljevali tako spačene. — Kjer ni pravega spoznanja božjega, tam je doma le rop in morija, nečistost, požrešnost, neusmiljenost in maščevanje. — Glejte! To je bil tisti grozni in žalostni čas, o katerem govori sv. apostol, da so se ljudje vdali zopernaturnim, mesenim ostudnostim, — čas, ko so bili kralji in cesarji le grozoviti samosilniki svojih podložnikov, ko sta le meč in strah, ne pa

pravica, sodila; — čas, — v katerem moške niso bili pomočniki svojim ženam, temveč le ostri zapovedovalci; žene ne pomočnice svojim možem, temveč le dekle in sužnje; — čas, v katerem se z otroci ni tako ravvalo, kakor otrokom gré, temveč so jih kot obrabljeno robo proč metali ali prodajali in kupovali; čas, v katerem je smel gospodar svojega posla do krvi pretepesti, pa tudi umoriti brez odgovornosti pred sodnijo!

To so bili zares žalostni časi! Pa s čem so se vendar takrat revni in tlačeni tolažili? — Morda z boljšim življenjem v večnosti? — In kaj bi bilo pač na drugi strani krotilo neusmiljeno samosilnost mogočnejšev? — Morda strah pred prihodno kaznijo? — O nikakor! O prihodnjem življenju niso ne eni ne drugi nič vedeli! — Zato so brez tolažbe zdihovali eni, — brez strahu divjali drugi!

Mislím, da sedaj razumete žalostni stan ondašnjih časov, in da mi ni treba več govoriti o nevednosti in dušni sprijenosti ljudi, — in če bi bilo še tako nadalje šlo, bi bilo človeštvo v obupnosti in trinoštvu sploh žalostno samo sebe končalo in poginilo!

Toda glejte! — V neizmernih, nebeških visočinah je vendar-le živel in vse modro vladal eden, živi, pravi in večni Bog, kateri je Oče vseh teh revnih stvari, ki so vsi otroci njegovi, ki so vsi brez razločka prejeli iz njegovih rok dušo in telo. — Ali jih hoče res zapustiti, da se vekomaj pogube? Ali jim ne bo poslal Odrešenika, — pomočnika, zakaj jih je pa ustvaril, zakaj jim je dal dušo in telo, — morda samo njim v nesrečni konec? — O nikakor ne! — Stiska zbezanega ljudstva je klicala k Bogu za milost, in čeravno so je bili ljudje sami krivi, — je bila vendar ta stiska prevelika, da bi se jih Bog ne usmilil, da bi jim ne poslal učenika! — In glejte! Res so se pretrtgali oblaki, in nebesa so rosile modrega učenika, ki je ljudem razsvetlil pamet in jih podučil o pravem namenu, katerega ima človek na tem in onem svetu!

Pa Odrešenik ljudem ni bil le potreben zaradi splošne nevednosti in sprijenosti, da bi jih poučil in poboljšal, temveč tudi zaradi njihove nezmožnosti, ker sami niso bili nikakor v stanu odkupiti se iz svoje zagrešenosti in postati Bogu dopadljivi!

II. Res je sicer, da so bili med milijoni ljudmi nekateri boljši in modrejši, pa vendar v kljub temu po svojih boljših misli niso živeli! Jaz vidim dobro, in tudi spoštujem, kar je dobrega, pa se vendar-le slabega držim, — je tožil imeniten pagan. In slavni jud je rekel: Jaz ne storim dobrega, kar želim, temveč slabo, kar ne

želim! — Ljudje niso imeli moči dobro delati in se hudemu braniti, in če že modrejši in boljši med njimi ne, kolikor manj še drugi! — Pa ni samo zadosti nič hudega ne storiti in dobro začeti, temveč je bilo treba tudi storjeno hudo, stari dolg pred božjimi očmi zbrisati! — Pa kako? — Ljudje so pač dobro vedeli in čutili, da je tega treba, pa vedeli so tudi, da kri kozlov in juncev ni v stanu sprati madeže iz njihove duše! Neverniki so skušali tudi s človeškimi daritvami izmiti svoje grehe, kar je pa še bolj zmnožilo njihovo zlobnost in pregrešnost! — S takimi daritvami so pač ljudje in neverniki na znanje dali, da je treba pravne daritve dati Bogu, katera bi jih očistila, — pa te, ki so jih darovali vendar niso bile v stanu z Bogom spraviti grešnega človeka!

Vi bi morda tudi mislili, da bi bilo zadosti, če bi se kak človek našel, ki bi se iz ljubezni do svojih bratov pustil zaklati in Bogu darovati, da bi Bog drugim odpustil in jim zbrisal kazni za grehe! Ali pa, če bi eden ne zadostoval, vsaj velika množica, zlasti veliko nedolžnih otročičev, kakor so brezpametni pagani menili! Pa vendar ni tako! Le premislite, da je bilo razžaljenje božje preveliko, nepokorščina prehuda, da bi jo zamogla kaka zgolj človeška, četudi še tako ogromna daritev, poravnati, zlasti ker so vse človeške daritve omadeževane in nepopolne, razžaljenje božje pa je bilo neskončno, in nepokorščina brezmejna, katera se ne moreta drugače poravnati, kot z neskončno popolno daritvijo, in dovršeno pokorščino. Treba je bilo popolne in dovršene daritve in pokorščine, da se je zamogel zagrešeni človeški rod spraviti z Bogom! Take popolne in dovršene daritve pa ni bilo najti drugod, kot le v Bogu samem, ker le Bog sam je popolnoma in brez graje njegova dela! Zato je bil le Bog sam v stanu biti Odrešenik človeškemu rodu, ker le Bog sam je zamogel Bogu skazati popolno pokorščino in dati njemu dopadljiv dar; in da je to zamogel, je moral ob enem biti tudi človek, da se je zamogel podvreči vsem človeškim težavam ter na se vzeti človekovo kazen ali pokoro in trpeti ter pokoren biti do sramotne smrti na križu, kakor je poprej človek nepokoren bil Bogu. Le včlovečeni Bog je zamogel biti Odrešenik ljudi, po katerem so noč in dan, leta in leta zdihovali!

Prav lepo nam to resnico pojasni sv. Avguštin, rekoč: Prodati so se zamogli ljudje, toda odkupiti, — rešiti se pa niso bili v stanu, in Bog jih je pustil čakati 4000 let zato, da so sami

spoznali in se prepričali, da si sami s svojimi lastnimi očmi ne morejo pomagati!

Zaradi tega tudi ni bilo Odrešenika precej po prvem grehu na svet, da ne bi potem ljudje rekli, da bi si bili lahko sami pomagali in da Odrešenika ne potrebujejo. V teku časa pa, ko so ljudje spoznali svojo spačenost, pa tudi svojo slabost, so jeli tudi milo zdihovati in jokajoči prositi: Rosite ga nebesa in vi oblaki dežite pravičnega, odpri se zemlja in rōdi Zveličarja!

Tako glejte predragi! se je vse zedinilo, da je ljudem oči odprlo, da jim je Zveličar, Odrešenik potreben! Njihova sprijenost in popačenost na eni strani, — in njihova nezmožnost na drugi strani samim sebi pomagati, jih je silila k temu. Le pri Bogu ni bilo nobene potrebe, nobene sile nam Zveličarja poslati, temveč Bog ga je poslal le zgolj iz milosti in usmiljenja do zbeganega in nesrečnega človeštva!

Hi koncu preljubi vam pa rečem še eno besedo. Danes je prva adventna nedelja, začetek cerkvenega leta, pa tudi začetek našega upanja na prihod Zveličarja v naša srca, ter začetek našega pravega veselja in sreče. — Ker je morda v srcu marsikaterega izmed vas ravno tako mračno in pusto, kakor pri onih nesrečnih ljudeh pred Kristusom, o katerih sem vam danes govoril, zatorej naj bo danes ob začetku novega cerkvenega leta naša prva želja ta, da bi Jezus Kristus, nas vseh Odrešenik, prišel prebivat tudi v naša srca, da bi jih ogrel in razsvetlil. Zatorej vam kličem s sv. apostolom še enkrat: *Bratje! Vemo, da je že ura, da oč spanja vstanemo. Zakaj sedaj je naše zveličanje bližje, kakor takrat, ko smo verni postali. Noč je prešla, dan pa se je približal. Vrzimo tedaj od sebe dela teme, in oblecimo orožje svetlobe. Kakor po dnevu pošteno hodimo, ne v požrešnosti in pijanosti, ne v nečistosti in nesramnosti, ne v kregu in nevošljivosti, temveč oblecite Gospoda Jezusa Kristusa, (Rim. 13. 14.) t. j. po njegovem nauku in zgledu začnimo živeti, ter ostanimo stanovitni ne le do konca tega leta, temveč do konca dni svojega življenja. Amen.* A. Šimenec

Praznik brezmadežnega spočetja device Marije.

I. Naš Gospod Jezus Kristus.

LIII.

Poslušajte nauk in bodite modri in nikar ga ne zamstujte. Preg. 8, 33.

Najprej moramo danes obrniti svoje misli na prekrasni praznik, ki ga slovesno obhajamo. Današnji praznik ni le samo preimeniten Marijin praznik, marveč tudi izrednega pomena za sv. cerkev sploh. Po sveti skrivnosti, kateri je posvečen ta veličastni praznik, se ima zlasti v sedanjem času oživljati in utrjevati versko in nravno čustvo; ta skrivnost je namreč enako važna za oboje, za vero in lepo življenje. To resnico je Bog prav v naših časih posebno povečal po neštetih čudežih, ki se godé takorekoč pred našimi očmi že nad 40 let v Lurdu na Francoskem na priprošnjo brezmadežne device Marije. Po teh čudežih, katerih niso mogli in ne morejo utajiti tudi najhujši nasprotniki naši, je Bog hotel najprej poslaviti Mater božjo samo in pospešiti njeno češčenje mej kristijani, ker brezmadežno spočetje je Marijina posebna predpravica, katere ni bila na zemlji deležna še nobena druga stvar, po kateri je povzdignjena Marija nad vse druge ljudi, kolikor jih je živelo do sedaj in kolikor jih še bo, da je opravičen naš vsakdanji pozdrav: »Blažena si mej ženami!« A po teh čudežih je poslavljena tudi sv. cerkev sama, ker je Bog iz nebes potrdil nauk o brezmadežnem spočetju, ki ga je l. 1854. razglasila za versko resnico, v dokaz in potrjenje, da je sv. cerkev nezmotljiva učiteljica, da se smemo torej brez skrbi in obotavljanja v vseh rečeh zanesti nanjo. Ob enem ima pa ta praznik prav posebno poživljati pobožno in čisto življenje ter se v tem oziru sme imenovati središče vseh drugih Marijinih praznikov, deviški praznik ljube nedolžnosti, praznik svetih vzorov. Zato ga pa tudi vsi dobri kristijani, zlasti vsi dobri Marijini otroci, obhajajo s toliko vnemo, se tako goreče pripravljajo nanj in ga še potlej tako navdušeno posvečujejo v osmini.

Ker ima torej današnji praznik namen utrjevati sv. vero in poživljati lepo življenje po veri, se mi zdi primerno, da ne govorim dalje posebej o prazniški skrivnosti, marveč da tudi danes kar nadaljujem naše navadno premišljevanje o življenju in delovanju našega Gospoda Jezusa Kristusa.

I. Najprej se še enkrat ozrimo nazaj na veličastni čudež, ki smo si ga obširnejše ogledali preteklo nedeljo: o bujen je Lazarjevo. Ta čudež radi prištevamo največjim čudežem. To pa iz več ozirov; že zaradi priprav, katere so se vršile, predno je Jezus storil ta čudež, in katere sem vam zadnjič obširneje razkazoval; posebej pa še zaradi čudeža samega. Oživil je moža, kateri je bil že štiri dni v grobu in je začel že trohneti. Jajrova hčerka, katero je obudil, ko je bila ravnokar umrla in še ležala na smrtni postelji, je lahko vstala brez ovire, ko jo je poklical k življenju. Mladeniča iz Najma so sicer nesli že k pogrebu; a judje so nosili mrliča k pogrebu kar proste na odprtih nosilih; torej je tudi ta mladenič lahko kar vstal in hodil, ko ga je Jezus obudil s svojo vsemogočno besedo. Pri Lazarju je pa bilo drugače. Že to je bil velik čudež, da je Lazar na Jezusov klic mogel sploh priti iz groba, čeravno je bil še ves povezan in povit z mrtvaškimi prti, tako, da je Jezus sam moral še posebej zapovedati, da naj mu odevžejo in odvijejo povoje in prte, češ, da bo mogel — brez nadaljnega čudeža — prosto hoditi.

Tudi ljudi je silno pretresel ta čudež; tako v živo še niso nikdar čutili božje moči, božje vsemogočnosti v svoji bližini. Boga, sodnika živih in mrtvih, imajo pred seboj; tega ne morejo tajiti. A bila je pa tudi res to sodba tako silna, da se je moral sedaj sleherni odločiti ali na desno ali na levo. Sv. evangelij namreč pripoveduje dalje: »Mnogo judov, ki so videli Lazarjevo obujenje, je verovalo v Jezusa. A nekateri izmed njih odidejo k farizejem in jim povedo, kaj je Jezus storil.« Da niso šli iz dobrega namena, to se itak vé, sicer bi ne bili šli praviti sovražnikom Jezusovim. Ta novica se je hitro raznesla po mestu in je hudo pretresla duhove; drugače si niti misliti ne moremo. Zlasti je zašumelo v višjih krogih. Veliki duhovniki in farizeji so sklicali zbor, t. j. najvišjo sodnijo, in so rekli: »Kaj nam je storiti; zakaj ta človek dela velike čudeže. Če ga tako pustimo, bodo vsi verovali vanj in prišli bodo Rimljani in vzeli bodo zemljo in narod.« O grda nehvaležnost! O nedopovedljiva zlobnost! Sedaj še vprašajo, kaj jim je storiti, ker Jezus dela toliko čudežev? I, če vidite toliko čudežev in jih, kakor sami pravite, ne morete utajiti, verujte že vendar v Jezusa, da je vaš Mesija, vaš Rešenik, vaš živi Bog, ki ne more drugega govoriti in učiti, kakor le golo resnico. Pa ne; hočejo mu ubraniti, če ne drugače, z umorom, s smrtjo. Pri tem pa se jim zaleti, da kar naravnost povedó pravi vzrok, namreč nevoščljivost, sovraštvo, češ:

»Če ga tako pustimo, bodo vsi verovali vanj.« A takoj hočejo zakriti svojo podlo strastnost in si izmislijo kar na celem tak vzrok, s katerim mislijo najlažje preslepiti ljudi, češ da popolnoma pravično ravnajo, ker previdnost zahteva tako: »Rimci bodo prišli, pravijo, in nam bodo vzeli mesto in narod.« Nalašč popustijo versko stran in krenejo na politično pot, češ: kadar se gre za domovino, takrat morajo biti vsi edini. Seveda tega sami sebi ne morejo verjeti, da bi bil Jezus z apostoli nevaren domovini; a boljšega sredstva ne poznajo, če hočejo ljudstvo hujskati.

Pa nekaj posebnega je to: ta seja velikega judovskega zbora je postala nekakšen vzorec, po katerem se ravnajo skoro vsi krivo-verci in sovražniki sv. katoliške cerkve, kadar hočejo ljudstvo pridobiti zase in je nahujskati zoper Kristusa in njegovo cerkev. Luter je napel to struno narodnosti in pela je prav glasno po Nemškem in tudi po Slovenskem; Hus je udarjal na isto struno narodnosti itd. Tudi naši nasprotniki so skovali celo novo besedo za te struno, ko so nas začeli o svojem času psovati z »brezdomovinci.«

V zboru je bilo gotovo tudi kaj pravičnih mož, ki so govorili za Jezusa; a njih glas se je preupil. Posebej vstane veliki duhovnik Kajfa in začne kar moč oblastno: »Vi nič ne veste in ne pomislite, da je bolje za vas, ako umrje en človek za ljudstvo, kakor da bi poginil ves narod.« S tem je sicer povedal isto, kaker že poprej drugi, le bolj odločno; umorjen mora biti na vsak način, da rešimo narod in domovino! Tem besedam pa še pristavi sv. evangelist Janez: »Tega pa ni rekel sam od sebe, marveč ker je bil tisto leto veliki duhoven, je prerokoval, da mora Jezus umreti za ves narod, — a ne le za narod, marveč, da bi v edinost zbral vse otroke Božje.« Ker je imel Kajfa najvišjo oblast, poslužil se je sveti Duh tudi nevrednega, da je po njem prerokoval rešilno smrt Jezusovo za vse ljudi vesoljnega sveta. Od tega dne so torej sklenili, da ga umore. Jezusu so torej ure soštete, a ne štejejo mu jih judje, marveč šteje si jih sam, t. j. umrl bo šele o veliki noči, ker sam tako hoče; ne upal pa bi si razsoditi, kdo bolj želi trpljenja in smrti, ali krvoločni judje, ki ga želé prej ko prej s poti spraviti, ali mili Jezus, ki tako srčno hrepeni dovršiti rešenje človeškega rodu.

Odslej bomo torej spremljali Jezusa po njegovi zadnji poti, katera ga dovede slednjič v smrt; pa ne naravnost proti Jeruzalemu, marveč po daljnem ovinku. Ko je bil Jezus obudil Lazarja

se je odtegnil in šel v samotni kraj v mesto Efre^m, ki je kakih osem ur od Jeruzalema proti severu, in odtod skoz Samarijo, ob meji Galileje in Samarije proti Jordanu, potlej onstran Jordana skozi Perejo proti jugu, do one Betanije, ki je še onstran Jordana, tam, kjer je nek^{daj} sv. Janez krščeval; od tod pa slednjič čez Jordan skozi Jeriho v Betanijo, ki je že pri Oljski gori, in cvetno nedeljo v Jeruzalem. Razlagalci menijo, da se je to potovanje pričelo v februariju in dovršilo v sredi aprila o veliki noči. Deloval pa je Jezus v tej zadnji dobi prav tako, kakor poprej: delal čudeže, ter učil sedaj z navadno besedo sedaj v prilikah; a učenje prihaja čimdalje resnejše in se bolj in bolj ozira na pogin in zavrženje judovskega ljudstva.

II. Ob tem potovanju mej Galilejo in Samarijo je prišel Jezus do nekega mesteca, ki ga sv. pismo ne imenuje, ustno izročilo pa je zove Ginejo. Tu mu pride naproti deset gobovih mož, ki so od daleč stali in glasno klicali: »Jezus, učenik, usmili se nas!« Gobovci niso smeli stanovati mej drugimi ljudmi, a mej seboj so pa smeli občevati in skupno živeti pa skupno trpeti. O, trpljenje zbliža tudi take ljudi, kateri so si v sreči radi narazen. Tudi tukaj je bilo tako: judovski bolniki niso odganjali tovariša Samarijana, marveč skupno so prenašali nesrečo in nadlogo in skupno prosili z enakim zaupanjen in enako spoštljivostjo pomoči nebeškega zdravnika. — Ko jih Jezus ugleda, jim pravi: *Pojdite, pokažite se duhovnikom!* Judovski duhovniki so namreč morali, kadar je ozdravel kak gobovec, dati mu spričevalo, da je res zdrav in da sme zopet mej ljudi. Tukaj se je Jezus tudi oziral na to postavo, a ob enem je hotel pa tudi poskusiti gobovce, imajo li dosti trdno vero, kakoršno je Jezus sploh zahteval pri svojih čudežih. In dobro so prestali to poskušnjo. Ko jim je ukazal, naj se gredo pokazat duhovnikom, so takoj šli, čeravno še niso bili ozdravljeni. Ozdraveli so šele na potu. In kakor je videti iz evangelijskega pripovedovanja, kmalu, in bržkone jim je bilo treba iti le do bližnjega mesta, ker Gineja je bilo levitovsko mesto.

Ko je pa eden izmej njih videl, da je ozdravel, se je vrnil, hvaleč Boga z močnim glasom. Pokleknil je pred Jezusa in ga je zahvalil. In ta je bil Samarijan. Izmej Izraelcev pa se mu ni prišel nobeden zahvaliti. Ali niso imeli toliko blagočutnosti in ponižnosti; ali so se bali zameriti judovskim duhovnikom, ali so jim le-ti morda celó branili, ali kaj je bilo vzrok, ne moremo povedati. Toliko pa je gotovo, da je bil vzrok ničeven in nečasten, ker se je Jezus bridko

pritožil zaradi take nehvaležnosti. Rekel je: *Ali jih ni bilo deset očiščenih? Kje pa je onih devet? Nobeden se ni našel, da bi se bil vrnil in čast dal Bogu, kakor ta tujec.* In mu reče: *Vstani, pojdi! tvoja vera ti je pomagala.* Neizrečeno velika dobrotta je bila že to, da je gobovi Samarijan ozdravel telesne bolezni; a vsekako si moramo misliti, da mu je Jezus, ki je visokodušen plačnik, za prelepo hvaležnost podaril še višjih dušnih milostij, in da je v besedah: *Tvoja vera ti je pomagala,* še vse kaj več povedano, kakor pa da so zginile nadležne gobe, — ozdravljen je bil tudi dušno!

Vsa ta dogodba se pa tudi lahko razlaga kot neka veličastna prilika, katera nam daje dvojen nauk. Hvaležni Samarijan pomeni paganstvo, ki je ponižno vsprejelo Jezusa in njegovo kraljestvo; nehvaležni izraelski gobovci pomenjajo pa ravno judovsko ljudstvo, ki je toliko dobrot prejemale od Boga že ves čas, posebej pa še po Jezusu Kristusu, pa ostalo je oholo, mrzlo, prevzetno, nehvaležno in zato končno nevredno milosti božje. Bolezen je bila pri judih in paganih velika, skoro ista; rešenik je bil za oboje isti, nebeški Zdravnik Jezus Kristus. Veselil se je Jezus paganov, ki so spoznali svojo revščino in se oklenili njegove rešilne roke; silno pa ga je žalilo, da so premnogi judje zavrgli njegovo pomoč in si nakopali časni pogin in večno pogubljenje.

Drugi nauk te dogodbe pa je prelepa pohvala one tako prikupne čednosti, ki se imenuje *h v a l e ž n o s t*. Kolikor mi je znano, je Jezus z besedo in dejanjem kazal in priporočal vse krščanske čednosti, a posebej je priporočal le nekatere, zlasti v osmerih blagih na gori in poleg tega še tri same zase: ponižnost in krotkost, ko je rekel: *Učite se od mene, ker jaz sem krotak in iz srca ponižen,* in pa hvaležnost v današnji dogodbi. Iz tega razvidimo, da hvaležnost ni le kaka n a v a d a, ki jo zahteva takozvano »spodobno vedenje«, marveč je čednost in sicer ena najlepših čednostij, ker je Jezusovemu Srcu tolikanj ljuba. Hvaležnost je tudi dolžnost, ki jo zahteva pravica; zakaj pravica pravi, da se zastonj nič ne dobi: kdor nima s čim plačati ali povrniti, mora delg poravnati z dostojno zahvalo. Dobroto smemo odkloniti; ako smo jo pa vzprejeli in morda še prosili zanjo, vzprejeli smo s tem tudi dolžnost, da se zahvalimo. Povrh tega pa ravno hvaležnost kaže, kakor malo katera druga čednost, lepo, blago in pohlevno srce, ki si nehote pridobi dobrotnika ter izkoplje in odpre studence novih dobrot, nehvaležnost pa maši in zasiplje studence dobrot. Zato radi hodimo hvaležni najprej Bogu, največjemu do-

brotniku, hvaležni pa tudi ljudem; gojimo na vso moč to prelepo čednost in razodevajmo jo ob vsaki priliki, kolikor nam je-le možno. Verjemite mi, da istinito hvaležen človek ne more biti zloben človek.

III. Bilo je tudi še v teh krajih, na desni strani Jordana, da so pristopili farizeji in vprašali Jezusa: Kdaj pride božje kraljestvo? Farizeji so bili tega prepričanja, da obljubljeni Mesija bode svetni kralj in bode svoječasno nastopil z veliko zunanjo slavo in močjo, v svetnem blišču. Ker niso mogli gluhi biti za javno mnenje, da je Jezus prerokovani Mesija, zato bi radi izvedeli, kdaj, in seveda tudi kako se bo pokazalo božje kraljestvo. Jezus ima za to imenovano vprašanje dvojen odgovor, ker ima v mislih dvojen prihod božjega kraljestva; o svojem prvem prihodu odgovarja farizejem, o svojem drugem prihodu pa govori učencem.

Farizejem odgovori in reče: *Božje kraljestvo ne pride s svetlostjo. Tudi ne poreko: Glej! tukaj je, ali glej! tam je, češ, v tej deželi se je zasnovovalo, tamle je njegovo glavno mesto. Zakaj glejte! božje kraljestvo je znotraj v vas!* S tem hoče Jezus reči: Kako me morete še le vprašati: kdaj pride kraljestvo božje? Saj je že prišlo; je že ustanovljeno, mej vami je. Kar oči odprite, pa je boste videli; a odpreti morate notranje, dušne oči, odpreti svoja srca. Kdor božjega kraljestva ne vzprejme v svoje srce po veri in čednostih, ki jih zahteva, ne bode nikoli videl božjega kraljestva; ono pojde mimo njega, da niti ne bo vedel kdaj. Jezus je nalašč tako odgovoril, da je z enim odgovorom povedal dve reči: kdaj pride božje kraljestvo, pa kako? Na vprašanje »kdaj« odgovori: Jaz sem kralj! moj nauk in moje milosti, ki jih ponujam in delim, to je moje kraljestvo! Na vprašanje »kako« pa pojasni, da ne pride z zunanjim šumom, ali kakor bi sedaj rekli, s sijajno »parado«, marveč čisto na tihem se snuje božje kraljestvo, po svojih naukih in milostih: čista in pobožna — sveta srca, to je božje kraljestvo, in kdor si noče prizadevati za tako srce, ne bo nikoli poznal božjega kraljestva. *Zakaj glejte! božje kraljestvo je znotraj v vas!*

Sedaj so se farizeji odstranili, in Jezus se obrne do učencev in jim razjasnuje, da naj nikar ne pričakujejo zunanjega blišča, zunanje slave, marveč bo celo treba veliko trpeti v tem kraljestvu, zlasti učencev čaka veliko bridkostij. Da bi pa ne zgubili poguma, jim napove, da ob koncu sveta, ob dopolnitvi časov bo

prišel z veliko častjo in slavo, in sicer kar nagloma in nepričakovano. Tako-le namreč jim govori: *Prišli bodo dnevi, ko boste želeli videti en dan Sinu človekovega in ga ne boste videli. In vam poreko: Glej, tukaj je, in glej, tam je. Ne hodite za njimi. Zakaj kakor izpod neba bliščeči blisk razsvetljuje vse, kar je pod nebom, tak bo Sin človekov svoj dan! Poprej pa mora on veliko trpeti in zavržen biti od tega rodu. In kakor se je godilo v dnevih Noetovih, tako bo tudi v dnevu Sinu človekovega. Jedli so in pili in se ženili in možile do dne, ko je šel Noe v barko; in potop je prišel in jih je vse pokončal. Ravno kakor se je godilo v dnevih Lotovih: Jedli so in pili, kupovali in prodajali, sadili in zidali. Tisti dan pa, ko je Lot šel iz Sodome, je dežilo ogenj in žveplo z neba in jih je vse končalo. Tako bo tisti dan, ko bo Sin človekov razodet. Tisti čas, kdor bo na strehi in njegovo orodje v hiši, naj nikar dol ne hodi, da bi je vzel; in kdor je na polju, naj ravno tako nikar ne hodi nazaj. Spomnite se Lotove žene. Kdorkoli išče ohraniti svoje življenje, je bo zgubil, in kdorkoli je zgubi, je bo ohranil. Povem vam: Tisto noč bosta dva v eni postelji; eden bo sprejet in eden puščen. Dve bosta skupaj mleti: ena bo sprejeta in ena puščena; dva bosta na njivi, eden bo sprejet in eden bo puščen. In so odgovoril, in mu rekli: Kje, Gospod? On pa jim je rekel, kjerkoli je mrtvo truplo, tam se zbirajo tudi orli.*

Tako je Jezus Kristus učencem v kratkih a krepkih potezah napovedal svoj drugi prihod in sicer v prvi vrsti, kako bo prišel kot sodnik Jeruzalemskega mesta in judovskega ljudstva. Pove jim, da se bo to zgodilo šele po njegovem trpljenju in po njegovi smrti, da bo takrat silno huda stiska, da bo sprijenost velika kakor ob Noetovem ali Lotovem času, da bodo krivi preroki skušali ljudi preslepiti. Prišlo pa bo nagloma, kakor blisk, in sicer nad vse, kakor blisk hipoma razžari vse podnebje. Glavna reč pa je, da naj bodo pripravljene; naj se ne dajo zapeljati od krivih prerokov, naj se ne dajo motiti po časnih opravilih, marveč v tej nevarnosti naj rajše vse zgubijo, tudi življenje, saj je bodo potlej zopet dobili.

Ob enem je pa vse tako povedano, da je predpoda tistih stisk, ki bodo pred sodnim dnem, in njegovega nevadnega veličastnega prihoda k vesoljni sodbi. Seveda se bode za posameznika vse to vršilo že precej po njegovi smrti. Ker Jezus tako splošnje govori, kar hkrati o treh rečeh, o trojni sodbi, zato tudi noče natančneje odgovoriti na vprašanje učencev: kje bo to? marveč kar splošno v pregovoru: *Kjer je mrtvo truplo, tam se zbirajo orli,*

t. j. kjer bo kaj zadolženega, tam bo sodba. Za Jeruzalemsko mesto je še to značilno, ker bo prišel sovražnik z rimskim orlom. Za posebno sodbo velja: kjerkoli bo kak mrlič, tam bo takoj sodba. Kar pa pregovor pravi o posamezni reči, to velja tudi za občnost, kakor se bo zvršilo sodnji dan.

Predragi, o nikar ne bodi zastoj naše današnje premišljevanje; naj nam ne mine današnji Marijin praznik letos brez dušnega sadu; marveč naj se izpolni nam vsem, kar tako srčno želé in prosijo naš ljubljeni škof ljubljanski: Pridi k nam kraljestvo božje p o Mariji! Amen.

A. Kržič.

2. Kako si ohranimo sv. čistost?

Vsa si lepa, moja prijateljica, in madeža ni na tebi. Vis. p. 4, 7.

Zenin v visoki pesmi se je ozrl na svojo nevesto in zaklical jej je: *Kako si lepa, prijateljica moja! kako si lepa!* In naštevši njene vrline je sklenil z vsklikom: *Vsa si lepa, moja prijateljica, in madeža ni na tebi.* Te besede obrača sv. cerkev na prezalo in prečisto nevesto sv. Duha, in zato jej današnji dan kliče: »Vsa lepa si, Marija, in madeža izvirnega greha ni v tebi!« Na Mariji torej po verskem nauku sv. cerkve ni madeža izvirnega greha, na Mariji pa tudi ni bilo nobenega družega greha; sicer bi ne bila »vsa lepa« in nadangel bi je ne bil mogel pozdraviti: *Češčena, milosti polna!*

Oj, kristijani, kolik razloček med Devico Marijo in med nami! Marija brez vsacega najmanjšega greha, mi vsi v grehih! Marija — »mati prečista«, »mati brez madeža«, »mati nedolžna«, mi pa grešni Evini otroci. Toda, kristijani, bodimo tudi otroci Marijini; in to bomo, ako se trudimo posnemati Marijine prelepe čednosti.

Davno, davno je že gledal lepoto Marijino preroški duh sv. Janeza na otoku Patmos in zapisal je besede: *In veliko znamenje se je prikazalo na nebu: Žena s solncem obdana, in luna pod njenimi nogami, in na njeni glavi krona iz dvanajst zvezd.* (Raz. 12, 1.) Kaj pomeni krona iz dvanajst zvezd? To so brezdvomno Marijine čednosti, Marijine popolnosti. Med njimi pa se najlepše odsvita njena sv. čistost, vsled katere se Marija imenuje

kraljica angelov, devic devica, in kraljica devic. In, da bi med drugimi čednostmi mogli zlasti sv. čistost na Mariji lažje posnemati, podam vam danes poglavitne pripomočke, kako ohranimo sv. čistost.

Ti pa, brezmadežna kraljica nebeška, podpiraj nas v dobrih sklepih!

Bog je dal človeku um, pamet in prosto voljo, podpira pa nas s svojo milostjo. Zato treba kristijanu, ako si hoče pridobiti in ohraniti kako čednost dvojnega, namreč lastnega truda in božje pomoči. To velja tudi o sv. čistosti. Poglejmo najprej, kako ima kristijan sam skrbeti za sv. čistost, potem pa se ozrimo še po pomočkih od zgoraj.

I. Podlaga vsake čednosti je po besedah sv. Avgušтина ponižnost. Toda o tem splošnem pomočku ne mislim tu govoriti, ampak hočem omeniti nekaj posebnih sredstev za sv. čistost, katero modri v sv. pismu tako-le hvali: *O kako lep je čist rod v svellobi (svoje čednosti); zakaj njegov spomin je večen, ker je spoznan pri Bogu in pri ljudeh.* (Modr. 4, 1.)

a) Kristijan sam skrbi za sv. čistost prvič s tem, da se vedno živo zaveda božje vsepričujočnosti. *Na vseh svojih potih misli v njega, in on bo tvoje stopinje vodil*, kliče modri Salomon. (Preg. 3, 6.) Bog te vidi in sliši povsod; kako veličastna je ta misel! Kjer te ne vidi in ne čuje noben človek, tam te opazuje vsevedni Bog. Pred duhovniki, stariši, domačini se lahko skriješ, lahko potajiš, nikakor pa ne pred vse opazujočim očesom božjim. Pred njim se ne moreš skriti v kot, pred njim te ne zagrne noč, ne tmina. Bog te vidi na polju in v gojzdu, v samotnem kraju in v zaprti sobi. Bogu ne moreš tudi nič utajiti. In dalje: Kar bi se sramoval storiti vpričo svojega najboljšega prijatelja, ki pa je le človek, tega bi se ne sramoval pred neskončno svetim Bogom! Take misli so navdajale egiptovskega Jožefa, zgled samske čistosti, tako je govorila v svojem srcu čista Suzana, zgled zakonske čistosti in zvestobe, ko je bila njuna čistost v nevarnosti. Ko bi dandanašnje mladina in zakonski bolj živo mislili na božjo vsepričujočnost, oj, koliko grehov zoper šesto in deveto zapoved bi se ne zgodilo!

b) Drugi pripomoček, da ohraniš sv. čistost, je zatajevanje samega sebe. Kako pa more človek samega sebe zatajevati?

To je lahko umeti, ako pomislimo, da je človek iz telesa, iz mesenega dela, in iz duše. Zatajevati se pravi po besedah sv. Pavla *treti svoje telo in ga devati v sužnost duha*, (I. Kor. 9, 27.) zatajevati se pravi svoje zunanje čute in notranjo poželjivost tako vladati, da božjim zapovedim nikoli ne ravnamo nasproti. Pred vsem velja to o očeh, ki so okna, skozi katera pride dušni tat skrivaj v človeško srce. Ušesa pa so tisti nevarni čut za sv. čistost, po katerem umazani jezik more vzeti človeku čistost srca. Dalje je tu opomniti, da je nezmernost v jedi, še bolj pa v pijači eden najnevarnejših sovražnikov sv. čistosti. Sv. Pavel pravi: *Niker se ne upijajte z vinom, v katerem je nečistost*. (Ef. 5, 18.) Še bolj pa te besede veljajo o žganju, ker ta peklenska pijača človeka naredi še bolj živinskega. Marsikateri prazniki, marsikatero žegnanje, marsikateri sejm, marsikateri dnevi molitve in počitka vedeli bi povedati žalostno resnico, kako je angel čistosti otožen povesel oči pri nespodobnem pogledu in govorjenju, kako se mu je solza utrnila pri želji in privoljenju, in kako je slednjič z zakritim obrazom odšel nesramno dejanje zaznamovat v bukve večnosti. Z nečistim dejanjem navadno še ni konec nečistega greha. Zakaj dejanje tako rado preide v navado, navada rodi potrebo, potreba obupnost, obupnost pa — pogubljenje. Zatorej, ljubi kristijan, poslušaj kaj ti kliče sv. Efrem: »Pridobi si čednost! Sramožljivost svojemu očesu, resnico svojemu ušesu, besede življenja svojemu jeziku, svojemu srcu podobo Gospodovo, svojim udom spodobnost, da te bodo čislali angeli in ljudje.« Kdor se ne ustavi precej nečisti misli, bliža se s senom v roki ognju.

c) Z zatajevanjem v ozki zvezi je tudi to, da se mora kristijan, ki hoče čisto živeti, ogibati bližnje priložnosti k nečistemu grehu.

Kar je lilija med cveticami, to je čistost med čednostmi. Lilija, piše sv. Bernard, je najnežniša, najbolj občutljiva cvetica, čistost je najnežniša čednost. Zato se je treba boriti, da jo ohranimo neomadeževano v vsej njeni lepoti. V tem boju pa, pravi sv. Filip Neri, zmagajo le bojzljivci t. j. tisti, ki pred bližnjo priložnostjo bežé. Kdor hoče torej zmagati, naj bo le bojzljiv, ali pa, če hočete, tako srčen, da ne bo hodil na plesišča in v slaboglasne krčme, kamor vabi hudobni duh nedolžnost, da bi bila tam ali še bolj gotovo na potu zapeljana. Kdor hoče zmagati, naj se varuje lenobe po dnevu, vasovanja po noči. Kdor hoče zmagati, naj se bolj kot strupene kače varuje hudobnih tovarišev in spri-

jenih tovarišic. Kdor hoče zmagati, naj ne sklepa za kratek čas znanj in pregrešnih zvez, ki so prave zanjke hudobnega duha in njegovih pomagačev na zemlji.

Neki misijonar iz družbe Jezusove je pred več leti rekel v Ljubljani na prižnici: »Pa praviš: saj me bo vzel. Kdo te bo vzel? Hudič te bo vzel!«

II. Kristijani! Da pa bo naša skrbljivost in naš trud za sv. čistost vspešen, treba, da si zagotovimo pomoč od zgoraj. »Naša pomoč je v imenu Gospodovem«, moli sv. cerkev s psalmistom. Kako pa si zagotovimo pomoč od zgoraj?

a) Pobožen mož je zapisal besede: »Sneg pada iz oblakov, in dar čistosti prihaja od Boga, ki je vir čistih željâ in usmiljenja nad našimi slabostmi.« Vsekako je torej treba najprej molitve. Že modri Salomon pravi: *Ko sem izvedel, da ne morem drugače zdržljiv biti kakor če dá Bog, stopil sem pred Gospoda in ga prosil, ter sem govoril iz vsega svojega srca.* (Modr. 8, 21.) Milost božjo potrebujemo za čednost sv. čistosti toliko bolj, ker lastna, po grehu spačena narava vleče človeka zmiraj v nasprotno stran. Zlasti se je treba priporočati Bogu sv. Duhu za dar strahu božjega. Tu menim tisti otročji strah, vsled katerega se kristijan boji Boga, ker ljubi Boga, in se greha boji zato, ker greh Boga žali. Kdor je navdan s tem sv. strahom, postavlja se v duhu vedno v pričujočnost božjo, in takemu, pravi sv. pismo, *se bo dobro godilo, in oblagodarjen bo v dan svoje smrti.* (Sir. 1, 19.) Da, predrage krščanske duše, kdor v življenju ne zna dovolj čislati sv. čistosti, spozna gotovo na smrtni postelji njeno visoko ceno. Kaj bi ti takrat pomagalo vse razuzdano razveseljevanje in pregrešno uživanje v življenju, kaj bi ti koristile vse preplesane ure, vse prepbite in prepbite noči, če pa ti pekoči ogenj vesti dela hud nepokoj ter te straši pred pravičnim Sodnikom?

Dobro sem poznal starega moža, o katerem so vsi župljani vedeli, koliko moli, in je marsikdo rekel ob njegovi smrti, da bi želel biti na njegovem mestu. Ta pobožni mož je par dnij pred svojo smrtjo — vpričo vseh navzočih — vendar-le zdihoval z Davidom: *Gospod, ne pomni grehov moje mladosti!* (Ps. 24, 7.)

b) Krepek pripomoček, zagotoviti si od zgoraj pomoč za čisto življenje, je zlasti pogostni prejem zakramenta sv. pokore in sv. Rešnjega Telesa. Kakor trst, tako omahljiv in slaboten je človek sam na sebi v viharnem boju zoper vse raznovrstne skušnjave. Kje je pomoč? On je naše

krepilo, ki je vir vse moči, on, ki je zgolj milost, zgolj dobrota, zgolj ljubezen — Jezus Kristus. Zato so od nekdanji vsi bogoljubni kristijani, katerim je bila v resnici skrb za sv. čistost, po skesani spovedi s posebnim hrepenenjem pristopali k mizi Gospodovi. Vedeli so dobro, da nebeški Pastir svoje zveste ovčice varuje in brani pred zgrabljivimi volkovi, ki so zlasti nevarni, da ugrabijo čistost duše in telesa. Sv. Alojzij, kakor znano, je vsak teden pristopal k angelski mizi, sv. Alfonz Marija Ligvorij takisto že v zgodnji mladosti. Radi pogostnega sv. obhajila je pisal sv. Frančišek Borgija sv. Ignaciju Lojolanskemu ter ga prosil za svēt, češ da nekateri trdē, da večkratno sv. obhajilo ni za ljudi, med svetom živeče. Sv. Ignacij pa mu odpiše, da je večkratno sv. obhajilo najvspešniši pripomoček, svojo dušo očistiti vseh napak človeške slabosti ter jo pripeljati do popolnosti. Tako se je posvetil sveti podkralj Frančišek Borgija, tako sv. Klara, tako je sv. Peter iz Alkantare ohranil čistost do groba in tako še na milijone družih svetnikov in svetnic božjih.

Zato vam pri tej priliki nasvetujem t. i. šestnedeljno pobožnost v čast sv. Alojziju, ki je v tem, da se prejme šest nedelj zaporedoma bodisi pred praznikom sv. Alojzija ali pozneje zakramente sv. pokore in sv. Rešnjega Telesa ter moli po namenu sv. Očeta za popolni odpustek.

c) Kje pa imamo še iskati in pričakovati pomoči v boju za to angelsko čednost? Vem, da sami čutite to: pri Mariji, Kraljici brez madeža izvirnega greha spočeti. Ona, najčistejša, kar jih je kedaj bilo na zemlji, nam daje najvišji zgled med vsemi svetimi ljudmi in najboljšo pomoč za Bogom. Marija je zmiraj živela tako, kakor je Bog velel Abrahamu: *Hodi vpričo mene in bodi popolnoma*. (I. Mojz. 17, 1.) Živo se je vedno zavedala božje vsegapičučnosti, zatajevala samo sebe ter bila najrajše v templu Gospodovem in v domači hiši pri delu. K njej torej, katere svetost je Bog utrdil, sama pa spopolnila, zatekajmo se v vseh skušnjavah zoper tisto čednost, ki je Devici Mariji najljubša.

P. Segneri pripoveduje, da je neki duhovnik iz družbe Jezusove spovedoval mladeniča, ki je tako globoko zabredel v nesramne pregrehe navado, da mu spovednik ni mogel dati svete odveze. Spusti ga tedaj naročivši mu, naj vsako jutro zmoli tri češčenamarije v čast prečisti Devici Mariji, da mu ona izprosi rešitev iz grešnih vezij. Več let pozneje pride ta mladenič zopet k taistemu spovedniku, in spovedavši se nekaj malih grehov, reče: »Duhovni oče me menda ne poznate. Jaz sem tisti, ki ga

vi pred nekoliko leti zavoljo nečistosti niste mogli odvezati. Ker pa sem vas ubogal ter zmolil vsako jutro tri češčenamarije, oprostil sem se z božjo milostjo vseh taciuh grehov.« Hkrati je mladenič dovolil spovedniku, da sme to povedati na prižnici. In ko sliši tisto pridigo neki vojak, ki je živel v pregrešni zvezi, začne tudi ta po tri češčenamarije moliti, in tudi on se spreobrne.

Sv. Terezija je sama priznala, da se ima le Mariji zahvaliti, da ni v svoji mladostni lahkomiselnosti zabredla globoko v nečisto mlako.

Preljubi v Kristusu! Znano vam je, da je presv. Srce Jezusovo izmed apostolov na zemlji najbolj ljubilo deviškega svetega Janeza. Gospod mu je v skrivnem razodenju med drugimi prikaznimi pokazal tudi to-le: *Glej! Jagnje je stalo na gori Sijonu in ž njim njih sto štiri in štiri deset tisoč, kateri so imeli njegovo ime, in ime njegovega Očeta zapisano na svojih čelih. In sem slišal glas iz neba kakor glas veliko vodâ, in kakor glas velicega groma; in glas, katerega sem slišal, je bil kakor glas citrarjev, kateri citrajo na svoje citre. In so peli kakor nekako novo pesem pred sedežem. In nihče ni mogel peti pesmi, razun oni sto in štiri in štirideset tisoč, kateri so bili odkupljeni z zemlje. Device namreč so. Ti hodijo za jagnjetom, kamor koli gre.* (Raz. 14, 1—4.) Kdo so te device, ki so pele drugim neznano pesem? Sv. cerkveni učeniiki razlagajo, da to niso samo prave device, katere so se vsega telesnega omadeževanja zdržale, in tudi zakonski zavezi odpovedale, temveč so vsi pravi kristijani, ki so se z deviško mislijo, bodisi v zakonu ali zunaj zakona, odpovedali svetu in njegovim sladnostim, ali pa, ki so se popolnoma očistili vseh madežev. Sicer se pa s tem nikakor ne taji, da so prave Device imenitniši izmed družbe Jagnjetove, ker je tudi deviški stan ime-nitniši memo zakonskega.

Kaj ne, predragi, v tej in taki družbi bi bilo dobro biti, v družbi, kjer je Jezus poglavar, Marija tovarišica, angeli spremljevalci? Rad vam verjamem, da želite v to družbo nebeško; toda prepričani bodite, da vas v to družbo pripelje le čisto ali vsaj spokorno življenje. Amen.

Val. Bernik.

Druga adventna nedelja.

Naš Gospod Jezus Kristus.

LIV.

Jezus je rekel učencema: Pojdita in povejta Janezu, kar sta slišala in videla.

Mat. 11, 4.

Znano nam je, da sv. Janez ni poslal svojih učencev k Jezusu radi sebe, kakor da bi sam potreboval šele dokazov ali potrjila, da je Jezus res obljubljeni Odrešenik in pravi Bog; marveč zarad učencev samih, da bi se prepričala. Nekoliko je že to razvidno iz odgovora Jezusovega, ker jima ni hotel naravnost z besedo potrditi, da je res že božji Zveličar, marveč ju je le opozoril na čudeže, katere sta sama videla, in o katerih so jima pripovedovali ljudje, češ, Janezu ni treba posebnega prepričanja, marveč vama, in to sta sedaj prejela, ko sta se prepričala mojih čudežev, ker v me mora verovati vsakdo, če le vidi moja dela, razen če nalašč noče verovati, če se da preslepiti, da se pohujšuje nad menoj, ker ne nastopim v oni slavi in mogočnosti, katero so judje pričakovali od prihodnega Mesije, zlasti nasproti toliko sovraženim Rimcem. Zato pristavi še besede: *Blagor mu, kdor se ne bo pohujšal nad menoj!*

Mi sicer nismo tako srečni, kakor učenca Janezova, da bi gledali na lastne oči Jezusova dela, da bi iz njegovih ust poslušali njegove božje nauke, vendar smo prepričani o vsem, kar nam pripovedujejo sv. evangelji o Jezusu, prav tako, kakor da bi bili pri njem navzoči takrat, ko je bil še vidno na zemlji. Veliki prerok sv. Janez je bil v ječi, je prenehal učiti; zato pošlje sedaj učence k Jezusu v šolo. Ko bi sedaj sv. Janez stopil mej nas, bi nam gotovo velel kakor učencema: Pojdite k Jezusu, glejte, kaj dela, in poslušajte, kaj uči; premišlujte z vernim duhom in pobožnim srcem Jezusova dela in njegove nauke — ta nebeška šola vas bo poboljšala, posvetila in zveličala. V tej božji šoli Jezusovi se tudi mi danes zopet nekoliko pomudimo ter zvesto poslušajmo in opazujmo svojega nebeškega Učenika Jezusa Kristusa.

I. Ko je bil Jezus na vprašanje: »Kdaj pride božje kraljestvo?« judom odgovoril, da je že prišlo, a da je morajo iskati v srcu ne pa zunaj, je še napovedal svojim učencem nekatere stiske sodnjega dne. Kot najboljši pomoček zoper one stiske jim pa priporoči molitev in sicer v lepi priliki:

Povedal jim je pa tudi priliko, da je treba zmirom moliti in ne nehati, rekoč: *Bil je v nekem mestu sodnik, ki se ni bal Boga in ne menil za človeka. Bila je pa v tistem mestu tudi vdova, ki je hodila k njemu, rekoč: „Stori mi pravico zoper mojega nasprotnika!“ In dolgo ni hotel. Potem pa je rekel sam pri sebi: „Če se tudi ne bojim Boga in ne menim za človeka, vendar ji bom storil pravico, ker mi dela nadlego, da slednjič ne pride in me celo siloma napade.“ Poslušajte, kaj pravi krivični sodnik! Ali Bog pa ne bo pravice storil svojim izvoljenim, kateri vpijejo k njemu noč in dan, in pustil, da bi se zatirali? Povem vam, da jim bo hitro storil pravico. Toda kadar bo prišel Sin človekov, bo mar našel vero na zemlji?*

Moč te prilike je v velikem nasprotju moža, ki na zemlji usliši prošnjo, in Boga v nebesih, do katerega se obračamo v molitvi: moža je prosila nepoznana vdova, Boga prosijo njegovi ljubljenci, otroci njegovi. Prilika nam kaže moža, od katerega bi se ne bilo lahko nadejati pomoči, ker se ne boji ne Boga ne ljudij. Če še pa tudi celo iz takega trdega in krivičnega srca slednjič vendarle da ukresati iskra usmiljenja, ako se ne neha kresati: koliko bolj smemo upati, da nas bo Bog uslišal, ki je neskončno pravičen in dobrotljiv, če v hudem preganjanju ali sploh v nadlogah ne nehamo klicati k njemu. Če je o kom rečeno, da se ne boji ne Boga ne ljudij, je s tem izrečena najhujša obsodba, da je tak človek namreč najslabše vrste, katerega se je bati. Ako pa celó tak človek, v katerem ni prav nič usmiljenosti — tako hoče Jezus reči — vendarle usliši nadležno prošnjo, ali se nam ne bo skoro zdelo greh, če s takim primerjamo nebeškega Očeta? Oni mož je bil krivičen in, ker krivičen, tudi trdosrčen, Bog pa je neskončno pravičen in ob enem neskončno dobrotljiv; torej ne bo pustil, da bi se njegovim ljubljencem godila krivica. Hoče pa, tega ravno nas želi prepričati ta prilika, da stanovitno prosimo. Molitev je tista moč, ki celo premaga vsemogočnega Boga, zato ker sam hoče tako.

Stiskana vdova v priliki je tudi podoba svete cerkve. Sveta cerkev je bila stiskana vse čase; a nikdar ni imela druge pomoči nego molitev zoper svoje nasprotnike in sovražnike: pri Bogu so iskali pomoči, a so jo tudi našli, kakor nam priča zgodovina, da so bili večkrat nenavadno ponižani in pokončani njeni nasprotniki.

Mila je ob koncu pritožba Jezusova: *Bo li Sin človekov našel vero na zemlji?* S tem hoče še posebno poudariti pomen cele

prilike, češ: ko bi le vera bila, bilo bi tudi zaupanje, bila vztrajnost pri molitvi! Prava stanovitna molitev prihaja iz vere!

II. Neka druga napaka, ki je pravi molitvi prav posebno na kvar, je pa prevzetnost, kakor nam je Jezus precej potem prelepo pojasnil v naslednji priliki, ki jo je povedal nekaterim, ki so sami v se zaupali, da so pravični, in so druge zaničevali:

Dva človeka sta šla v tempel molit, eden farizej in eden cestninar. Farizej je stal in je sam pri sebi to molil: Bog! zahvalim te, da nisem kakor drugi ljudje, razbojniki, krivičniki, prešestniki, ali kakor ta cestninar. Postim se dvakrat v tednu; dajem desetino od vsega, kar imam. Cestninar pa je od daleč stal in še očij ni hotel povzdigniti proti nebu; marveč je trkal na svoje prsi, rekoč: „Bog bodi milostljiv meni grešniku!“ Vam povem, da je šel opravičen v svojo hišo, oni pa ne; ker vsaki, kateri se povišuje, bo ponižan; kdor se pa ponižuje, bo povikšan.

Jezus nam v tej krasni priliki dovelj razumno opisuje ostudnost napuha in lepoto ponižnosti, ob enem pa tudi strašne nasledke prevzetnosti in preobilno plačilo ponižnosti. Oglejmo si jo nekoliko:

Farizej je šel v tempel, da bi molil; a v resnici pa ni molil, marveč le svoj napuh je razkazoval v vsem, kar je govoril in kar je delal. Vstopil se je bolj od spredaj, češ, da zanj itak ni družega prostora, kakor vselej le prvi. Neko samostalno ošabnost kaže tudi beseda sam pri sebi, naj jo že obrnemo tako, da mu je bilo pri molitvi edino le zase mar, za Boga kar nič; ali pa — kakor se večkrat vidi pri prevzetnikih — da se mu z besedo še moliti ni ljubilo, marveč da je le tako sam pri sebi premišljal. Tudi to ne kaže ponižnosti, da moli kar stojé.

Kaj pa ima v sebi njegova »molitev«? Ne počlaščenja, ne prošnje in tudi ne zahvale. Sicer pravi: *Bog, zahvalim se ti*, vendar vse njegovo nadaljno besedovanje kaže, da kar ima dobrega nad seboj, vse pripisuje le sam sebi, ne pa dobroti in radodarnosti božji. To pa ni zahvala, marveč najgrše žaljenje, ko ravno v tistem trenutku, ko se zahvaljuje, pravi, da ni prejel od Boga, marveč sam si pridobil ali ohranil.

Da bi sebe bolj povzdignil — to je lastno vsem prevzetnikom — potlači najprej druge, kar more, globoko. »Jaz nisem kakor drugi ljudje«, pravi; ko bi že rekel, da ni tak, kakor so nekateri drugi, ali, kakor je veliko drugih; a vse druge ima za slabše: vsi so grešniki, le on je pravičen. To je vrhunec napuha, drugim pripisovati le pregrehe in napake ter nobene čednosti in

nič dobrega, pri sebi pa ne pripoznati nobene slabosti. In kako hude reči pripisuje drugim! Pa ne, da bi rekel, da se le semtertje kaj pregrešijo, ne, marveč v njegovih očeh so že zastarani grešniki, ki zaslužijo nečastna imena: roparji, krivičniki, prešestniki, cestninarji!

In potem, ko je obral vse druge, začne razkazovati še svojo svetost. Ker nima nič slabega, nobene napake na sebi, mu preostaja le še to, da našteje še svoje (domišljene) čednosti in dobra dela. In glejte, tudi v tem ga nihče ne prekosi, ker ne izpolnjuje le tega, kar je zapovedano, marveč stori še prostovoljno — iz posebne, le njemu lastne gorečnosti — več, nego veleva postava; zakaj posti se po dvakrat na teden, kar ni nikjer zapovedano, desetine ne daje samo od žita, sadja in črede, marveč tudi od aniža in kimmelja — od vsega, kar ima, bodisi zapovedano ali ne.

Kako lepo pa odseva nasproti skesana ponižnost cestninarjeva! *Od daleč je stal*, ni upal bližati se najsvetejšemu, zavest lastne zadolženosti in spoštovanje do neskončno svetega Boga mu zadržuje noge. *Še očíj ni hotel povzdigniti proti nebu*, obrača jih na tla, zakaj sramuje se samega sebe, ker je njegovo srce omadežano s tolikimi krivicami, sramuje se pred angeli, ki so bili priča njegovih pregreh; sramuje se nad vse pred svojim Gospodom, pred Bogom, čegar dobroto je zaničeval, čegar pravičnosti se ni bal. *Trkal je na svoje prsi* ter s tem pokazal, da je sam kriv svoje revščine, da je njegovo srce vse pobito in skesano, da je pripravljen sprejeti božjo kazen, naj bi le ne bil zavržen pred obličjem božjim.

Sedaj še le pride na vrsto njegova molitev. Kratka je ta molitvica: *Bog bodi milostljiv meni grešniku!* in vendar, koliko ima v sebi: Vse, kar potrebuje pravi spokornik, je v tej molitvici: srčno kesanje, spoznanje grešnosti brez vsakega izgovora, upanje božjega usmiljenja in prošnja odpuščanja. Kolik razloček mej tem biserom in farizejevim besedovanjem! Tisoč in tisočkrat so pobožni kristijani ponavljali to kratko molitev, od kar je bila prvič izgovorjena. Kdo pa se zmeni za „molitev“ farizejevo; le učeniki jo pripovedujemo v svarilo, in greh bi se zdelo vsakemu, ki bi hotel za farizejem moliti tako molitev. Cestninar se nič ne zmeni za druge, skrbi ga le lastno zadolženje: „Bog bodi milostljiv meni grešniku!“

Zato je bil pa tudi vspeh obeh molitev tako različen! Jezusova sodba je odločna: *Le-ta* (cestninar) je šel opravičen na svoj dom, oni (farizej) pa ne!

Na kratko in nedosegljivo lepo je končno nauk vse prilike povedan z besedami, ki so postale stalen pregovor, menim, da pri vseh narodih: *Kdor se povišuje, bo ponižan; kdor se pa ponižuje, bo povišan*. Resnica teh besedij se kaže že v navadnem življenju mej ljudmi sploh: bahača zaničujejo, ponižnega čislajo; častilakomnega popuščajo, pohlevnemu zaupajo; iz nečimernosti pride potratnost, iz potratnosti pa revščina, a skromnost si opomore itd. Tudi blagoslov božji podpira le ponižne: ošabni Golijat je pobit, ponižni David zmaguje itd. — Še bolj se to kaže v dušnih zadevah gledé na večno življenje. Kako lepo je pepevala Marija: *Ozrl se je na nizkost svoje dekle . . . Velike reči mi je storil . . . Razkropil je napuhnjene . . .* (Luk. 1, 48.) Napuhnjeni angeli so bili zavrženi — spokorni ljudje rešeni; Herod, veliki duhovni, farizeji zavrženi, — cestninarji in grešniki pomiloščeni; prevzetni judje zavrženi, — skesani pagani rešeni . . .

III. Zveličar je odšel od Galileje in Samarije čez Jordan v Perejo. Za njim je šlo veliko množic, in spet jih je učil, kakor je bil navajen, in ozdravljjal tam. Pristopili so pa k njemu farizeji ter so ga skušali in rekli: »Je-li pripuščeno možu ločiti se od svoje žene zavoljo česarkoli?« On pa jim je odgovoril in rekel: *Ali niste brali, da, kateri je od začetka ustvaril človeka, je ustvaril moža in ženo in je rekel: „Za tega voljo bo človek zapustil očeta in mater in se bo držal svoje žene in bosta dva v enem mesu?“ Torej nista več dva, ampak eno meso. Kar je torej Bog združil, naj človek ne loči. Reko mu: „Zakaj pa je Mozes zapovedal, dati ločilni list in se ločiti od nje?“ Jezus jim odgovori: *Zavoljo trdobe vašega srca vam je Mozes pripustil, ločili se od svojih žen; od začetka pa ni bilo tako. Jaz pa vam rečem, da, kdorkoli se loči od svoje žene razen zavoljo prešestovanja in drugo vzame, prešestuje; in kdor vzame ločeno, prešestuje.* — In doma so ga njegovi učenci zopet vprašali o tem. In rekel jim je: *Kdorkoli se loči od svoje žene in vzame drugo, prešestuje z njo. In če žena pusti moža in vzame drugega, prešestuje.* Tedaj mu rečejo učenci: »Ako je tako človekova reč z ženo, ni dobro ženiti se.« On pa jim reče: *Te besede ne razumejo vsi, marveč, katerim je dano. So namreč samski (ne vstopijo v zakon), kateri so tako rojeni, in so samski, katere do tega pripravijo ljudje (in druge okoliščine v življenju,**

da ne morejo stopiti v zakon) *in so samski, kateri so si izvolili samski stan zavoljo nebeškega kraljestva. Kdor more umeti, naj ume.*

To je v kratkem Jezusov nauk o svetem zakonu in s v. devištvu. V stari zavezi je bil zakon zaradi »trdosrčnosti«
judov v posebnih slučajih razvezljiv, v novi zavezi pa je kot zakrament neločljiv, naj pridejo kakoršnjekoli okoliščine. Če v posameznih slučajih, n. pr. vsled prešestva je mogoča ločitev, pa le v toliko, da smeta zakonska živeti vsak zase, a novega zakona ne moreta sklepati dokler še živi ločena žena ali ločeni mož. Zarad samskega stanu pa pové, da jih mora več ostati tako, ker zaradi raznih zaprek ne morejo stopiti v zakon; mnogo pa jih živi prostovoljno v devištvu zavoljo Boga, in te posebno odlikuje, češ da imajo poseben poklic od Boga (*katérim je dano*) in posebno junaško voljo (*kdor more umeti, naj ume.*) in to se vé, da tudi posebno plačilo.

IV. Iz te dobe nam je še omeniti preljubeznivi prizor, ko je bil Jezus mej otročiči. Bogoljubne judovske matere so prinesle, da bi se jih dotaknil, da bi roke nanje polagal in molil nad njimi. Ko so to učenci videli, so jim branili, in kakor pripomni sveti Matevž so jih kregali in sv. Marka pravi, da so jim pretili, češ, kaj še sedaj z nedoraslimi otroci motijo Jezusa, ko je že itak ves truden ker ima že z odraslimi opravila dovolj. A Jezus pokliče učence in jim reče: *Pustite otročiče, naj pridejo k meni, in nikar jim ne branite, zakaj takih je nebeško kraljestvo. Resnično vam povem, kdorkoli ne vzprejme kraljestva božjega kakor otrok, ne pride vanje.* In jih objame, položi roke nanje in jih blagoslovi.

Ker se mali otročiči še niso mogli Jezusovih dobrot udeležiti, da bi poslušali njegove božje nauke ali razumevali njegova božja dela, želijo dobre matere, naj bi se jih vsaj dotaknil ali roke nanje položil in jih tako blagoslovil. S tem so pokazale, da čislajo Jezusa kot imenitnega poslanca božjega, ali pa že celo verujejo, da je pravi Bog. Blagoslov dati, t. j. časne in večne blagre deliti, more le Bog; to pa stori naravnost ali pa po svojih namestnikih, po starših, duhovnih ali drugih svetih možeh. Zato je bilo v navadi blagoslavljanje pri judih in je še sedaj pri vseh vernih narodih, ki se zavedajo, da so v vseh rečeh odvisni od Boga in da od njega prihajajo vse dobrate. Zato so pač hvale vredne one dobre žene, ki so svojim otročičem želele Jezusovega blagoslova, in so še več prejele, kakor so želele. Zadovoljne bi bile, ko bi se jih bil le dotaknil s svojo božjo roko in nikdar bi ne bile pozabile te dobrate, te nebeške

sreče, sedaj pa vidijo, kako ljubeznjivo ravna ž njimi. Gotovo se niso mogle solz zdržati, ko so se vesele in vse srečne vračale na svoj dom. Tudi mi moramo biti hvaležni tem dobrim ženam, da so dale Jezusu priliko, da nam je pokazal na tako lep način detinsko lepoto svojega božjega Srca. Na mah se mora omiliti vsakemu blagočutnemu človeku ta dogodba, osobito še starišem in pa še posebej nedolžnim otročičem samim. Zato so krščanski umetniki kaj radi uporabljali za svoje vzvišene umetnije ta ganljivi predmet. Spomin na to prisrčno dogodbo nam je pa hotel Zveličar sam ovekovečiti s prelepim naukom, ki ga je še pridejal dogodbi: *Kdorkoli ne vsprejme kraljestva božjega kakor otrok, ne pride vanje*. Nedolžnost, ponižnost in pohlevnost, pokorščina in poslušnost, preprostost in odkritosrčnost, hvaležna udanost, to so prelepe poteze otroškega srca, katere so tem lepše in ljubeznivejše, ker so mu naravne, in otrok niti ne vé zanje. Prav to so pa tudi poglavitne lastnosti, katere mora človek imeti, ako hoče kdaj priti v nebeško kraljestvo.

Kako drugačnega mišljenja je Jezus, nego so apostoli. V njegovih očeh je otrok kaj velikega, imenitnega, svetega, rekli bi mala slika nebeškega kraljestva, ljubljenec nebeškega Očeta in svetih angelov. Zato je vreden vse pozornosti, ljubezni, vse skrbi in vsega truda; to pa še tembolj, ker je otrok sam tako slaboten, pomoči tako zelo potreben, svet pa in pekel preži s toliko silo in zvijačo nanj, da bi ga dovolj zgodaj zapletel v svoje pogubne zanjke in si že sedaj zagotovil njegovo prihodnost. Morebiti je ljubi Jezus ob tem mislil na svoje lastno detinstvo; saj še mi navadni ljudje tako radi mislimo na svoja detinska leta, kadar zremo na veseli krog nedolžnih otročičev, kaj še-le Jezus, ki je imel tako sveto in plemenito Srce, za seboj pa tako nebeško lepo mladost! Pač se je spomnil grozovitega preganjalca, ki ga je že hotel ukončati v prvih dneh svetega detinstva, in ob enem one svete skrbi, s katero sta ga tako požrtvovalno in ljubeznivo rešila preskrbni rednik sv. Jožef in preljuba mati Marija! A bila mu je pa tudi prihodnost preljubih otročičev pred očmi: koliko nedolžnih otrok bo pogoltnilo nenasitno žrelo peklenskega sovražnika, ker jih bodo zanemarili brezvestni stariši, ali pa premalo skrbni duhovni, za kar je moral ravnokar posvariti celo svoje apostole. In koliko je zgubljenega za sveto cerkev, za nebeško kraljestvo, ako se otroci zanemarjajo! Vse to in še veliko več je Jezus videl in vedel; ali se bomo še čudili,

da ga je tako rekoč srce premagalo, ko je ugledal množico otrok, ter jim je začel izkazovati toliko ljubezen.

Zgled božjega Prijatelja otrok je pa od nekdanj posnemala sveta cerkev. Glejte, ta-le kratka in priprosta dogodbica je bila plemenito zrno, iz katerega je izrastlo milijone dragocenih naprav v prid krščanski mladini: koliko šol je ustanovila sveta cerkev, koliko zavodov za vzgojo in oliko malih otročičev in že bolj odrasle mladine! Koliko cerkvenih redov je nastalo, v katerih je brez števila najboljših mož in žensk darovalo vse svoje življenje v prid ljubljencem Jezusovim, praljubi mladini.

Zopet ste slišali prelepe nauke Jezusove. Kako srečni bi bili ljudje na svetu, ko bi vsi zvesto izpolnjevali le-te božje nauke, katere sem vam danes razlagal — v enem samem govoru: ko bi čisto in nedolžno živeli vsi samski ljudje, ko bi zvesto izpolnjevali svoje imenitne dolžnosti vsi zakonski možje in žene ter zlasti svoje otročiče lepo vzgajali in vodili k Jezusu, kakor one bogoljubne izraelske matere, in pa ko bi vsi skupaj lepo Boga častili v stanovitni, ponižni molitvi. Amen.

A. Kržič.

Tretja adventna nedelja.

I. Naš Gospod Jezus Kristus.

LV.

Judje so poslali iz Jeruzalema duhovnov in levitov k Janezu, da so ga vprašali: „Kdo si ti?“
Jan. 1, 19.

Razun prve adventne nedelje beremo vse nedelje pred božičem v sv. evangeliju o sv. Janezu Krstniku; pač zato, ker ne bi lahko našli koga v sveti povestnici, čigar zgled bi bil tako zelo primeren za čas pripravljanja na prihod Gospodov. Sv. Janez je namreč vzor popolnega človeka, mož po volji božji, zakaj strinjal je v svoji vzorni osebi dve reči, katere sta od nekdanj veljali in bosta veljali, dokler bo svet stal, za vrhunec prave vzornosti, namreč: nedolžnost in spokornost. Seveda, ko bi na svetu ne bilo nikakoršne nevarnosti za sveto nedolžnost, bi lahko rekli, da za sveto vzornost zadostuje že sama nedolžnost brez

pokore; a ker vemo, da brez zatejevanja in premagovanja ne more nihče v naši solzni dolini živeti v brezmadežni nedolžnosti, zato zahtevamo od istinito vzornega človeka, oboje, nedolžnost in spokornost. Zato je tudi Kristus hotel na zemlji oboje združevati. Njemu seveda ni bilo treba nikakoršnega zatajevanja in premagovanja, njemu ni bila nevarna kar nikakoršna skušnjava; a ravno zato, ker je nam hotel pokazati najlepši zgled, ker nam je hotel biti res najveličastnejši vzornik, izvolil si je na zemlji najbolj spokorno življenje, vse to, kar je bilo najtežje, naj neprijetnejše. Ravno v tem je bil sv. Janez najlepša predpoda Jezusa Kristusa, da so mnogi že mislili, da je on po prerokih napovedani Mesija; ravno to dvoje: nedolžnost in spokornost je tudi Jezus učil ves čas svojega življenja z besedo in dejanjem, in ravno s tem je postal naš veličasten vzornik, na katerega se vedno ozirajmo v mislih in željah, v govorjenju in delovanju. V to svrhu je pa seveda najprej potrebno, da temeljito poznamo njega, katerega nam je posnemati; in vprašanje, ki je prvotno veljalo sv. Janezu: »Kdo si ti?« obračajmo zopet in zopet na Jezusa Kristusa. Kristusa prav spoznavati nam bodi prva in najimunitnejša naloga, ki jo hočemo zopet danes po nekoliko rešiti.

I. Oni ganljivi in tako prikupni prizor: Jezus mej nedolžnimi otročiči se je vršil v neki hiši. Ko je prišel Jezus iz te hiše na cesto, priteklo je k njemu mladenič, ki je bil bogat in imeniten, bržkone predstojnik shodnice. Ponižno poklekne predenj in ga vpraša: »Dobri učenik! Kaj naj storim, da dobim večno življenje?« To vprašanje je bilo spoštljivo in odkritosrčno, ne hinavsko, kakor ga je vprašal o drugi priliki učenik postave, da bi ga skušal; njegova prošnja je bila dostojna, za svete reči, ne tako, kakor smo slišali o nekem posvetnjaku, ki je Jezusa prosil, naj bi posredoval za delitev dedščine pri bratu. Tudi se vidi, da je že več časa nameraval ta korak in sedaj je hitro porabil to priliko, kar na ulicah. Jezus mu ne odgovori takoj na vprašanje, marveč hoče poprej nekoliko popraviti njegov nagovor: *Kaj me imenuješ dobrega? in me vprašaš o dobrem? Nihče ni dober razen edinega Boga!* Kako da Jezus ni bil zadovoljen z nagovorom; saj ga je tako lepo nagovoril: »Dobri učenik!« Morda je Jezus tako rekel iz ponižnosti, ker je vso hvalo in slavo obračal na Boga Očeta. Toda ta opomin ima še globočji pomen. Jezus je mladeniču videl v srce in vedel, da je pošten človek, dobra duša, a le še kot Izraelec, ne pa še po

Jezusovem nauku; toliko mu je, kakor nekdanj sv. Jernej, o katerem je vesel rekel: »To je Izraelec, v katerem ni zvijače.« Jezus je torej vedel, da ga ima mladenič le za imenitnega preroka, ne pa za Boga, o čemer bi se bil pač že lahko popolnoma prepričal. Hotel ga je torej privedi do prave žive vere in ga nekako tako le opomniti: »Ako si s temi besedami ‚dobri učenik!‘ hotel toliko reči kakor dobri Bog! le tedaj si pravo zadel in le kot Bog ti morem dati tvojemu vprašanju dovoljen odgovor, ker le Bog, ki je sam neskončna dobrota, more razsoditi, kaj je dobro, kaj je slabo; more povedati, po kateri poti se pride v večno življenje.«

Sedaj mu reče Jezus: *Če pa hočeš ili v življenje, izpolnjuj zapovedi!* Vpraša: »Katere?« Jezus odgovori: *Zapovedi znaš: ne prešestuj, ne ubijaj, ne kradi, ne pričaj po krivem, ne goljufaj, spoštuj očeta in mater in ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe!* Jezus mu našteje le nekatere zapovedi božje, in sicer le one, ki so bile zapisane na drugi kameniti plošči. Mladenič je tudi takoj razumel, da Gospod meni deset božjih zapovedij, zato odgovori: »Učenik, vse to sem izpolnjeval od svoje mladosti; česa mi je še treba?« O, blagor mladeniču, ki je mogel po pravici in z dobro vestjo kaj takega reči! In da to ni bila hinavščina, marveč resnica, vidimo iz nadaljnega evangelijskega sporočila, ki pravi: »Jezus ga ljubeznivo pogleda.« Kaj bi ga ne — vrlega junaka, ki je tako lepo in pošteno preživel svoja mlada leta. Le pomislite, kako zelo bi hilo oveseljeno še moje srce, ko bi bili vi vsi tukaj zbrani tako vrli in blagi ljudje, da bi mogel sleherni izmed vas reči, da je ves čas od detinskih let natanko izpolnjeval zapovedi božje. Kako bi bilo pa šele božje Srce Jezusovo veselo take plemenite res izvoljene družbe! Iz tega pristavka pa tudi lahko razvidite, kako zelo je Bogu všeč, ako mu človek svoja mlada leta posveti z lepim in nepopačenim življenjem, in kako grozovito se motijo oni, kateri mislijo in govoré, da v mladih letih je treba vživati svet in njegovo grešno veselje, češ stara leta so za pokoro. Torej najslabše — ostanke hočeš darovati Bogu? Sicer je pa še vprašanje, če mu boš mogel ostanke darovati; ker nihče se ne more z gotovostjo zanašati na dolgo življenje, na stara leta, gotovo najmanj pa še mladi grešnik, razuzdani mladenič, ki se brezvestno prepušča grešnim strastim, saj je to obče znano, da nobena reč tako ne krati zdravja in tako ne pospešuje zgodnje smrti, kakor grdo grešno življenje v mladih letih.

Vendar oni dobri mladenič še ni bil zadovoljen sam s seboj; neki notranji glas mu je rekel, da bi bil lahko še boljši, kakor je, da je vstvarjen in vsposobljen še za kaj višjega. Milost božja ga je nagibala, da bi se tesneje oklenil Jezusa, da bi postal njegov učenec. Zato vpraša: »Česa mi je še treba?« Jezus mu reče: *Enega ti je še treba; ako hočeš biti popoln, pojdi, prodaj vse, kar imaš, in daj ubogim in imel boš zaklad v nebesih, ter pridi in hodi za menoj.*

Tukaj je Gospod lepo razložil oba stanova na svetu: svetni in redovniški stan, navadno krščansko poštenost, in višjo svetost ali hrepenenje po popolnosti. V nebesa se pride po vestnem izpolnjevanju zapovedij božjih; kdor pa hoče imeti veliko plačilo, kar za klad nebeški, ta naj izpolnjuje tudi evangeljske svete. Sicer je izrečno imenovan le en svet: popolno uboštvo; a iz Jezusovih besedij sta razvideti tudi ona dva, ker pravi: *Hodi za menoj!* t. j. kot učenec ali apostol bi bil popolnoma vdan Jezusovi volji in bi ga posnemal tudi v deviškem življenju, torej izpolnjeval, kar velewa pokorščina in devištvo. Glejte, to je bilo tisto dragoceno seme, iz katerega je izrastlo tako krasno drevo redovniške popolnosti, ki razširja plemeniti vonj svojega rajskega cvetja po vesoljnem svetu, in na katerem dozoreva prekrasni sad junaških čednostij, kateremu se divi nebo in zemlja!

Eno pomanjkljivost je pa le imel mladenič; bil je nekakšno prepovršen, nekoliko vihravast, kakor se že vidi po nekoliko iz njegovega vedenja: *pritekel je k Jezusu*, pravi sv. Marka, in kar tam na ulicah vpričo vseh razodeval svoje želje: prevladalo je, rekli bi, njegovo srce, volja pa je bila premalo trdna, jeklene značajnosti ni imel. Zato se je prestrašil tolike zahteve Jezusove; tak bogatin naj bi bil takoj berač; ne, to mu je preveč! Evangelij torej pristavi: »Mladenič je žalosten odšel, ko je slišal te besede; bil je namreč zelo bogat.«

Kaj se je potem zgodilo ž njim, ni povedano. Oj, ko bi bil hotel ta vrli mladenič na tej plemeniti podlagi, katero si je bil postavil v svojih mladih letih, dalje zidati krasno poslopje krščanske popolnosti, kakor mu je nasvetoval Jezus, postal bi bil gotovo izvrsten mož, da bi ga slavili, kakor slavimo najboljše može starih časov; tako pa, ker je omagal na sredi pota, je pozabljen. Morda ga je pozneje bogastvo celó tako premotilo, da je pozabil Boga in njegovih zapovedij ter se pogubil. Vsaj sklepati bi se dalo kaj takega iz ostrih besedij, ki jih govori Jezus zoper bogastvo.

Eno samo besedo še omeni sveti evangelij, katera ima pa veliko v sebi, ako jo prav prevdarimo, namreč: da ga je Jezus pogledal, ko ga je njegovo vabilo užalostilo. Smeli bi pa reči, da je bil Jezus še bolj užaljen nego mladenič, ker vemo, kako zelo je veselo njegovo božje Srce ravno najboljših, popolnih ljudij, kateri hodijo za njim kar moč blizo po potu popolnosti.

Potlej se je Jezus ozrl in rekel svojim učencem: *Kako težko bodo šli v kraljestvo božje, kateri imajo veliko denarja! Lažje je namreč priti kameli skoz šivankino uho, kakor bogatinu v kraljestvo božje.* Učenci pa so strmeli zavoljo njegovih besedij. A Jezus je zopet odgovoril in rekel: *Otročiči, kako težko je v božje kraljestvo priti tistim, kateri zaupajo v bogastvo! Da, rečem vam še enkrat: lažje je kameli iti skoz šivankino uho, kakor bogatinu priti v božje kraljestvo.* In še bolj so se čudili in rekli mej seboj: »Kdo tedaj more zveličan biti?« Jezus pa jih pogleda in jim reče: *Pri ljudeh je nemogoče, ne pa pri Bogu; zakaj pri Bogu je vse mogoče.*

Na prvi pogled bi kdo mislil ob takih Jezusovih besedah, da je sploh nemogoče bogatinu iti v nebesko kraljestvo, ker kameli je nemogoče iti skoz šivankino uho. Vendar Jezus se poslužuje tu judovske govornice, katera s takim prigovorom hoče le reči, da je silno težko. Taki krepki izrazi se večkrat nahajajo v sv. pismu, n. pr. pri Jeremiju (13, 23.): *Če more zamorec premeniti svojo kožo ali pard svoje maroge, tedaj boste tudi vi mogli storiti dobro, ko se boste navadili hudega.* S tem hoče prerok reči, da je silno težko odložiti staro navado, čeravno ni nemogoče. In ko so se učenci čudili Jezusovim besedam, ni ničesar preklical ali zmanjšal^t marveč še enkrat isto zatrdil in potlej pristavil, da ni le težko bogatinu, ki zaupa v svoje premoženje, priti v nebesa, marveč da je celo res nemogoče brez posebne milosti božje.

Tega se lahko prepričamo, ako nekoliko pomislimo, katere nevarnosti ima bogastvo za našo dušo. Bogatin tako rad na denar navezuje svoje srce in ga želi ohraniti in pomnožiti. To mu pa napravlja toliko skrbij, da ne utegne misliti na molitev, na službo božjo ali sploh na dušno zveličanje. Ker bogastvo na svetu daje navadno tudi veliko veljavo mej ljudmi, se kaj rado zgodi, da so bogatini prevzetni, trdosrčni ter se v svoji oholosti ne menijo ne za ljudi, ne za Boga, in tako jim življenje zginja brez zasluženja za nebesa. Posebej pa je bogastvo nevarno zato, ker si bogatin za denar lahko privošči, kar si hoče, njemu so vrata odprta vsepovsod na vse strani, in skušnja kaže le prejasno, kako se udajajo

najgršim strastem, najpogubnišem hudobijam; na Boga pa in na dušo niti ne utegnejo misliti. Torej dejanske razmere v premnogih bogatih krogih le preveč osvedočijo resničnost Jezusovih besedij. Seveda z milostjo božjo bi se že še zveličali tudi taki, ali ravno to je nesreča, ker milosti božje niti ne iščejo ne.

Temu nasproti je pa Jezus prelepo pohvalil apostolsko uboštvo. Apostole je namreč zelo prevzela Jezusova ostra beseda zoper bogastvo, posebno Petra. Zato reče Peter Jezusu: »Glej, vse smo zapustili in smo šli za teboj; kaj nam bo za to?« Jezus pa jim reče: *Resnično vam povem, da ob prerojenju, kadar bo Sin človekov sedel na sedežu svojega veličastva, boste tudi vi, kateri ste šli za menoj, sedeli na dvanajst sedežih in sodili dvanajstere rodove. In sleherni, kateri zapusti hišo ali brate, ali sestre, ali očeta, ali mater, ali ženo, ali otroke, ali njive zavoljo mojega imena, bo prejel stoterno (že v tem času) in dosegel večno življenje. Veliko pa jih bo poslednjih, ki so prvi, in prvih, ki so poslednji.* Apostoli torej, kateri so se na zemlji najbolj odločno odpovedali svetu in vsej posvetnosti ter posebej bogastvu in se najtesneje oklenili Jezusa, bodo v večnosti imeli posebno plačilo, pa tudi posebno čast, ker se bodo z Jezusom vdeležili tudi sodbe. Pa ne le apostoli, marveč vsakdo bode prejel stoterno poplačano vse, kar si je tukaj odrekel iz ljubezni do Jezusa. Vendar tudi vsakemu drugemu bo obilno poplačano vsako premagovanje; kateri so tukaj zadnji, bodo tam lahko prvi.

II. Z besedami: *Veliko pa jih bo poslednjih, ki so prvi, in prvih, ki so poslednji*, je hotel Gospod svoje apostole ohraniti v ponižnosti. Apostoli so bili prvi poklicani, po svoji časti in oblasti so bili prvi v božjem kraljestvu; vrh tega jim je pa še Gospod obljubil, da bodo sódili dvanajstere rodove Izraelove. Da bi se torej ne prevzeli, jih opomni, kako se lahko zgodi, da bi oni, ki so sedaj prvi, utegnili biti zadnji, ako niso zvesti. Zato jim pové prelepo priliko o delavcih v vinogradu:

Nebeško kraljestvo je podobno hišnemu gospodarju, kateri je šel zjutraj zgodaj najemat delavcev v svoj vinograd. Kadar je pa najel delavcev po denarju na dan, jih je poslal v svoj vinograd. In ob tretji uri je ven šel in videl druge na trgu stati brez dela, ter jim je rekel: „Pojdite tudi vi v moj vinograd in, kar vam bo prav, vam bom dal.“ In so šli. Spet je ven šel v šesti in deveti uri in je storil ravno tako. — Okoli enajstih pa je ven šel in je našel druge postopati in jim reče: „Kaj stojite tukaj brez dela cel dan?“

Mu rekó: „Ker nas ni nihče najel.“ Jim reče: „Pojdite tudi vi v moj vinograd.“

Kadar se je pa večer storil, reče gospod vinograda svojemu hišniku: „Pokliči delavce in daj jim plačilo in začni od poslednjih do prvih.“ So prišli torej, kateri so bili najeti okoli enajste, in so prejeli vsak po denarju. Ko so prišli pa tudi prvi, so menili, da bodo prejeli več, pa tudi oni so prejeli po denarju. — In ko so ga prejeli, so godrnjali nad hišnim gospodarjem, rekoč: „Le-ti poslednji so delali le eno uro in si jih enake storil nam, ki smo prenašali težo dneva in vročino.“ On pa je odgovoril in rekel enemu izmej njih: „Priatelj, ne delam ti krivice; ali se nisi za denar pogodil z menoj? Vzemi, kar je tvojega in pojdi; hočem pa tudi temu poslednjemu dati, kolikor tebi. Ali mi ni pripuščeno storiti, kar hočem? Je-li tvoje oko hudobno, ker sem jaz dober?“ Tako bodo poslednji prvi in prvi poslednji; zakaj veliko jih je poklicanih, malo pa izvoljenih.

Po besedi je prilika kaj lahko umljiva vsakemu, ker nam tako naravno opisuje en dan iz delavskih krogov. V sveti deželi je bila takrat navada, da so se delavci, ki so iskali dela, postavili zjutraj zgodaj na trg, da bi jih kdo najel; in kadar je bil kdo najet, je pa šel delat. Kaj sličnega se opazuje še sedaj tam in drugod. Le to se mi zdi potrebno pojasniti, da so judje dan drugače delili in drugače šteli ure kakor pri nas; ne od poldne do polnoči in zopet od polnoči do poldne, marveč dneva ure so šteli posebej in nočne ure posebej; dan se jim je začel ob šestih zjutraj in končal ob šestih zvečer. Teh dvanajst ur so pa še radi delili v štiri dele po tri ure. Ko bi bili klicani naši delavci, bi se sporočilo tako-le glasilo: Prvi so bili poklicani ob šestih zjutraj, drugi ob devetih, tretji opoldne, četrti ob treh popoldne in poslednji celó šele ob petih zvečer, le za eno uro.

Ne bom vam tega obširno razlagal, kako se ta prilika lahko obrača na judovsko ljudstvo, kako je Bog klical delavce v božji vinograd od Adama do Noeta — v prvi dôbi, od Noeta do Abrahama — v drugi dôbi, od Abrahama do Mojzesa — v tretji dôbi, po sodnikih in prerokih — v četrti dôbi, in slednjič po Jezusu Kristusu. Ne bom vam dalje razlagal, kako je Bog klical delavce o raznih dôbah cerkvene zgodovine po mnogoštevilnih misijonarjih po vesoljnem svetu. Le to naj posebej povdarim, da se prilika obrača tudi do vsakega človeka posebej: vsaka duša je vinograd Gospodov, ki naj ga

sleherni pridno obdeluje celi dan svojega življenja, da ne bo samo mej poklicanimi, marveč tudi mej izvoljenimi. Zjutraj zgodaj že ga pokliče Gospod v zakramentu sv. krsta; boter govori zanj krstno obljubo, Bog pa ga sprejme za svojega otroka in mu zagotovi plačilo večnega življenja. — Zopet pride v tretji uri in vidi, da se je začelo malemu kristijanu delo upirati, zato mu dá novo moč in srčnost pri sv. birmi. Pride ob šesti uri in vidi, da duša omaguje — delavec je ranjen — hudo bolan: odvzame mu breme, ozdravi bolezen in kliče k novi gorečnosti v sv. pokori. Še ob deveti uri ga obišče in ljubeznivo okrepča pri sv. obhajilu. In ko udari enajsta, ko že solnce zahaja in se jame temniti življenja večer, tedaj ga zopet obišče Gospod, tolaži in krepča utrujenega delavca, odvzame mu zadnje breme, daje srčnost k zadnjemu naporu v zakramentu sv. poslednjega olja in v sv. popotnici, da pojde že skoro po svoje plačilo.

O kristijan! ako morda še postopaš na trgu posvetnega življenja, slušaj glas Gospodov, hiti, ker ne veš, kako dolge so ure tvojega življenja; morda je že udarila enajsta, ali je že prav blizo — morda! Nikar ne bodi tako lalokomišljen kakor oni mladenič, ki ni hotel slišati milega vabila Jezusovega; marveč resno preudarjaj besede Jezusove: *Veliko je poklicanih. malo pa izvoljenih!* Amen.

A. Kržič.

2. Korist zmernosti.

Jaz sem glas vpijočega v puščavi.
Jan. 1, 23.

A. 1. Bog je obljubil že prvim starišem v raju odrešenika, čegar prihoda in obljube se ravno adventni čas posebno spominjamo; bil je pa tudi napovedal, da bo poslal svojega angela, ki bo ljudi pripravljajal za obljubljenega Zveličarja. In ta predhodnik Jezusa Kristusa je sv. Janez Krstnik, ki je prebival v okolici reke Jordana, ljudi učil in krščeval za pokoro, sam pa tako sveto živel, da so ga vsi ljudje cenili in imeli celo za odrešenika.

2. Zato je povsod vrelo ljudstvo ga gledat, poslušat; še velikaši iz Jeruzalema so svoje ljudi tje poslali, Janeza vprašat: Kdo si ti? Ali si ti Kristus? Ali Elija? Ali prerok? (Jan. 1, 19 — 28.) On pa v svoji ponižnosti odgovori. »Vse to jaz nisem. Jaz sem glas vpijočega v puščavi.«

3. Sv. cerkev nam tri adventne nedelje stavi sv. Janeza pred oči, naj bi poslušali njegov nauk pokore, in posnemali čednosti. Sv. Janez ima vse lepe čednosti na sebi; sv. Albert Veliki mu še zlasti posebno pripisuje z m e r n o s t, govoreč: »Za zgled popolne zmernosti nam služi sv. Janez Krstnik, ki je užival kobilice in divji med, pil pa vodo.« (7. Cass. 429.) Torej je posebno lep zgled za adventni čas, dobe pokore, posta, zmernosti; zato pa tudi jaz danes govorim o koristi zmernosti, tako da pomislimo zmernosti: 1. način, 2. korist.

B. 1. Sv. Janez je hodil po jordanski puščavi, in je z močnim glasom pridigal, ter ljudi budil k pokori. Zato je poslanecem naročil, naj povedó farizejem: »Jaz sem glas vpijočega v puščavi.« — Tako imenitno in važno nalogo je imel sv. Janez, in vendar, kako zmerno je živel, in kako ponižnost razodeva ta njegov odgovor! Res, lahko nam je zgled vsestranske zmernosti. Sv. Tomaž Akvinski pravi: »Zmernost pomeni neko mero, katero tirja človeška pamet pri svojih delih, opraviilih in strastih.« (7. Cass. 419.)

Torej je zmernosti več načinov; ona se pokaže a) v krščanskem o b n a š a n j u. Zmeren človek, ki zna krotiti svoje strasti, obnaša se povsod lepo. Tako je bil sv. Martin posebno zmeren mož. Zgodovinar Sulpicij Sever o njem piše, da ga ni nikoli videl jeznega ali žalostnega, pa je bil vedno miren, vdan; in to zato, ker je bil tudi zmeren, in je vse potrpežljivo sprejemal iz božje roke in voljno prenašal. (7. Cass. 421.)

Zmernost se drugič pokaže b) v j e d i. Bog je naše življenje navezal na jed, ki nam vedno dostavlja zgubljene moči; in nam je dal, kakor judom pri mani — mero, da vemo, koliko smemo zaužiti. Kdor čez potrebo jé, postane nezmernež. Drugi zopet bi radi vedno jedli; komaj vstanejo od jedi, že zopet iščejo, kje bi kaj našli; po tem načinu se pokaže njihova nezmernost. Pošten človek jé dvakrat, ali ob težkem delu trikrat, in k večjemu vmes še po- u ž i j e kakšno skorjico kruha ali sadja za boljšo prebavo. — Nekateri se v nezmernosti pregrešijo s tem, da si pri jedi zbirajo. Nikdar jim ni zadosti dobro kuhano ali zabeljeno, in jedi iz domačih pridelkov ne marajo.

Najhujša pa je nezmernost, ki se pokaže c) v načinu p i j a č e. — Piti moramo zaradi boljše prebave, posebno kadar smo použili trde jedi. Piti pa moramo tudi zato, da dostavimo krvi vode, kar je je izpotila; zato poleti več pijemo, ko po zimi. Nekateri pa vedno

pijejo ali so žejni ali ne; pijejo vino ali strupeno žganje, da se jim v glavi zmoti. — Angel božji je prerokoval o Janezu Krstniku, da ne bo pil vina ne pijače. — Tak je tudi bil — nam v nauk in zgled, da se moramo varovati nezmernosti, kar bomo radi storili, ako drugič spoznamo in pomislimo:

2. k o r i s t a l i d o b r o t o z m e r n o s t i.

Zmernost ti koristi prvič a) radi dobrega imena. Ljudje visoko spoštujejo trezne in zmerne može. Zakaj pa sv. Janeza toliko občudujemo in častimo? Njegova čudežna zmernost je tega vzrok in mu je pridobila hvalo od vseh ljudij. Kdor pa ne pozna zmernosti, si nakoplje od ljudij zasramovanje in zaničevanje. Tako uči že božji Duh: »Uživaj kakor zdržljiv človek od tega, kar se pred te postavi, da ne boš sovražen, ko bi veliko jedel. Zavoljo spodobnosti prvi jenjaj in ne bodi nenasitljiv, da kje ne boš v spodtikljej. In kadar med množico sediš, ne steguj prvi svoje roke.« (Sir. 31, 19 — 21.) Zmernost ti pri ljudeh obrodi veliko korist — da te spoštujejo. Ne pij vina — uči pijančljiv oče svojega sina — ne pij vina, da ne boš tak pijanec, kakor so tvoj oče!

b) Zmernost je koristna drugič za te samega. — Dokler so Izraelci zmerno živeli pri svoji mani, bili so zdravi; nezmernost mesa pa jim je naklonila bolezen in še smrt. Zakaj neki vsak zdravnik zapoveduje bolniku najprej zmernost? Gotovo zato, ker on vé, da je zmernost podlaga zdravja in polovica našega življenja. — To nas zagotavlja sam božji Duh: »Izučenemu človeku je malo vina zadosti: od njega ne boš v spanju stokal in ne čutil bolečine. Bodeenje, kolera in griža bo požrešnemu človeku v delež; zdravo spanje pa treznemu človeku; on spi do jutra in njegova duša se z njim veseli.« (Sir. 31, 22 — 24.)

c) Zmernost ti koristi zlasti pri B o g u, da mu namreč rajši in lažje služimo. Zmerni Janez Krstnik je vedno mislil na Jezusa in ga je še drugim oznanoval. Tako je sv. Anton puščavnik imel od svoje velike zmernosti veliko korist pri Bogu, da mu je celih 113 let najzvestejše služil ter dobil veliko nebeško plačilo; satan pa ni imel nobene oblasti do tega zmernega služabnika božjega. — Sv. Genovefa, ta čudežnozmerna grofica, ki je živela v pustih bregih in sladiček (sladke koreninice) uživala, je po svoji zmernosti postala imenitna svetnica pri Bogu. Zmeren človek se ravna povsod po zveličanskem opominu sv. apostola Pavla, ki pravi: »Ali tedaj jeste ali pijete, ali kaj družega delate, vse k časti božji delajte.« (I. Kor. 10, 31.)

C. Spoznali ste, ljubi moji, nauk o zmernosti — različne načine in veliko korist te Janezove čednosti; njo si moramo tudi mi prilastiti, da bo zmernost kinčala tudi nas. Sv. Janez Krstnik nam jo priporoča s svojim zgledom in z besedo, ki je nekdaj donela po puščavi — sedaj pa se razlega v sv. katoliški cerkvi. — Sami ste spoznali grdobijo nezmernosti in se je bodete gotovo v bodoče na vse moči varovali. Z besedami sv. apostola Petra vas ob koncu še prijazno opominjam k zmernosti: »Bratje! bodite trezni in čujte, ker hudič, vaš zoprnik, hodi okoli kakor rjoveč lev in išče, koga bi požrl. Temu se ustavljajte močni v veri.« (1. Petr. 5, 8 — 8.) Amen.

S. Gaberc.

Četrta adventna nedelja.

I. Naš Gospod Jezus Kristus.

LVI.

Pripravite pot Gospodovo.
Luk. 3, 4.

Nedeljski evangelij nam pripoveduje, kako je sv. Janez pripravljaj ljudi za Jezusa, ko je imel pričeti svoje učenje; sv. cerkev pa nas je pripravljala že tri tedne in zlasti z včerajšnjim postom na veseli praznik Jezusovega rojstva, mi pa smo se v svojem pre-mišljevanju približali zadnjemu tednu njegovega zemskega življenja. Predragi poslušalci, res je Božič vesel praznik; a veliko uboštvo in trpljenje, s katerim je hotelo božje Dete pričeti življenje v naši solzni dolini, nas preresno opominja na to, da je premilo Detece v ubornih jaslicah — naš Odrešenik, ki bo s trpljenjem odrešil svet. Torej je tudi o božiču primerno govoriti o trpljenju Jezusovem.

I. Sedaj smo se približali že zadnji Veliki noči. Že so po judovski šegi plapolali po gričih in višavah kresovi, kateri so nanzanjali bližnji praznik in ljudi vabili na velikonočno romanje v Jeruzalem. Od vseh stranij, po vsej deželi so se ljudje odpravljali na božjo pot. Spomlad se je bila že davno pričela, in videti je bilo, kakor da se nebo in zemlja pripravlja na velikonočne svečanosti. Kakor vsako leto so se ljudje tudi letos veselo odpravljali od doma in se v manjših in večjih trumah pomikali proti svetemu mestu. Pač niso slutili, kaj se bode zgodilo. Le eden je vedel vse

natanko, kaj se bode zgodilo, le eden je pa tudi čutil v svojem srcu vso resnobo in grozovito britkost letošnjih velikonočnih praznikov. Ta je bil naš Gospod Jezus Kristus, ki se je z apostoli polagoma bližal Jeruzalemu. Ob levem bregu Jordana so šli proti jugu in nekako vstric Jerihi stopili na judejska tla. Tukaj jim je napovedal svoje trpljenje že v tretje in sicer tako natanko, kakor še nikdar poprej. Sv. evangelij nam pripoveduje tako-le: Bili so pa na poti in so šli v Jeruzalem; Jezus je šel pred njimi, in so se čudili in so šli s strahom za njim, (čudili so se njegovi srčnosti in gorečnosti, s katero je šel v trpljenje in smrt, da jih je kar prehitel; bali pa so se za njega in zase.) Vzel je na stran dvanajstere, ker ni kazalo, da bi bili slišali tudi drugi, kar jim je hotel povedati, in jim je začel praviti, kaj se mu ima zgoditi: *Glejte, gremo v Jeruzalem in dopolnilo se bo vse, kar so prerokî pisali o Sinu človekovem; izdan bo velikim duhovnom in pismarjem in starešinam in obsodili ga bodo v smrt ter izročili nevernikom; in zasramovali ga bodo in zapljuvali in bičali ter umorili; a tretji dan bo vstal od smrti.*

Zastonj bi se trudil, ko bi vam hotel opisovati čustva, katera so navdajala in pretresala Jezusovo premilo Srce na tem potovanju; kaj takega ne more opisati nobeno pero. Videl je pred seboj ves strašni boj zoper svojega peklenskega sovražnika satana in njegove pomočnike, razdivjano judovsko drubal; videl je po vrsti vse grozovito trpljenje, kakor je sam našteva svojim apostolom. Vse to ga je navdajalo s strahom in bojaznijo, saj njegovo božje Srce je bilo vse drugače občutno, kakor so navadna človeška srca. A videl je pa tudi pred seboj neprecenljivo ceno svoje zmage: zadoščenje pri nebeškem Očetu, rešenje vesoljnega človeštva, vse milosti, ki jih bo vsled njegove smrti delila sv. cerkev. Od te strani pa mu je rastel pogum, da je srčno stopal in hitel proti svojemu morišču; ljubezen, neskončna ljubezen do nebeškega Očeta in človeškega rodu mu pospešuje korake, zakaj tudi tako močnega, tako junaškega srca ni bilo in ne bo, kakor je bilo nepremagljivo Srce nebeškega Kralja. Videl je pa tudi svoje lastno poveličanje. Tam izza temnega obzorja prebritkega trpljenja in strašne smrti se že svetli mila zarija njegovega slavnega vstajenja, saj sam pristavi: *In tretji dan bo vstal od smrti.* Glejte, pri Jezusu je bilo vse premišljeno, trpel je vse, ker je sam hotel, iz ljubezni do nebeškega Očeta in do nas.

O strmimo, o čudimo se, ko premišljujemo veličastvo takega Srca. A samo strmenje in občudovanje še ni zadosti. Bodimo Jezusu tudi hvaležni; povračujmo mu ljubezen z ljubeznijo!

II. Ob tem Jezusovem zadnjem potovanju proti Jeruzalemu, še predno so prišli do Jerihe, je pristopila Salome, Cebedejeva žena, s svojima sinoma, Janezom in Jakopom, k Jezusu, pokleknila predenj in rekla: »Učenik, hočemo, da storiš, kar bomo prosili.« Jezus ji reče: »Kaj hočeš?« Odgovori mu: »Reci, da sedita ta dva moja sinova eden na tvoji desnici in eden na levici v tvojem kraljestvu!« Ta prošnja je imela svojo dobro in slabo stran. Dobra in hvalevredna je bila ta prošnja, ker je prihajala iz žive vere v Jezusovo vsemogočno božjo oblast, ki lahko stori, karkoli hoče, in iz materinske ljubezni, katera pač sinoma ne more boljšega želeti nego to, da bi bila prav blizu pri Jezusu; prosila je s tako ganljivo preprostostjo in zaupnostjo, češ, da že kar naprej naj ji izpolni, za kar ga bodo prosili; da bi se še rajše oziral na njene želje, privede s seboj še oba sina; pa kako vrli so vsi trije prošnjiki: Salome je bila ena izmedj onih svetih žen, ki so Jezusa spremljale in skrbele zanj in za apostole, sedaj že bržkone vdova in hoče svoja sinova velikodušno Jezusu darovati za vsak slučaj (kakor pravimo); sinova sta bila pa tudi zaradi svoje vdanosti in odločnosti mej prvimi apostoli. Take matere s takima sinoma torej ne bomo imenovali predrzne, če Jezusa prosi kaj posebnega. — Vendar ima pa ta prošnja tudi svojo slabo stran; naslanja se na ono napačno misel, ki so jo imeli judje sploh, da bo Kristus vstanovil zemeljsko kraljestvo, in v veličastvu tega kraljestva naj bi bila Janez in Jakob na najodličnejšem mestu, sedaj bi rekli — prva ministra; vsekako se kaže v taki prošnji preveč sebičnosti in premalo ozira na druge; morda tudi premalo ozira na Jezusa, ki je sedaj ves zatopljen v svoje prihodnjo trpljenje in smrt (skoro bi mislili na one nadležnike, ki ob smrtni postelji ne vedó boljšega govoriti, nego o dedščini).

Neskončno ljubeznivi Jezus pa ni zameril take nadležne prošnje, marveč z njemu lastno prizanašljivostjo jih pouči, zakaj se gré, ter odgovori najprej vsem trem: *Ne veste, kaj prosite; potlej pa sinovoma posebej: Moreta-li piti kelih, katerega bom jaz pil? ali s krstom krščena biti, s katerim sem jaz krščen?* Rečeta mu: »Moreva.« Jezus pa jima reče: *Kelih, katerega jaz pijem, bosta sicer pila, in s krstom, s katerim sem jaz krščen, bosta krščena; sedeti pa na moji desnici ali levici, ni moje, vama dati, marveč onim, katerim je pripravljeno od mojega Očeta.*

»Ne veste, kaj prosite«, pravi Jezus. Kadar kaj prosimo, so lahko zlasti tri reči, katerih ne vemo; ali je to, kar prosimo, nam

koristno ali škodljivo; ali pa ne vemo, kakšne posledice bo imelo, morda bi se še kesali, da smo prosili; ali pa ne vemo, katere pogoje nam je izpolniti, da nam bo uslišana prošnja. Jezus meni zadnji dve reči: če hočeta tesno z njima sklenjena biti, morata ž njim trpeti, in za nebeško kraljestvo ne zadostuje samo prošnja, treba je delati in trpeti. (»Kelih piti« je povedano v podobi in pomeni toliko, kakor delež ali usodo imeti. Grenek kelih piti, se pravi: »trpeti«, sladek kelih piti pa »veseliti se«, srečo imeti. Istotako pomeni »z Jezusom krščen biti« toliko, kakor z Jezusom trpeti, le da »kelih piti« pomeni bolj notranje, srčne britkosti, »krščen biti« pa zunanje, telesne bolečine.) Jezus njima ni odrekel prošnje, marveč le zagotovila jima ne dá. Prošnja se je glasila: »Reci!« Jezus pa odgovori: »To vama poreče že moj Oče, ako bosta z menoj in zame trpela in živela, tudi to bode določil, kako blizo mene bosta.«

Ko so drugi apostoli zvedeli za tako prošnjo, so bili nevoljni nad bratoma, ne sicer iz kake grešne zavisti, marveč nehoté se vzbudi človeku nevolja, ako vidi, da se kdo naprej sili, ko imajo vendar vsi enako gorečnost, enako navdušenje. Jezus pa jih pokliče k sebi in jim reče: *Veste, da poglavarji narodov gospodujejo čez nje, in kateri so vikši, jih imajo v oblasti. Mej vami pa ne bodi tako; marveč kateri hoče biti mej vami večji, naj bo vaš služabnik. In kateri hoče biti mej vami prvi, naj bo vaš hlapec. Zakaj tudi Sin človekov ni prišel, da bi se mu streglo, marveč da bi on stregel in dal življenje v odrešenje za mnoge.*

Te besede so dovolj jasne in razumne, da jim ni treba posebne razlage; le edino to naj posebej povdarjam, kako nam lepo razodevajo Jezusovo prelepo Srce. Kjer Jezus vidi kako napako, bodisi tudi pri svojem najljubšem prijatelju, jo graja; a graja tako lepo, tako poučno, tako prizanašljivo, da se mu mora ukloniti vsak človek, kateri je dobre volje. Največji kras njegovega Srca pa je ponižnost; to razodeva povsod, kjerkoli se mu nudi primerna prilika, prelepo ravna v tem pouku, v katerem nam podaja krasno navodilo za vse, kateri imajo kaj zapovedovati v cerkvi, družini, soseski ali kjerkoli.

III. Potem je šel Jezus dalje čez Jordan proti Jerihi. Silno pomenljiva je bila ta pot že zato, ker je bila zadnja, ker je bila pot v njegovo smrt, pot na morišče; a še imenitnejša se nam bo zdela, ako se oziramo nazaj na zgodovino. Tukaj so šli nekdaj Izraelci iz puščave v obljubljeni dežel. Hrabri vodja Jozue je

vodil ljudstvo in z božjim čudežem silno preplašil vse sovražnike. Znano nam je iz zgodovine stare zaveze, kako veličasten je bil oni dan, ko je ob mogočnem trobentinem bučanju po božjem čudežu se zgrudilo mestno zidovje in so Izraelci veselo vzeli v last obljubljeno deželo.

Sedaj pa gre, tudi spremljan od množice, po isti poti brez primere veličastnejši vojvoda, ki bode tudi priboril obljubljeno deželo, a ne v Palestini, marveč v nebeškem rajju, ne samo za eno ljudstvo, marveč za vse narode vesoljnega sveta. Tudi sedaj se godijo čudeži, pa ne mej šumom trobentinih glasov, marveč brez hrupa jih dela nebeški kralj miru sam iz lastne moči.

Sv. evangelist Luka nam sporoča, da je Jezus ozdravil slepca, predno je prišel v Jeriho. Sv. Matevž in Marka pa sporočata, da je ozdravil dva slepca, ko je že šel iz Jerihe proti Jeruzalemu; eden je še po imenu imenovan, Bartimej, ki je bil, kakor je videti, pri prvih kristijanah sploh poznan in čislán mož. Čuditi bi se ne bilo temu, da so kar trije različni slepci prosili Jezusa pomoči, ker mesto Jeriho je bilo takrat jako veliko mesto pri glavni cesti; takih krajev se navadno držijo ubožci, osobito še o velikonočnem času, ko je toliko ljudstva ondod romalo proti Jeruzalemu. Ker pa je sporočilo v mnogih rečeh slično, menijo nekateri razlagalci, da so isti čudež opisovali vsi trije evangelisti, vendar da sta bila vsaj dva slepca ozdravljena, in bržkone takrat, ko je Jezus šel že iz mesta. To pa je izrečno povedano, da se Jezus ni mudil v mestu, marveč šel kar dalje.

Čudež pa se je tako vršil. Ko so šli iz Jerihe, je šlo veliko ljudstva za Jezusom. In glej, dva slepca sta sedela pri potu nekoliko oddaljena, in ko sta slišala, da gré Jezus mimo, sta vpila in rekla: »Jezus, Sin Davidov, usmili se naju!« Ljudje pa so jima branili in rekli, da naj bota tiho; a vpila sta še bolj: »Gospod, Sin Davidov, usmili se naju!« Jezus pa se ustavi in pravi, da naj ju pokličejo. Nekateri gredó in ju pokličejo, rekoč: »Potolažita se, vstanita, kliče vaju!« In nista le vstala, marveč sporočilo pravi, kar skočila sta po koncu in eden je kar plašč proč vrgel, da bi lažje hitel k Jezusu. O, kako je moralo Jezusa veseliti tako zaupanje; prijazno jima reče: *Kaj hočeta, da vama storim?* Odgovorita: »Gospod, da se nama oči odpró!« Jezus se ju usmili, se dotakne njunih očíj, rekoč: *Vajina vera vama je pomagala*, in takoj sta videla in sta šla za njim.

Pri čudežih smo že sploh opazovali, da je Jezus zahteval vero in zaupanje. Pri teh bolnih je bilo pač zaupanje dovolj veliko, ker sta neprestano klicala, in sicer glasno klicala, čeravno so jima ljudje grozili, naj molčita; tudi vero sta razodevala, kakor prava Izraelca, ker Jezusa imenujeta »Gospoda, Sinu Davidovega«; ker to ime je sploh veljalo pri Izraelcih kot ime prihodnjega Odrešenika, Mesije. Povsod, koder hodi, se kaže Jezus nebeškega Dobrodelnika, tudi še na zadnji svoji poti. Precej se ustavi, ko zasliši njun klic, prijazno ju vpraša, kaj želita; posebej je še povedano, da se mu smilita — slednjič jima dá vid. O kako se mu je moralo milo storiti, ko je ozdravil telesno slepoto, *dušne slepote*, nevere pa trdovratnim judom ni mogel ozdraviti!

IV. Precej na to se je pa razvil drug jako znamenit in silno poučljiv prizor. V Jerihi je bil jako bogat mož, *Cahej* po imenu. Bil je višji cestinar, torej nek nadzornik ali predstojnik cestnarjev. Njegova hiša je bila, kakor je razvideti iz evangelijskega sporočila, že zunaj mesta, in je takrat, ko je Jezus prišel v Jeriho in ga je obdajala čimdalje večja množica, bil slučajno v mestu ali pa šel nalašč naproti Jezusu. Veliko je že slišal o Jezusu, milost božja je že tudi močno delovala v njegovem srcu, težko je že čakal trenutka, da bi mogel pri Jezusu dobiti odpuščanje, zveličanje. Za sedaj je želel le videti njegovo sveto božje obličje, češ, že ta pogled v njegov premili obraz mu bode utolažil srce in drugo se bode dalo že še opraviti. Ker je bil pa majhne postave, in ker se je bilo zbralo toliko ljudij, ni mogel videti Jezusa. Tekel je torej naprej in zlezal na sikomoro, t. j. na drevo, ki je podobno smokvi, a ima gostejše veje in večje perje, ter je jako ugodno za drevorede. Tod je imel Jezus memo iti. Iz tega vedenja vidimo, kako zelo je zakoprnelo njegovo srce po Zveličarju in njegovi milosti. Nič se ne zmeni za to, kaj porekó ljudje, da le doseže svoj namen. Oj, kako mu je utripalo srce, ko se je jela množica pomikati proti njemu, in zagleda v sredi množice Jezusa, edino upanje svojega srca. Čimdalje bližje mu je, čim dalje bolj razločuje njegovo veličastno postavo, njegovo glavo, njegov obraz! Že je tu, — oh, tako blizo njega! oj, da bi hotel iti prav počasi, da bi ga videl natanko, da bi mogel dlje zreti v njegovo premilo angelsko lice, da bi mu nikdar ne izginile več iz spomina one nepopisno plemenite poteze njegovega božjega obličja! — Oj, sreča, katere se ni nadejal! Ko pride Jezus na tisto mesto, obstane, pogleda kvisku in mu prijazno reče: *Cahej, stopi hitro doli, kajti*

danes moram v tvoji hiši ostati. In je hitro doli stopil in ga radostno vsprejel. Kako je v tem sporočilu pomembna besedica »hitro«; kako je Jezus sam vesel pridobljene ovčice, kako pa še-le mora biti vesela ovčica, skesani Cahej!

Pa ta lepi, ganljivi prizor ima tudi svojo senco. Vsi, ki so to videli, so godrnjali, rekoč: »Pri grešnem človeku se je ustavil.« Kar ne morejo zakriti svojega hinavskega farizejstva. No, da je cestninar grešnik, kdo vé to boljše nego on sam in njegov veličastni gost; a da so sami grešniki in božjega usmiljenja nad vse potrebni, tega se nočejo spomniti; in ravno to, ker nimajo ponižnega spoznanja, jih bo pogubilo. Caheja pa ni to očitanje, češ, da je grešnik, kar nič motilo, saj je sam to vedel in le prebritko občutil; marveč ves vesel, ali kar tam pod drevesom ali pa potlej pred pragom svoje hiše, predno vstopi nebeški gost, zakliče: »Glej, polovica svojega premoženja dam ubogim, in če sem koga ogoljufal, povrnem čveterno.« To je res velikodušno govorjenje, vzgledna hvaležnost za prejeto milost božjo; tolika miloščina je kaj nenavadnega. Toda kaj bi pomagala miloščina, ako še krivica ni popravljena. Zato takoj tudi pristavi: »Ako sem koga ogoljufal, povrnem čveterno.« Cahej se posebej ne zaveda nobene goljufije, ali ker je bilo pri njegovem poslu tako lahko mogoče, da se je kje urinila kaka krivica, zato javno razglaša, naj le pové, kdorkoli je bil kaj ogoljufan po njegovi krivdi, čveterno mu bode povrnjeno! Če pomislimo to miločutno radodarnost, to pošteno pravicoljubnost in to detinsko veselje zarad Jezusove pričujočnosti, ali ne bomo vskliknili i mi: »Kaj, ta blaga duša, to je tisti veliki grešnik, zarad katerega godrnjajo farizeji! Kolikokrat je pa že pri vas, farizejih, bil pri kosilu in kako ste ga vsprejeli? Vsako besedico njegovo ste dajali na tehtnico, hinavsko ste opazovali vsako njegovo stopinjico, da bi ga mogli zatožiti, na poboljšanje svojega srca ste pa popolnoma pozabili; sedaj pa še obsojujete tega svetega spokornika Caheja!« Zares, kolik razloček! Cahej, pagan, je prostovoljno pripravljen dati polovico svojega premoženja in tudi druge polovice se mu ne zdi tako škoda, da bi je ne dal, ko bi želel Gospod; judovski mladenič pa, ki je bil eden izmej najboljših, noče ničesar dati na Jezusovo izrečno željo, marveč se žalostno poslavlja rajše od božjega Zveličarja, nego od svojega bogastva.

Nad vse srečen pa je bil Cahej, ko je še iz ust Jezusovih slišal opravičevalne besede: *Danes je tej hiši došlo zveličanje, ker je tudi on sin Abrahamov. Sin človekov je namreč prišel iskat in*

zveličat, kar je bilo izgubljenega. Cahej je bil sicer po rodu pagan, a po duhu, pravi Jezus, je sin Abrahamov. Iz ust Jezusovih je to res velika pohvala, ker vemo, kako izvrsten mož je bil Abraham, kako se je odlikoval po svoji trdni in živi veri, po svoji radodarnosti in miroljubnosti, zlasti pa še po svoji veliki ljubezni do Boga, ker je bil pripravljen darovati tudi najljubše, kar je imel na zemlji, svojega preljubega sina Izaka, le da bi izpolnil voljo božjo. Tudi pagan Cahej bo deležen vseh blagrov, kateri so obljubljeni pravičnim Izraelcem, res pravim Abrahamovim sinovom. Ustno izročilo nam pové, da ga je pozneje sveti Peter postavil prvega škofa v Cezareji (v Palestini).

Poglejmo pa še Jezusa, kako nebeško dobrotljivega se kaže v tej dogodbi. Ko vidi v Cahejevem srcu dobre želje, mu jih hoče takoj izpolniti in sicer v toliki meri, kakor bi se Cahej nikdar ne bil mogel nadejati. Hotel je Jezusa le od daleč videti in spoznati, a glej, Zveličar ga pokliče, naj se mu približa, hoče biti njegov gost, v njegovi hiši »ostati«, da ga lahko gleda prav od blizu, kolikor hoče, ž njim govori, ga spozna popolnoma. O da, Jezus ima neskončno dobro Srce; kraljevsko poplača, kjer najde kaj dobrega. Jezus čaka le nekoliko dobre volje in kjer jo opazi, takoj prihiti s svojo milostjo. Cahej je storil le nekaj stopinj ven iz mesta in splezal na drevo, kar lahko stori vsak deček, in kako je bil poplačan. In Zveličar se ne ozira ne na desno, ne na levo, ne na stare navade ali razvade, ne na to, kaj poreko ljudje, marveč le na poštenost in plemenitost srca.

Predragi, skušajmo si še mi pridobiti naklonjenost Jezusovega presvetega Srca in sicer s tem, da posnemamo Caheja: popravimo, kar je bilo do sedaj slabega in odlikujmo se z dobrimi deli; po opominu današnjega sv. evangelija *naj se napolni vsaka dolina, poniža naj se vsaka gora in vsak grič, in kar je krivega, bođi ravno, in kar je ostrega, gladka pota!* Amen. A. Kržič.

2. Daljna in bližnja priprava na Božič.

Danes vedite, da bo prišel Gospod, in jutri boste videli njegovo veličastvo! Cerkv. mol.

Četrta adventna nedelja je danes in v četrtrič nam kliče cerkev z besedami sv. Janeza: *Pripravite pot Gospodu, ravne mu storite steze!* Ali pa ne bo že prepozno danes pripravljati se na Jezusov prihod,

ker je nocoj že Sveti večer in jutri Sveti dan? Tako namreč molijo duhovni danes v svojih molitvah in pri sv. maši: »Danes vedite, da bo prišel Gospod, in jutri boste videli njegovo veličastvo!«

Preljubi v Kristusu! Za eno pripravo je res danes že skoraj prepozno, za drugo pa še ne. Cerkev namreč razločuje dvojno pripravo: daljno in bližnjo. — Da boste lažej razumevali, vam hočem to nekoliko pokazati v zgledih. Kadar se pripravljate k svetem obhajilu, obstoji daljna priprava v tem, da že popred na to mislite, da se greha še bolj skrbno varujete, da se zdržite tudi dovoljenega veselja. Bližnja priprava je pa v tem, da dobro opravite spoved, bolj molite, tešče in spodobno pa pristopite k mizi Gospodovi. — Ali pa, — da povem zgled iz domačega življenja. Če gospodinja misli peči, je tudi treba dvojne priprave. Daljna je v tem, da si nakupi moke, soli in če hoče kaj boljšega speči za praznike, tudi orehe, masla in strdi. Bližnja priprava pa je, da pripravi orodje, prinese drv in vode, omije roke in počedi posodo.

Glejte, tako je daljna priprava na Božič celi adventni čas; bližnja pa dan pred Svetim dnevom in pa Sveti večer.

In o tej dvojni pripravi hočem danes govoriti: 1. O daljni, ker je že minula, kdo jo je prav opravil, 2. o bližnji, ki je danes, kako jo moramo opraviti.

1. Daljna priprava na prihod Gospodov, na Božič, traja celi adventni čas in obstoji v tem, da kristjan vredno sprejme zakrament sv. pokore in sv. Rešnjega Telesa. Zato nas sv. Pavel precej prvo adventno nedeljo opominja, rekoč: *Bralje, vemo, da je ura prišla . . .* Daljna priprava je tedaj v tem, da se odpovemo grehu, da se spravimo z Bogom, ali pa, če smo pravični in v milosti božji, da se toliko bolj vadimo v pobožnosti in dobrih delih; z eno besedo, da vsi storimo, kar nas opominja glas vpijočega v puščavi: *Pripravite pot Gospodu.*

Kdo pa je odventni čas storil to, kdo je Gospodu pot pripravil?

Ti kristjan! si Gospodu pripravil pot in poravnal steze, če si se skesano spovedal, odložil butaro pregreh, in storil sklep resničnega poboljšanja.

Ti kristjan! si ponižal gore in griče, če si odpravil velike in male grehe, odpodil napuh in prevzetnost; ti si napolnil doline, če si spoznal svoje zanikernosti, če si zasul prepad in brezno med sabo in med Bogom s pravo pokoro in se Bogu zopet približal.

Ti kristjan! si krivo naredil ravno, če si popravil krivico, nazaj dal najdeno ali vkradeno blago; če si zapustil pregrešna pota, slabo in pohujšljivo znanje in bližnjo priložnost.

Ti kristjan! si ojstro naredil gladko, če si se spravil s sovražnikom; če si odnehal od kletvine, pijančevanja, opravljanja, nespodobnega govorjenja i. t. d.; z eno besedo, če si se zares od greha obrnil k Bogu.

Ako ste tako storili, ljubi bratje in sestre moje, potem ste dobro opravili daljno pripravo. — Kako veseli in ljubeznjivi so pač ti prazniki. Tu pa tam so še zdaj pobelili; ženske so vse počedile, postrgale in pomile; vse je nekako veselo in praznično; tudi na mizo se postavi kaj boljšega. In ker je vse tako v redu, tako lepo in čedno, se človeku vsaka reč pol bolje prileže, z nekako zadovoljnostjo sedeš k mizi. Ali popolnoma veselje imaš še-le tedaj, če si tudi znotraj čeden, to je: čist od greha in v stanu milosti božje. In to je vsak, kdor je zdaj v adventu prav opravil daljno pripravo in ima tudi trdno voljo nič več storiti greha, vsaj smrtnega ne. — Kdor pa se ni na srcu očistil; kdor ni opravil spovedi ali jo je opravil po nevrednem; kdor je že zopet nazaj padel — tak ne more biti zares vesel, če ima tudi najboljše jedi in pijače pred sabo, ker mu manjka najboljšega, namreč notranjega miru.

2. Druga priprava je pabližnja in se obhaja danes in danes večer. Obstoji v tem, da se kristjan pred Svetim dnevom posti, čuje, moli, in opravlja druga dobra dela.

Dan pred Svetim dnevom se imenuje v cerkvenem jeziku v igilia. Take vigilije ali večernice imamo tudi pred drugimi velikimi prazniki. Kdaj so jih kristijani silno natančno opravljali; dandanes nas samo še ime in pred nekaterimi zapovedan post spominja na nekdanjo ostrost. V starih časih so kristjani taki dan se postili, tako da so še-le po solnčnem zahodu vžili nekoliko mrzlega. V spomin na to in zavoljo velikega praznika vam še zdaj post napovedujemo. Zato je tudi pred Svetim dnevom zmiraj post; samo letos, ko je Božič na ponedeljek, smo že ta post včeraj opravili, ker v nedeljo nikdar ni post.

Prvi kristjani so tudi skoraj celo noč pred takim praznikom čuli in molili. Ta navada pa se je samo nocojšni večer še ohranila. Zatorej se tudi spodobi, da čujemo nocoj, vsaj do maše; ko bi bili pastirci spali, bi pač ne bili imeli angelske prikazni. To naj nas pa tudi spominja, da moramo posebno zavoljo tega čuti, da

ne pademo v pregrešno spanje, ker nas Kristus opominja: *Čujte!* in obeta čuječim krono in plačilo, ko pravi: *Blagor hlapcu, ko pride gospodar in ga najde čuječega; resnično vam povem, čez vse svoje ga bo postavil.* (Luk. 12, 37.)

Čuti pa še ni zadosti. Jezus ni rekel samo: *Čujte!* ampak tudi: *Molite!* Treba je nocojšni večer skupno moliti, se kaj svetega pogovarjati, brati ali premišljevati. Lepo se tudi podá v krščanskih hišah, kjer narede jaslice; to je lepo in veselo za otroke, pa tudi poduđljivo za odrasle. Tudi posvetite nocojšni večer s pobožnim petjem, ker ni lepših, ljubeznivejših in ginljivejših pesmi, kakor so božične!

Iz tega pa tudi lahko sprevidite, kaj se nocoj ne spodobi. Greh bi se sicer nikdar ne smel storiti, najmanj pa še nocojšni večer. Drevi bo Sveti večer; svete reči pa se ne smejo obračati grdo in slabo. Pravijo sicer, do na Sveti večer stoji v vsakem kotu en angel, kakor na pustni večer v vsakem voglu en hudič; jaz pa pravim, da tudi na Sveti večer ne postane angel, kdor je bil poprej hudoben. — Kdor misli le na greh, tudi Sveti večer ne neha od hudobnega djanja in početja, ampak ta večer še več greši, ker ima navadno več priložnosti.

In koliko nerodnega, koliko napačnega, koliko pregrešnega se vender ta večer zgodi! Nekteri si s pijačo večer kratijo, se vpijanijo tako, da še drugi dan za božjo službo niso. Nekateri hodijo o polnoči okoli, ko so drugi pri maši, da bi si kaj svojega prilastili. Zopet drugi iščejo nocoj že davno pričakovano priložnost, da bi spolnili svoje nečiste želje. Na veliko krajih imajo tudi ta večer vsakoršne vraže. Pravijo, da nocoj živina govori, in prerokuje srečo, ali pa svinec lijejo; v studence in na mesec gledajo in Bog ve, kaj še vse. Ne vem sicer, ali imate tukaj tudi kaj vraž nocojšni večer in kakšne. Če jih imate, če hočete iz njih zvedeti, ali bote srečni ali ne, vam naravnost povem, da je to prazno in pregrešno. Ljubi moj! če hočeš vedeti, ali bodeš srečen ali nesrečen; ali se bodeš prihodno leto oženil ali omožila, ni treba gledati ne na zvezde, ne v studenec — povem ti jaz lahko: Hočeš biti srečen, hočeš biti srečna; varuj se hudega in stori dobro!

Navada je, da si drug drugemu voščite vesele praznike. To je lepo. Tudi jaz bi vam rad voščil, pa zdi se mi voščilo skoro odveč. Tisti, ki so dobro opravili pripravo v adventu, ki se bodo nocoj lepo pobožno in pametno obnašali, kakor se spodobi za Sveti

večer, in ki hočejo tudi zanaprej spolnovati dobre sklepe, tisti so že tako srečni — tisti pa, ki niso spovedi opravili v adventu ali pa, ki so jo slabo, nevredno opravili; ki še zmiraj spé grešno spanje, ali pa so že zopet nazaj padli; tisti, ki se bodo nocoj nerodno obnašali, greh delali, vganjali vraže in burke: tisti pa ne morejo srečni in veseli biti božičnih praznikov, ko bi jih tudi jaz ali kdo drugi še tolikokrat voščil. Amen. J. Ažman.

Praznik rojstva Jezusa Kristusa.

Božične milosti.

Preljubi! prikazala se je milost Boga, Zveličarja našega, vsem ljudem.

Tit. 2, 11.

A. 1. Ljubi Bog se je prikazal Noetu ob času daritve ter mu je dal obljubo, da ne bo nikoli več pokončal vseh ljudi in stvari na zemlji; rekel je Bog: *Vse dni zemlje ne bo prejenjala ne setev ne žetev, ne mraz ne vročina, ne poletje ne zima, ne noč ne dan.* (I. Mojz. 8, 22.) Čas žetve in poletja nam je pač dovoljen in bi si ga vedno želeli; ne maramo pa za čas mraza in zime: kratki so dnevi po zimi, ostra sapa brije, temne in dolge so noči, blede luno zakrivajo gosti oblaki; zima se nam še-le komaj bliža, in že nam preseda. Žalostno bi bilo brez ljubega solnca.

2. Tako je bilo na svetu med ljudmi po storjenem prvem grehu: Solnce milosti božje se je skrilo, svet je bil zakopan v pregreho nevere in malikovanja, tako gosta je bila grešna tema, da ljudje niso več videli, poznali pravega Boga. In ta grozna tema je trajala štiri tisoč let, vsi ljudje bi se bili pogubili, ko bi se jih Bog ne bil usmilil in jim bi ne bil poslal obljubljenega odrešenika, katerega rojstni dan ravno danes obhajamo. *Beseda je meso postala in je med nami prebivala, in videli smo njeno slavo, slavo kakor Edinorojenca od Očeta, polna milosti in resnice.* (Jan. 1, 14.) Poln svetega veselja nad Jezusovim rojstvom nas sv. apostol Pavel kliče danes k jaslicam Jezusa Kristusa, rekoč: *Preljubi! prikazala se je milost Boga, Zveličarja našega, vsem ljudem.* (Tit. 2, 11.)

3. Pač resnično smemo biti danes veseli, ker največja milost nam je od Boga došla z nebes na zemljo: Jezus, Sin božji, je rojen na svet; kaj večjega nam še Bog sam nima dati! Novorojeni

Zveličar sveta je pa s seboj prinesel milosti za vse ljudi, piše sveti apostol Pavel; in te — božične milosti hočemo danes skupaj na kratko pomisliti. In sicer tako, da vam pokažem kakšno božično milost je božji Zveličar danes prinesel vsem ljudem: 1. otrokom; 2. grešnikom; 3. pobožnim.

B. 1. Paganska vera je bila za vse ljudi grozna in težek jarem. Le moški in gospodarji so imeli neko človeško veljavo, vsi drugi so bili v tlaki ali sužnosti. Žena je bila zaničevana, kakor gospodarjevo živinče; hlapci in dekcle so bili še pri slabšem, še celo otroci so imeli hudo osodo: veliko so jih potopili ali pa požgali. Imeli so malika »Moloha« — kateremu so grozne matere na tisoče nedolžnih otrok zažgale! In bolj ko se je dete na razbeljenih rokah tega železnega boga jokalo, vpilo, boljše se je zdelo zaslepljenim paganom.

a) Ljubi otroci! vam je z današnjim dnevom res prisijala milost Boga, Zveličarja našega Jezusa Kristusa. Kako pa vaši stariši ravnajo z vami? Ko ste zagledali luč sveta, že samega veselja niso vedeli kaj početi: hitro so vam omislili lepo obleko in oskrbeli mehko posteljico. Lepo vam skrbijo za jed in toplo obleko, da vas zima ne premrazi. In kadar ste bolni, vam noč in dan strežejo in kupujejo zdravila. Nekateri otroci so pa še nehvaležni in hudobni do svojih ljubih starišev, da si res zaslužijo hudih kazni, pa dobri vaši krščanski stariši vas ne pobijajo, temuč molijo za vas ter so čudovito potrpežljivi z vami in sicer to zaradi Jezusa; oni vas ljubijo, ker jim Jezus to zapoveduje; oni vas radi imajo, ker tudi Jezus čisla male in nedolžne otroke. Učenci so se pričkali, kateri bi bil večji v nebesih pred Bogom. In Jezus je poklical otroka in ga postavil sredo med nje, govoreč: *Resnično, povem vam, ako se ne spreobrnete in niste kakor otroci, ne pojdete v nebeško kraljestvo. Kdorkoli tedaj se poniža, kakor ta otrok, on je večji v nebeškem kraljestvu. In kdor sprejme katerega takega otroka v mojem imenu — mene sprejme.* (Mat. 18, 1 — 5.) Čujte otroci! v Jezusu in zaradi Jezusa so vas sprejeli in obdržali in zaradi Jezusa z vami toliko trpijo, in tako lepo skrbijo krščanski stariši za svoje, mnogokrat tudi nehvaležne otroke. To je tedaj res božična milost za vas, ljubi otroci! *Vam se je prikazala milost Boga, Zveličarja našega.*

b) Pa še večjo milost vam je prinesel Božič — ali novorojeni Zveličar. *Nič bi nam ne hasnilo biti rojenim, ako bi prilike ne*

imeli se preroditi (za nebesa), piše sv. Avguštin. In to priliko nam je ljubi Jezus preskrbel in nam dal milost prerojenja ali sv. krsta. Sv. vera nas uči, da smo vsi od svojega prvega očeta Adama dobili žalostno dedovino — njegov greh. Uboga revica, novorojeno dete, ga že na svet seboj prinese med bridkim jokom, in bi nekdanj tudi vekomaj v peklu jokali, ako bi ne bili umiti v kopeli sv. krsta. *Resnično, resnično ti povem*, govori Jezus Nikodemu, *ako kdo ni prerojen iz vode in svelega Duha, ne more iti v božje kraljestvo.* (Jan. 3, 5.) Zato je prva Jezusova skrb bila malim otročičem prinesiti milost sv. krsta, ko je svojim apostolom Sin božji zapovedal: *Torej idite in učite vse narode, in krščujte jih v imenu Očeta, in Sina, in sv. Duha.* (Mat. 28, 19.) Krstna milost pa nas pred Bogom posveti, očisti, ko nam zbríše podedovani greh, pa tudi vse dejanske grehe — odraščeniim krščencem, kakor tudi vse časne kazni vic in vse večne kazni pekla. Tako, da kdor umrje v krstni nedolžnosti, se takoj v nebesa preseli, uči sv. Tridenški zbor. (V. 5.) To, ljubi otroci, so vaše božične milosti, katere vam je prinesel novorojeni Zveličar Jezus Kristus. Zato pa ga morate tudi vi iz vsega srca ljubiti: da ga radi pridete obiskat tudi v hudi zimi, da ga pobožno molite v cerkvi in doma. Milost Boga, Zveličarja našega, se je prikazala vsem ljudem, ne samo otrokom, temuč tudi odraslim, ali:

2. grešnikom. Srečni bi mi bili, ako bi vse žive dni ostali v krstni nedolžnosti; redke so take prikazni. *Jezus je rasel v modrosti in starosti, in v milosti pri Bogu in pri ljudeh.* (Luk. 2, 52.) Ko pa mi rastemo v letih ali na starosti, pešamo v milosti, in se nam le premnogokrat zgodi, da celo zgubimo ali zavržemo prvo milost božjo, da ljubega Boga ošabno zapustimo, kakor tisti zgubljeni sin v sv. evangeliju. Oče, daj mi del blaga, kateri mi pripada, je rekel sin. In jima je razdelil premoženje. In malo dni potlej je mlajši sin vse pobral, ter se je podal v daljno deželo, in je tam napravil svoje premoženje z razuzdanim življenjem. (Luk. 15, 12 — 24.)

To priliko Jezusovo gotovo vsi dobro poznate in veste, kdo da je oni zapravljeni, zgubljeni sin: Kdo drugi, kakor grešnik! Grešnik namreč zapusti nebeškega Očeta, ne mara za sv. nebesa; grešnik zapusti nebeško mater Marijo Devico. Grešnik zapravi v razuzdanem življenju vse božje darove, telesne in dušne. Grešnik stopi v službo satanovo, kjer se mu pa grozno huda godi. Ne samo, da si raztrga obleko milosti božje, ne samo, da strada nebeške hrane in božjega nauka, ne samo, da se valja v blatu najgršče nemarnosti,

temuč — slepo dirja v večno pogubljenje, kjer peče in gori večni ogenj, ki je pripravljen satanu in njegovim angelom, pa tudi vsem grešnikom. Oh, velik revež, nesrečna sirota je sleherni grešnik! Jezus, obljubljeni Zveličar, se nas je usmilil in se je na zemljo prikazal, da bi nas v nebesa pripeljal. Zato sv. apostol Pavel tolažljivo piše: *Preljubi! prikazala se je milost Boga, Zveličarja našega vsem ljudem* — posebno tudi grešnikom. Le vprašaj danes malega Jezusa, zakaj se je rodil, in odgovoril ti bo, da je prišel iskat tebe, zgubljenega grešnika, zgubljeno ovčico svojo. O, saj nam je sam povedal vzrok prihoda, govoreč: *Sin človekov je namreč prišel iskat in zveličat, kar je bilo zgubljenega.* (Luk. 19, 10.) Danes se spolnjuje prerokba Izaija, ki o Zveličarju govori: *In on raste kakor mladika pred njim in kakor korenina iz suhe zemlje; nima ne podobe, ne lepote; in videli smo ga, pa ni bilo nič očitnega, da bi ga bili želeli; zaničevanega in najzadnjega med ljudmi, moža bolečin in skušenega v slabosti; in kakor zakrito je bilo njegovo obličje, in bil je zaničevan, zato ga nismo čislali; resnično, on je prevzel naše bolezni in on je nosil naše bolečine; mi pa smo ga imeli za gobavega in udarjenega od Boga in poniževanega; on pa je bil ranjen zavoljo naših grehov in potrj zavoljo naših hudobij; pokoritva je bila nad njim zavoljo našega mira, in z njegovimi ranami smo bili ozdravljeni. Mi vsi smo bili ko ovce zašli, sleherni se je bil obrnil po svojem potu; Gospod pa je nanj naložil nas vseh pregreho.* (Iz. 53, 2—6.) Zato smo popevali v sv. adventnem času: »Blagor tebi, grešni svet — Jezus pride greh odvzet;« — blagor — ne zato, ker si grešen, temuč zato si srečen, grešnik, ker ti je ljubi Jezušček v jaslicah tam le božično milost odpuščanja in sprave prinesel.

Adventni čas je jako vesel in imeniten za kristijana, za grešnika pa je doba zveličanja. Saj ste videli vsak dan obilo ljudi v cerkvi pri svitnicah (zornicah), pa tudi pri spovednicah. Kdor ima še količkaj poštenja in vere v srcu, je iskal dobiti sveto odvezo po vredni in skesani spovedi. Da si pa očiščen prišel od spovednice, da si umitašla izpred spovednika, da smo pri sv. adventni spovedi rešeni bremena naših grehov in postali ljubčki nebeškega Očeta, — to je neskončna milost Jezusa Kristusa, ki je apostolom in pravorednim naslednikom njihovim podelil oblast, grešnikom grehe odpuščati, govoreč: *Sprejmite svetega Duha. Katerim bote grehe odpustili, so jim odpuščeni.* (Jan. 20, 22—23.) Brez tega pooblastila bi bilo omejeno delo spovedovanja le prazna vnanja oblika. Tako smo pa srečni,

da kadarkoli nas greh teži, pribežimo k božjemu namestniku po sv. odvezo ali odpuščenje grehov. Pa ta božična milost nam ne sme biti povod pregrešnega življenja, temuč nagib pobožnosti in spokornosti. V tem zmislu namreč govori sv. apostol Pavel, ko pravi: *Prikazala se je milost Boga, Zveličarja našega, vsem ljudem, katera nas uči, da se odpovejmo hudobiji in posvelnim željam, ter trezno, pravično in pobožno živimo na tem svetu, čakajoči zveličanskega upanja in častiljivega prihoda velikega Boga in Zveličarja našega Jezusa Kristusa, ki je dal sam sebe za nas, da bi nas rešil od vse krivice in sebi očistil prijetno ljudstvo, vneto za dobra dela.* (Tit. 2, 11—14.) Veselo nam srce igra in za Jezusa radostno bije, ker smo dobili toliko božičnih milostij, da smo greha prosti, in očiščeni tukaj klečimo pri jasliah našega Zveličarja Jezusa Kristusa. S svetim apostolom Janezom vas, ljubi moji župljani, danes pristrčno opominjam: *Moji otročiči! to vam pišem, da ne grešite. Ako je pa kdo grešil, imamo zagovornika pri Bogu Očetu, Jezusa Kristusa, Pravičnega, in on je sprava za naše grehe; ne samo pa za naše, ampak tudi za vsega sveta.* (I. Jan. 2, 1—2.) Kajti božični praznik se je prikazala milost božja vsem ljudem, torej

3. tudi pobožnim. No, med pobožne se pač vsi prištevamo; vsak hoče pobožen imenovan biti. Pobožni moremo biti le po posebni milosti božji. In jaz trdim, da milost božja se je prikazala posebno in najprej pobožnim. Ali ljubega Jezusa, Zveličarja sveta, niso zagledale najprej le samo pobožne osebe? Marija Devica je povila malega Jezusa, sv. Jožef je v jaslice položil velikega Boga, angeli božji so ga molili in pobožni pastirci častili učlovečeno Besedo božjo.

Ako bi vam pa nadrobno moral naštevati milosti, katere je Jezus danes prinesel za pobožne, bi prej opešala moja roka, mi zmanjkalo črnila in papirja, vam pa časa za poslušanje ali prebiranje. Vendar pa nekatere božične milosti za pobožne duše le moram omeniti. Jezus, novorojeni Zveličar, je pobožnim prinesel še posebne milosti. Prvič meni, kot duhovniku, je prinesel Jezus največjo milost, da morem kruh in vino spreminjati v presveto Rešnje Telo in Kri. To je neka posebna milost, katere še angeli božji niso dobili. Oni so Jezusa oznanili, da bo rojen; oni so novorojenemu Zveličarju prepevali v Betlehemu in ga še sedaj vedno častijo v altarskem zakramentu, pa utelesiti ga niso smeli, kar je le sam sv. Duh storil; Jezus pa je to čudovito milost izročil apostolom in katoliškim duhovnikom pri poslednji večerji po ču-

dežni spremenitvi kruha in vina v svoje Telo in Kri, govoreč: *To delajte v moj spomin.* (Luk. 22, 19.) Oj, Dete božje, ljubi Jezus, zahvalim se ti za to posebno veliko milost in te prosim za tvojo pomoč, da vselej pobožno in goreče opravljam to sveto delo! Iz te božične milosti moje izvira druga velika božična milost za vas — da namreč morete klečati pred altarjem in moliti presveto Rešnje Telo, Jezusa Kristusa. Ali je pa to res velika milost in dobrotta božja? Nekateri je ne spoznajo; se kasno spravljajo v cerkev, pred altar nikoli ne pridejo. Le kdor je pobožen, spozna to božično milost in rad kleči pri jaslích Jezusovih in pobožno moli presveto Rešnje Telo, pa ga tudi pogosto uživa v sv. obhajilu. Oj, le radi rabite med letom to Jezusovo milost, da po zgledu sv. Alojzija pobožno in hvaležno pristopate k mizi Gospodovi. Tri dni se je ta angelski mladenič pripravljaj na nebeško hrano, zopet tri dni se je svojemu Zveličarju zahvaljeval za njo. — Na tak način vam bo prihod Zveličarjev na svet služil v večno veselje, ker ljubi Jezus sam pravi: *Kdor je moje meso in pije mojo kri, ima večno življenje.* (Jan. 6, 55.)

C. Preljubi, prikazala se je milost Boga, Zveličarja našega, vsem ljudem. To veselo resnico smo danes premišljevali. Da, pač, vsem ljudem je Zveličar preljubi prinesel obilne milosti: otrokom milost, da ste postali ljubčki roditeljev, pa tudi ljubljenci božji; grešnikom: milost odpuščenja in sprave; pobožnim pa milost, da smemo Jezusa moliti in uživati v sv. obhajilu. Za tolike milosti moramo pa biti hvaležni. Zato nas sveta katoliška cerkev danes kliče k božjim jaslích! *Christus natus est nobis — Jezus Kristus nam je rojen, pridite ga molit.* Oj, prihajajmo ga radi molit in uživati v altarskem zakramentu, da bi se nekđaj pri Jezusovem tronu v nebeški slavi veselili na vse veke. Amen. S. Gaberc.

Praznik sv. Štefana.

I. Naš Gospod Jezus Kristus.

LVII.

(Štefan) se je ozrl v nebo in je videl božje veličastvo in Jezusa stati na desnici božji. Dej. ap. 7, 55.

Mej mnogovrstnimi podobami božjega Deteta se mi posebno ganljivo zdi ona slika, na kateri je naslikano božje Dete tako, da leži na križu. Ta slika nam tako pretresljivo milo oznanja, da je

ljubi Jezus prišel zato na svet, da bi za nas trpel in umrl, da moramo ob njegovem veselem rojstvu že misliti na njegovo smrt, in da torej tudi za nas ni nič tako čudnega, nič nenavadnega, ako že sedaj, ko premišljujemo Jezusa kot malo Detece v plenica, mislimo takoj tudi na ono zadnjo pot, ki ga bo privedla v njegovo prebitko smrt. Pa ta nežna slika, ki nam tako blizo skupaj kaže rojstvo in smrt, ima za nas še drug pomen: da namreč po Kristusovem prihodu za pravične in nedolžne smrti nima nič žalnega, nič strašnega več. Saj ste ravnokar slišali, kako je bila svetemu Štefanu olajšana in oslajšana celo mučeniška smrt: še ko je živel, je videl nebeško radost in v sredi nebeškega veličastva svojega ljubega Jezusa. Potlej je seveda sladko umirati, četudi pod kamenjem; tako nam je pač lahko umevno, kar poje sv. cerkev danes, da mu je bilo kamenje sladko! Pa tako ni bila omiljena smrt le sv. Štefanu, marveč še sto in sto drugim; saj sveta cerkev, ko pravi, da mu je bilo kamenje sladko, takoj tudi pristavi besede: Njega posnemajo vse pravične duše. O da, za nebo in zemljo, za čas in večnost veljajo Jezusove besede: *Blagor jim, kateri so čistega srca, ker Boga bodo gledali*. Očiščujmo torej sedaj svoja srca iz ljubezni do Jezusa, da ga bomo tudi veselo mogli gledati ob smrti in vso večnost. S tem sklepom in s to nado ga spremljajmo danes na njegovem zadnjem potu v Jeruzalem ter pobožno premišljujmo, kaj se je zgodilo zadnjo^o cvetno saboto in cvetno nedeljo.

V Cahejevi hiši se je Jezus še nekaj časa pomudil in bržkone je bilo še v tej hiši, ko je Jezus apostolom in množici, ki se je polagoma tam nabrala, povedal priliko o desetih mnah in hlapcih. Nekteri so namreč mislili, da se bo že sedaj pričelo božje kraljestvo, a Jezus jim je povedal v priliki, da mora poprej še iti k svojemu Očetu in da naj se mej tem njegovi zvesti pridno pripravljajo sodelujoč z milostmi, katere jim je izročil, da jih bo mogel poplačati, kadar se vrne; tudi napové, da bodo uporniki, kateri ne marajo za njegovo kraljestvo, pokončani. Ker je pa ta prilika tako zelo podobna priliki o talentih, katero je Jezus izmej vseh prilik najzadnje povedal, ogledali si bomo natančneje ono, kadar pride na vrsto, ker je tudi sploh bolj znana; danes pa kar nadaljujem dogodke.

I. Judovska velika noč je bila blizu. Mnogo jih je prišlo v Jeruzalem pred veliko nočjo, da bi se očistili. Kdor se je bil

namreč pri Izraelcih kaj pregrešil zoper postave, si je potlej očistil svojo vest s tem, da je opravil v Jeruzalemu zapovedano daritev v zadoščenje. Ker so pa duhovniki v velikonočnih praznikih že itak imeli preobilno posla z daritvami, prišli so že poprej taki, kateri so hoteli opraviti zasebne daritve. Taki so iskali Jezusa in v templu stoječ so govorili mej seboj: »Kaj se vam zdi? ne pride li na praznik?« Tako so se pogovarjali, kar je bilo dobrih, iz dobrega namena, ker so se bali za Jezusa, da bi mu sovražniki ne storili kaj žalega; hudobni pa so popraševali iz hudobnega namena, da bi nastopili, če treba, tudi zoper njega. Veliki duhovniki in farizeji so bili namreč dali povelje, naj pové, če kdo ve, kje da je, da ga zgrabijo. To povelje so izdali vsled onega posvetovanja po Lazarjevi obuditvi. Tako je torej prišlo do skrajnosti; ves narod torej kličejo zoper Jezusa, ves narod naj se udeleži, naj bo kriv njegove smrti.

Vse to je ljubi Jezus vedel, in vendar se noče skrivati; sedaj je prišla njegova ura; junaško gre nasproti svojim sovražnikom, prostovoljno se jim hoče izročiti in sicer kar moč na slovesen način.

Šest dnij pred veliko nočjo, torej cvetni petek, je prišel Jezus v Betanijo, ki je bila le kake tričetrt ure od Jeruzalema oddaljena. Bržkone je ostal pri Lazarju. Drugi dan, cvetno saboto, je bil v hiši Simona Gobovca. Zakaj se je ta mož imenoval Gobovec, ni povedano; bržkone ga je bil Jezus ozdravil in se mu je hotel sedaj hvaležnega iskazati. Njegova hiša in Lazarjeva sta bili v velikem prijateljstvu, ali zato, ker so si bili dobri sosedje, ali pa zato, ker so bili enakega mišljenja, enega srca, posebno edini v spoštovanju in ljubezni do Jezusa. V tej hiši so Jezusu napravili večerjo, katera je v mnogih ozirih tako zanimiva, tako ganljiva, kakor mi ni znano o nobenem drugem obedu, o nobeneni drugi večerji. Oglejmo si jo nekoliko natančneje.

Kedar se napravi gostija, je najprej vprašanje: zakaj, v kakšen namen? — Ta večerja je bila Jezusu v slovó, prebridko poslovljenje! Znano je pa nam vsem, kako je ob takem svečanostnem slovesu vse tako pretresljivo resno, kako ljudje ob taki priliki več čutijo, nego morejo misliti, več želijo, nego morejo povedati! In čim slovesnejša je taka poslovilna gostija, tem bolj je ganljiva!

To je prva črta, ki nam kaže veličastnost te večerje v Betaniji. Drugo vprašanje je: »Kdo bo napravil in kdo bo povabljen, kakšni so gostje?« Sveti evangelij nam pripoveduje: Jezus je prišel v

Betanijo, kjer je bil Lazar umrl in ga je Jezus obudil od smrti. Tam so mu v hiši Simona Gobovca napravili večerjo, in Marta je stregla; Lazar pa je bil med onimi, ki so z njim sedeli za mizo. Iz nadaljnjega popisa pa je še razvidno, da je bila ena poveljnih oseb Marija Magdalena, takrat že popolnoma spokorna svetnica, in pa častitljiva družba Jezusovih apostolov; mogoče, da so bile povabljene tudi katere pobožne žene, ki so Jezusa spremljale in morda še kateri njegovi prijatelji. Zares častitljiva družba! Posebno se z nekim svetim spoštovanjem ozirajo gostje na Lazarja! Saj še ni tako dolgo od takrat, ko so ga tako milo objokovali; koliko je tega, kar z njimi zopet je in pije in se veseli življenja, tega neprecenljivega darú, ki mu ga je Jezus čudežno podaril — o! kako se mora dragoceno zdeti življenje, katero je človek v drugič prejel iz roke božje, potem ko je že poskusil grozovitost smrti in trohobe v grobu! Še najbolj pa pretresa srca tej sveti družbi seveda pogled na premilo obličje Sinu božjega! Kako bi se mogli solz zdržati, če pomislijo na to, kar jim je že poprej povedal o svojem trpljenju in o svoji smrti, in kar jim še dodá sedaj mej večerjo.

To je druga poteza na sliki te ganljive večerje v Betaniji. Še tretje vprašanje pride v poštev ob takih svečanostih: »Kako naj bi vredno počastili onega, kateremu je namenjena svečanost?« To nalogo je pa prevzela sv. Magdalena in jo je izvrstno rešila. Pri judih je navadno gospodar počastil najimenitnejšega gosta s tem, da mu je glavo mazilil z oljem. Tukaj pa je mesto gospodarja Marija Magdalena, kolikor le mogoče, častno izvršila ta posel. »Marija pa vzame v alabastrovi posodi funt drazega mazila iz prave narde, mazili Jezusove noge in jih otira s svojimi lasmi. Potlej razbije posodo in zlije olje na njegovo glavo in vsa hiša se je napolnila z mazilno dišavo.« Glejte, Marija ni štedila, marveč si je mislila: Za Jezusa ni nobena reč predraga! Kakor je Judež Iškarjot, ki je bil veščak v takih rečeh, hipoma preračunal, je bila ta dragocenost vredna do 300 denarjev, t. j. po našem 100 goldinarjev! Še bolj všeč pa je bila Jezusu seveda njena srčna pobožnost, s katero ga je tako počastila, kakor bomo še potlej videli.

Vendar to sveto veselje je bilo Mariji tako ogrenjeno, da jo je moral Jezus sam tolažiti in zagovarjati. Evangelij namreč nadaljuje: Tedaj reče eden izmej njegovih učencev, Juda Iškarjot, ki ga je pozneje izdal: »Zakaj se ni prodalo to mazilo za tristo denarjev in dalo ubogim?« To pa je rekel, ne da bi mu bili mar ubogi, marveč ker je bil tat in je imel možnjo ter nosil ono, kar

se je metalo vanjo. Tudi nekateri apostoli so bili nevoljni, ko so to videli in so rekli: »Čemu je ta potrata? To bi se bilo lahko drago prodalo in dalo ubožcem.« Naj omenim, da učenci, razen Juda niso tega rekli iz slabega namena, marveč le ker so mislili, da bi Jezusu samemu, ki je ves čas tako preprosto živel, le uboštvo učil in blagroval, bilo bolj všeč, ko bi se bil tak velikanski dar rajše naklonil revežem. Jezus pa je rekel: *Kaj nadlegujete to žensko? Pustite jo, dobro delo je storila nad menoj, zakaj uboge boste imeli zmiraj mej seboj, in jim morete dobro storiti, če hočete. Mene pa nimate zmeraj. Le-ta je storila, kar je mogla storiti, maznila me je naprej za moj pogreb. Resnično vam povem, kjerkoli na svetu se bo oznanoval ta evangelij, se bo tudi v njen spomin oznanjalo to, kar je storila nad menoj.*

To pač sami veste, kako hudó de človeku, če je imel najboljše namene in je hotel izvrstno izvršiti kako dobro delo, pa mu je izvržejo ter mora mesto pohvale slišati še očitanje in morda ravno iz takih ust, iz katerih je najmanj pričakoval n. p. tukaj iz ust apostolov, kateri bi morali prvi odobravati, ako se skaže Jezusu izredna čast. Kako je morala biti torej Marija utolažena, ko jo je Jezus tako lepo opravičeval. Sedaj se pokaže Marijino delo še v veliko lepši luči! S koliko pobožnostjo in žalostjo ob enem je moralo biti napolnjeno njeno srce, če je bila res prepričana, da je Jezusu to storila za pogreb, če je res vsaj slutila, da ji po smrti tega ne bo mogoče storiti; nemogoče to ni. Vsekako pa je bilo to počeščenje res za Jezusov pogreb; zakaj veliki petek zvečer pobožne žene niso mogle v naglici pripraviti vsega, da bi bil dovolj častitljiv Jezusov pogreb, v soboto pa je bil judovski praznik in niso mogle kupiti dragih mazil. Še-le po solnčnem zahodu so bile prodajalnice odprte, in res so šle nakupit dišav ter so hotele v nedeljo zjutraj zgodaj nadomestiti, kar so bile v petek zvečer zamudile; a ni bilo več mogoče, Kristus je bil že vstal. Torej je Magdalena res že naprej izvršila prečastno delo za Jezusov pogreb. Tudi prerokba, da se bo slavilo njeno ime, kodar se bo oznanjal evangelij, se izpolnjuje vsepovsod.

Pa še neko drugo grenkost je morala slišati Marija in vsa hiša Lazarjeva. »Velika množica judov je izvedela, da je Jezus tam. In so prišli, nele zarad Jezusa, marveč da bi videli Lazarja, katerega je bil obudil od mrtvih. Veliki duhovni pa so se posve-tovali, kako bi umorili tudi Lazarja, ker je zarad njega mnogo judov verovalo v Jezusa. Oj, kako je morala pretresti ta strašna

novica Lazarja in njegovi sestri! Torej to dragoceno življenje, ki ga je čudežno dobil od Jezusa, mu hočejo uropati! Torej bo že zopet smrt v hiši in sedaj celo moritev! Kdo bi se ne zgražal zarad tolike zlobnosti zakrknjenih judov!

Ozrimo se pa vsaj še enkrat na Jezusa, predno zapustimo Betanijo. Kako veličastno se zopet tu kaže njegovo presv. Srce! Kako krotko zavrača surovi napad Juda Iškarijota! Kako dobrohotno zagovarja plemenito dejanje Marije Magdalene! In kako junaško seveda, čeravno mu je vse jasno pred očmi, kar se ima še isti teden zgoditi v Jeruzalemu! O prečudna enakodušnost, ki govori o svojem bližnjem pogrebu tako mirno, kakor o kaki drugi vsakdanji dogodbi!

II. Sedaj pridemo do one dogodbe, katera se sme imenovati najslavesnejša in najveličastnejša v Kristusovem zemeljskem življenju, namreč njegov slovesni prihod v Jeruzalem cvetno nedeljo. Ves čas je hodil peš po svoji domači deželi, — sedaj zadnjikrat hoče slovesno prijahati v Jeruzalem; ves čas je odklanjal vsako zunanje slavlje, sedaj hoče, da ga proslavljajo kot kralja.

Že dan, ko je Jezus prijahal v Jeruzalem, je bil znamenit na več stranih. Bilo je deseti dan judovskega meseca nizana, prvi dan v tednu njegovega trpljenja. Na ta dan je nekdan Jozue, ki je že po svojem imenu predpoda Jezusova, prišel z Izraelci čez Jordan in judom je bil zarad tega ta dan — svet dan. Ta dan se je tudi po hišah velikonočno jagnje odbralo, slovesno ovenčano na dom privedlo, da so je 14. nizana v templu darovali, zaklali in potlej z družino zavžili. Jezus Kristus, kot pravo velikonočno Jagnje, je prišel tudi ta dan v Jeruzalem, kjer se je 14. nizana zvečer dal svojim zavžiti kot daritvena jed nove zaveze ali sveto obhajilo, 15. nizana pa na križu bil umorjen za rešenje vsega sveta.

Iz Betanije je prišel Jezus do Betfage, vasice, ki je ob Oljski gori. Tu se je ustavil in poslal dva učenca, rekoč: *Pojdita v vas, ki vama je nasproti, in precej ko prideta noter, bosta našla oslco privezano in poleg nje žrebe, na katerem še ni nihče jahal. Odvezita in pripeljita ju k meni. In če vaju kdo vpraša: Zakaj ju odvezujeta? recita mu: Gospod ju potrebuje, takoj ju bode pustil.* Učenca sta šla in sta našla žrebè, kakor jima je bil povedal, zunaj pred vratmi na razpotju privezano; in je odvezeta. Nekateri pa tam stoječih so jima rekli: »Kaj delata, da odvezujeta žrebe?« Rekla pa sta jim, kakor jima je bil zapovedal Jezus, in so jima

pustili. Privedla sta žrebe k Jezusu, dejala sta čeznje svoja oblačila in posadila Jezusa nanje. Vse to pa se je zgodilo, da se je dopolnilo, kar je govoreno po preroku, ki pravi: »Povejte hčeri Sijonski: Glej, tvoj kralj pride k tebi krotak, sedeč na oslici in na žrebetu podjarmljene oslice«. Tega učenci začetkoma niso razumeli. Ko je bil pa Jezus poveličan, so se spomnili, da je bilo to pisano o njem in da so mu storili to.

Zavoljo dveh rečij še tukaj posebej počastimo Jezusa. Pokazal nam je svojo božjo vsevednost: vedel je namreč že naprej, kje bosta učenca našla oslico privezано; vedel je celó prihodnje misli ljudij, kateri bodo sicer začetkoma ugovarjali učencema, ko bosta pa povedala, da je za Gospoda, bodo takoj spremenili svoje misli, ter radovoljno dali obe živali. Drugo pa, čemur se moramo čuditi, je Jezusova ljubezen do uboštva, do skromnosti in ponižnosti. Ker je tudi sicer živel ob miloščini dobrih ljudij, hoče tudi sedaj, ko se bo razodel kot kralja, izposoditi ali po miloščini pridobiti to, kar zahteva kraljevska čast; pa ne kot kralj vojskine sile na iskrem konju, marveč kot kralj miru in sprave na pohlevnem mladem osličku hoče prihajati v svoje kraljevsko mesto. Tudi njegovo kraljevsko spremstvo ni bogato in imenitno — le vrsta ubogih ribičev je ali takih, ki so prostovoljno ubožali, razdelivši mej uboge svoje premoženje.

Ko je Jezus tako dalje jahal, so mnogi pogrinjali svoja oblačila na pot, drugi so odsekavali veje z dreves in jih stlali po tleh. S tem so mu hoteli izkazati kraljevsko čast. Ako so namreč judje hoteli koga po kraljevsko počastiti, so mu razgrinjali preproge po cesti, da bi jahal po njih. Na Oljski gori pa Jezusovi častilci niso imeli takih preprog pri rokah, torej so jih nadomestili z oblačili in z vejami, ki so bile v spomladnem zelenju videti kakor lepa zelena preproga; oljkove veje in krasna palmova peresa so bila v ta namen tudi jako primerna. Navdušenje pa narašča in se širi čimdalje bolj. Ko so prišli blizo kraja, kjer se na Oljski gori navzdol zavije, začele so množice učencev z veselim in močnim glasom Boga hvaliti za vse čudeže, katere so videli, rekoč: »Češčen bodi kralj, kateri pride v imenu Gospodovem! Mir bodi v nebesih in čast na višavi!« In množice, ki so šle pred njim in za njim, so klicale: »Hosana Sinu Davidovemu! Češčen, kateri pride v imenu Gospodovem, hosana na višavah! Slavljen bodi prihajajoče kraljestvo našega Očeta Davida!« Tudi one množice, ki so bile že v Jeruzalemu, zaslišijo glasno slavlje in zagledajo veličastni sprevod, ter takoj hitijo s

palmovimi vejami (listi) nasproti in kličejo: »Hosana! Česčen bodi, ki pride v imenu Gospodovem, kralj Izraelov!«

Toliko vsestransko navdušenje, ki se kar hipoma nepričakovano razvije in se hitro kakor električna polasta vseh src, je res pravi čudež: Jezus, ki je kralj tudi človeških src, hoče tako! Umrl bo sicer sramotne smrti na križu, a poprej, ko je še na poti proti sodišču in morišču, se hoče pokazati v svoji božji slavi in ves svet prepričati, da umrje, ker sam hoče! Vse ljudstvo mu mora še pred smrtjo na slovesen način spričevanje dati, da je res obljubljeni Odrešenik, dolgo in željno pričakovani Mesija, ki se daruje za ves človeški rod.

Samo ob sebi je umevno, da tako slovesno vseobče počesčenje Jezusa Kristusa ni moglo biti vseč farizejem, marveč jih je hudo jezilo. Rekli so torej mej seboj: Vidite, da ničesar ne opravimo! Glej, ves svet dere za njim! In nekateri farizeji izmeje ljudstva so mu rekli: »Učenik, posvari svoje učence!« On pa jim odgovori: »Povem vam, če ti molče, bodo kameni vpili.« Ta pregovor pomeni največjo nujnost. Jezus hoče namreč reči: Jaz sem kralj in obljubljeni Mesija, to se mi mora priznati, in sicer tako gotovo, da se bo oglasila mrtva narava, če ljudje molčé.

Tako so se veselile (razum farizejev) vse množice današnjega dne, Kristusovega zmagoslavja: le on, kateremu velja to praznično zmagoslavje; le on, kateremu doni od vseh strani slava in počesčenje, ni vesel, marveč ko zagleda pred seboj Jeruzalemsko mesto v blesku spomladnega solnca, se razjoka nad njim! Doslej je le sušil solze, premnogim je zaklical: »Nikar ne jokaj!« — sedaj pa ne more ustaviti svojih lastnih solz, raz njegovo božje obličje se ulivajo tje proti nesrečnemu mestu, se zgublajo v razbeljenem, brezčutnem pesku! Ta prizor je tako ganljiv in pretresljiv, da se nikakor ne dá opisati; le duša more po nekoliko čutili, kaj je pretresalo takrat Jezusovo premilo Srce, ter ž njim jokati, kakor se joka otrok z materjo, četudi ne more razumeti njenih solz. Pri Jezusu je človeška natora tako tesno zedinjena z božjo natoro, da je vse njegovo delovanje božje delovanje, — tudi njegove solze smemo imenovati božje solze. Skrivnost nam ostanejo, kakor nam je skrivnostna in nedoumna njegova neskončna ljubezen, ki ga je privabila iz nebeskih višav v našo solzno dolino. Jezus moli za svoje preganjalce; a brez mere več je to, da se joka zaradi njihove nesreče, da pretaka grenke solze, ker jim ne more pomagati, ker jih ne more rešiti! Saj nam to sam pové, ko toži tje proti Jeruzalemskemu mestu: *Ko bi pač spoznal tudi ti,*

vsajta svoj dan, kaj je za tvoj mir! A sedaj je skrito pred tvojimi očmi. Zakaj prišli bodo dnevi nad te, ko te bodo obdali tvoji sovražniki z nasipi in te bodo oblegali in stiskali od vseh strani. In v tla bodo poteptali tebe in tvoje otroke v tebi in kamena na kamenu ne bodo pustili v tebi, ker nisi spoznalo časa svojega obiskanja. Kdaj in kako se je to zgodilo, vam je gotovo znano.

Današnjemu govoru ne pridenem nobenega posebnega opomina, saj opominjajo Jezusove solze bolj, kakor bi mogla vsaka človeška beseda. Amen.

A. Kržič.

2. Tri svetle zvezde v kroni sv. Štefana.

Sedaj pa ostanejo: vera, upanje, ljubezen, to troje. I. Kor. 13, 13.

Tri čednosti so, brez katerih ni bil in ne more biti zveličan noben človek. Kolikor je zavrženih v peklu, so zavrženi le zato, ker niso imeli nad seboj teh čednosti, ali pa vsaj ne v zadostni meri; in kolikor je zveličanih v nebesih, so zveličani zopet le za to, ker so se odlikovali v teh treh čednostih. In te čednosti so, kakor vam je znano, vera, upanje in ljubezen, kakor uči sveti apostol: *Sedaj pa ostanejo vera, upanje, ljubezen, to troje.* Te čednosti so podlaga in korenina vsega bogoljubnega življenja. Zato pa tudi ne najdemo nobenega svetnika, nad katerim bi se pogrešale te čednosti. Zlasti lepo se pa svetijo nad sv. Štefanom, — današnjim godovnjakom! Po pravici se mora reči: da vera, upanje in ljubezen so tri svetle zvezde v kroni svetega Štefana! Kako — hočemo sedaj skupaj premišljevat!

1. Sveti Štefan je bil poln vere. Kaj pa je vera? Vera je tista čednost, po kateri vse verujemo, kar je Bog razodel, kar je Jezus Kristus učil, kar so apostoli oznanovali, in kar nam sveta rimsko-katoliška cerkev zapoveduje verovati, naj je v sv. pismu zapisano ali ne. — Ta vera nam vелеva verovati tudi take reči, katerih ne doseže naš um, in ne umeva, in katere se nam po naši zgolj človeški razumnosti zdé skoraj nemogoče; pa jih moramo verovati vendar brez ostavljanja in pridržka, zakaj tisti, ki nam jih zapoveduje verovati, je vsemogočni, presveti in neskončno resnični Bog, ki ne more ne goljufati, ne goljufan biti. Kar se

tiče vere, moramo Bogu bolj verjeti, kot svojim počutkom, ker počutki nas lahko goljufajo, Bog pa nas ne more goljufati. — Naš um je že sam po sebi omejen, pa še po grehu oslavljen; božji um pa je neizmeren in neskončen. Zato moramo svoj um brez pridržka podvreči božjemu umu.

Ta vera pa nam je tako potrebna, da brez nje nikakor ne moremo biti zveličani. Kristus, večna resnica, pravi: *Kdor ne veruje, bo pogubljen!* in drugod: *Kdor veruje in je krščen, bo zveličan;* in zopet: *Kdor ne veruje, je že sojen* t. j. odločen pogubljenju! Zastonj bi tedaj pričakovali nebes, ko bi ne hoteli verovati, ali če bi tudi trdovratno zametovali le eno samo razodeto resnico! —

Ravno tako pa tudi vemo, da vera sama k zveličanju še ni zadosti, in da nas vera sama brez dobrih del ne more zveličati. Tako namreč govori sv. Jakop: *Kakor je telo brez duše mrtvo, tako je vera brez del mrtva!* Moramo torej tudi tako živeti, kakor nas uči vera: storiti moramo, kar nam naklada vera in zapoveduje, drugače nismo pravi kristijani. Sveti Pavel namreč piše, da *pravični živi iz vere!* Ko bi tedaj tudi večkrat molili djanje apostolske vere, ali obujali, pa bi naše življenje ne bilo po tem, nas taka vera ne more zveličati. —

Kdo more reči, da sv. Štefan ni bil poln take dejanske, žive vere v Boga, in v njegovo razodenje, katero je razglašal po prerokih, poslednje dni pa po svojem Sinu. Vsaj ga sv. pismo naravnost imenuje *moža polnega vere in sv. Duha!* (Dj. ap. 6, 5.) S kako živo vero in prepričanjem je dokazoval trdovratnim judom, da so se vse obljube, dane po prerokih, spolnile, katerih pa nočejo verovati, akoravno jih vidijo že spolnjene, temveč se vedno ustavljajo sv. Duhu, kakor njihovi očetje, ki so preroke morili in preganjali, ki so jim napovedali Kristusov prihod, in so sedaj, ko je prišel, še postali celo njegovi izdajalci in ubijalci!

Glejte tedaj trdno in živo vero sv. Štefana! Akoravno je vedel, da ga nič boljšega ne čaka, kot njegovih prednikov — prerokov, se vendar ni vstrašil judom v obraz povedati resnico, če ima tudi za svojo vero in prepričanje zgubiti življenje in prelititi kri. Vse to se je tudi zgodilo!

2. Sv. Štefan je bil pa tudi poln zaupanja na Boga; ker tudi to nam je potrebno k zveličanju. Kaj pa je krščansko upanje? Krščansko upanje je čednost, po kateri trdno pričakujemo od Boga vsega, kar nam je obljubil zavoljo neskončnega zaslužjenja Jezusa Kristusa. Obljubljeno pa nam je večno zveličanje, in vsi pomočki

ga doseči. Bog govori po preroku Izaiju: *Če so vaši grehi rudeči, kakor škrlat, bodo beli, kakor sneg* — in po preroku Ecehijelu: *Kakor resnično živim, nočem smrti grešnika, temveč da se spreobrne in živi!* — Obljubljeno pa nam je tudi to, kar nam je potrebno za življenje, ker Jezus sam pravi: *Ako nebeški Oče živi tice pod nebom, in lilije na polju tako oblači, koliko bolj bo za vas skrbel, vi maloverni!*

In to upanje, da nam bo Bog dal, kar nam je obljubil, se opira na njegove lastnosti, ker je namreč neskončno mogočen, torej vse lahko dá, ker je neskončno zvest, tudi spolni, kar je obljubil, in svoje besede še nikdar ni prestopil; ker je neskončno dobrotljiv in usmiljen, je njegovo največje veselje, dobrote in milosti deliti. —

Velike so reči, katere nam je Bog obljubil, velik je pa tudi Bog, kateri jih je obljubil, zato je moramo na tega mogočnega in predobrega Boga vselej in trdno zaupati, da nam bo dal obljubljene reči; na njega se nad vse, najprej ter najbolj zanašati. Zato se vsakdo pregreši, ki premalo zaupa v Boga, ali če v koga drugega prej in bolj zaupa, kakor v Boga. Torej pravi sv. pismo: *Preklet bodi človek, ki stavi zaupanje v človeka*; in psalmist pravi: *Če se drugi na konje in trdnjave zanašajo, mi pa se moramo zanašati na Gospodovo ime.* In res, kako se pač moremo zanašati na svojo modrost, moč, lepoto, zdravje in bogastvo? To vse so zgolj slabe podpore, ki se le prehitro starejo, polomijo, in še tistega poškodujejo in ranijo, ki se nánje opira. Ali se pač smemo zanašati na druge ljudi? Ljudje so spremenljivi; danes nekaj obe-tajo, jutri tega več ne vedó; danes se človeku prilizujejo, jutri ga zaničujejo; danes so prijatelji, jutri sovražniki.

Krščansko upanje pa mora biti pametno, ne predržno. Mi smemo le takih reči pričakovati od Boga, katere nam je obljubil, in pod takimi pogoji, pod katerimi nam jih je obljubil. Ko bi tedaj ti še toliko grešil, pa bi se kasneje resnično k Bogu obrnil, kesal, spovedal in spokoril, ti bo Bog gotovo odpustil, in krivico bi mu delal, ko bi tega ne zaupal in pričakoval.

Ravno tako gotovo je pa tudi, da bi zastonj pričakoval odpuščanja, če bi se ne hotel poboljšati in odpovedati grehu! Tudi bi zastonj od Boga pomoči pričakoval, če bi sam nič ne hotel storiti, da dosežeš, kar prosiš in pričakuješ od Boga. Bog nam je n. pr. obljubil pomoč v skušnjavah, ter obljubil, da nas ne bo pustil skušati čez naše moči: pa zapustil bi nas, ako se sami nepremišljeno in predržno izpostavljammo skušnjavam!

S takim krščanskim upanjem napolnjen je bil sveti Štefan. Ko je judom spričal svojo vero, da je Kristus pravi obljubljeni Mesija, in da je le od njega pričakovati rešenje in zveličanje, je klical: Vidim nebesa odprta in Sinu človekovega stati na desnici božji! kakor bi bil hotel reči: Glejte, da nisem zastonj veroval in upal, že uživam, že gledam sad svoje vere in upanja in nisem ostal osramoten! Kristus — in le edini on, je naš pravi Zveličar, le na njega se trdno zanašajmo, ker le po njem nam je mogoče doseči pravo in resnično srečo: zakaj ker njegova so nebesa, in le on sam nam more pomagati v nebesa. On kot božji Sin, je naše upanje, naša tolažba, naš pomočnik, naš vodnik, naš zdravnik, naše pribežališče, naš zveličar!

3. Naj dragocenejši biser v kroni sv. Štefana je pa njegova odkritosrčna in resnično velika ljubezen do Boga in bližnjega. Kaj pa je krščanska ljubezen? Krščanska ljubezen je čednost, s katero Boga zavoljo njega samega čez vse, bližnjega pa zavoljo Boga kakor same sebe ljubimo.

Boga čez vse ljubiti, nas učite vera in pamet, ker je Bog že sam na sebi največja dobrot in lepota, torej vreden vse ljubezni; potlej pa moramo ljubiti Boga čez vse tudi iz hvaležnosti, ker nas je on poprej ljubil, in sicer tako močno, tako neizrečeno, da nas je vstvaril iz ljubezni, odrešil in posvetil; da nam je iz ljubezni toliko dobrot skazal in jih še skazuje. — Tirja pa vera od nas, da Boga čez vse ljubimo, iz celega srca, iz cele duše, iz vseh misli in iz vseh svojih moči. Kaj pa se to pravi?

Če dobri stariši zelo ljubijo svoje pridne otroke, moramo mi Boga še vse bolj ljubiti, čez vse ljubiti. Če uboglivci otroci ljubijo svoje skrbne stariše, moramo mi Boga še bolj ljubiti. Lakomneži ljubijo denar in bogastvo; nečistniki mesene sladnosti; to je nespodobna ljubezen; mi pa moramo Boga vse bolj, ter z lepo, čisto, blago ljubeznijo, — in čez vse ljubiti. Čez vse pa ga ljubimo, ako radi nanj mislimo, se radi pogovarjamo o njem, radi poslušamo njegove nauke, in se jih učimo ter spolnujemo, radi zavoljo njega trpimo, ga radi in pogosto obiskujemo, in se z njim večkrat in vredno sklepamo v zakramentu svete ljubezni!

To ljubezen do Boga kažemo, če ohranimo njegove zapovedi, in po njih živimo, kakor opominja Jezus sam pri sv. Janezu: »Kdor ima moje zapovedi in jih izpolnjuje, tisti je, ki me ljubi.« In zopet govori pri sv. Matevžu: *Kdorkoli stori voljo mojega Očeta, kateri je v nebesih, tisti je moj brat, sestra in mati!*

To ljubezen do Boga pa osobito kažemo, če se varujemo slehernega greha, s katerim bi ga žalili.

To ljubezen slednjič kažemo, ako ljubimo tudi bližnjega, naj je naš prijatelj, ali sovražnik, in ako mu dobro storimo, kadar in kolikor moremo, kjer pa ne moremo, da mu vsaj privoščimo vse dobro, in sicer to tudi takrat, kadar nas to še tako težko stane, ter tudi takim odpustimo, ki so nas — če tudi najhujše — razžalili! Ako to in tako storimo, potem res Boga nad vse ljubimo!

Ali ni mar tako storil tudi sv. Štefan? Kako odkritosrčna je bila njegova ljubezen do Boga, se vidi iz njegovih prisrčnih besedi, s katerimi je klical na Jezusa ob uri, ko so ga kamenjali, rekoč: Gospod Jezus sprejmi mojo dušo! Kaj pa je gnalo njega, kakor tudi tisočere druge služabnike božje v tako grozovito smrt, če ne ravno njihova goreča in velika ljubezen do Boga? — Veliko ljubezen do Boga je pokazal sv. Štefan tudi s tem, ker je iz ljubezni do njega stregel revnim in potrebnim, ter miloščino mej nje delil; najvišjo stopinjo odkritosrčne ljubezni do bližnjega zavoljo Boga pa je pokazal zlasti ob svoji smrtni uri. Mej tem, ko so ga nehvaležni judje pobijali s kamenjem, jim ni žugal, jih ni preklinjal, ne božje šibe klical nad nje, temveč po zgledu svojega Zveličarja poln največje ljubezni za svoje morilce molil, rekoč: »Gospod! ne prištevaj jim tega greha!« Kje hočemo iskati večjo ljubezen.

Glejte! tako sem vam razložil tri svetle zvezde v kroni sv. Štefana, namreč njegovo živo vero, njegovo neomahljivo zaupanje in njegovo gorečo ljubezen do Boga in bližnjega!

Sedaj vas pa, kristjani! k sklepu vprašam: Ali veste, v kateri cerkvi se najde prava vera, katera nam daje pravo zaupanje in katera nam oznanuje pravo ljubezen? Ali veste, v kateri cerkvi so se svetniki učili svetega življenja? v kateri so se posvetili? — V nobeni drugi ne, kakor v tej cerkvi, v kateri smo tudi mi rojeni in izrejeni — v rimsko-katoliški cerkvi. Vse ljudi in vse učenjake vseh stoletij kličem na pričo, da naj mi imenujejo le enega svetnika, ako morejo, zunaj te cerkve! Niso ga mogli, — in ga ne morejo! Če imamo tudi nekatere svetnike, ki niso bili ves čas svojega življenja v tej cerkvi, — so pa vendarle v tej cerkvi, in ne zunaj nje — sveto umrli! — Iz tega sledi, da le kato-

liška cerkev uči pravo zveličavno vero, daje trdno upanje, in označuje pravo ljubezen; iz tega sledi, da nikakor ni res, kakor nekateri pravijo, da se človek v vsaki veri lahko zveliča. Zunaj katoliške cerkve ni zveličanja; le ona sama ima v sebi svetnike, — nobena druga.

Veselimo se, predragi! te resnice; ljubimo, ubogajmo, poslušajmo in spolnujmo nauk, katerega nas uči ta cerkev, stojmo trdno na strani te cerkve; posnemajmo svetnike, ki so se trdno držali tega nauka, ter tudi življenje rajše dali, kot zatajili nauk, katerega uči sveta katoliška cerkev! Le ta nauk, — in ne kateri drug — nas more zveličati, ako ga poslušamo in spolnujemo! Zatorej sklenem z besedami svetega apostola Pavla (Hebr. 13, 7.): *Spomnite se svojih prednikov, kateri so vam govorili besedo božjo; glejte konec njihovega življenja, in ravnajte se po njihovi veri!* — Amen.

A. Šimenec.

Nedelja pred novim letom.

Naš Gospod Jezus Kristus.

LVIII.

Glej, ta je postavljen v padec in vstajenje mnogim v Izraelu. Luk. 2, 34.

Še danes in jutri — pa stopimo v novo leto — zadnje v sedanjem devetnajstem stoletju! Sicer je leto podobno letu, in menim, da zadnje samo ob sebi ne more biti veliko drugačno nego prvo; vendar je že nekako prirojeno človeku, da menjava časa kolikor toliko pretrese vsakogar, ki ne živi kar brez premisleka »tje v en dan«. Že sprememba enega leta mu daje marsikaj misliti — nazaj in naprej. Kaj pa še sprememba celega stoletja! Oj, če premislimo nazaj: kako je bilo vse drugače pred sto leti! V mnogih rečeh je morda sedaj boljše; marsikaj se je olajšalo za telesno življenje, napredek se tu ne dá tajiti. Tudi v duševnem verskem življenju smo gotovo napredovali, ako premislimo, kako žalostno se je končalo prejšnje stoletje s francosko revolucijo, in kako tožno se je pričelo sedanje, ker so se še vsepovsod kazale podrtije, ki jih je zapustil oni brezbožni duh, kateri je povzročil francosko prekucijo. Marsikaj je žalostno, zelo žalostno tudi pri nas, a celo tako menda vendar ne kot ob koncu preteklega stoletja;

torej upajmo, da tudi zadnje leto ne bo tako strašno in da se bo novo, dvajseto stoletje, vendar le lepše pričelo, kakor se je sedanje.

Odločilno je pa to, kar je prerokoval že starček Simeon o božjem Detetu Jezusu: *Ta je postavljen v padec in vstajenje mnogim v Izraelu.* Da, to je odločilno: zato je toliko hudega na svetu, ker se jih je toliko odvrnilo od Jezusa, in ker jih je celo mnogo takih, kateri sovražijo Jezusa in delajo z vsemi silami na to, da bi ga sovražili tudi drugi. Predragi, ker mi sveta ne moremo pre narediti, skrbimo pa vsaj vsi, kar nas je še dobre volje, da ostanemo ponižni in goreči častivci Jezusa Kristusa; z vsem srcem se ga oklenimo z odločno in junaško voljo, da mu hočemo vsikdar zvesto služiti. S takim navdušenjem pre mišljujmo njegovo življenje in trpljenje (in sicer danes tem pobožnejše, ker je zadnjikrat v tem letu).

I. Zadnjič še Jezusa nismo spremili celo do Jeruzalema; marveč omenil sem vam, kako se je Jezus milo razjokal, ko je z Oljske gore zrl na nehvaležno mesto ter mu jokaje napovedal strašni pogin. Kdor količkaj pozna Jezusovo premilo Srce, se ne bode čudil njegovim solzam, marveč lahko uvidel, da pač drugače ni moglo biti. V svoji božji vsevednosti je natanko naprej videl, koliko gorje bo prišlo nad to mesto, kako bode to krasno zidovje od požara zakajeno, z vojaško silo razdejano; v duhu je gledal, kako bodo ti ljubeznivi otroci, cveteči mladenički, ki so poleg njega veselo tekali in peli, po ulicah razdejanega mesta ležali kot krvavi, razsekani ali razžgani mrliči; videl je grozovito žalost in obupnost zbezanega, a še vedno trdovratnega ljudstva; videl strašni požar in pogin velečastnega templja. Pred očmi so mu rimske vojske, njim na čelu hrabri Tit, ki bo s tega mesta, kodar ga sedaj spremlja navdušena množica, dajal ukaze svojim legijonom za pogubni napad na mesto in njega nesrečne prebivalce. Vse to je videl in sočutna žalost in srčna usmiljenost mu privabi preobilne vroče solze v njegove božje oči. — Poleg tega mu je pa tudi živo pred očmi, kaj pomeni to njegovo slovesno potovanje v sredi navdušenih množic; da je to pot na morišče, da isti slavitelji, ki mu sedaj kličejo slavo, bodo v kratkem kričali: »Križaj ga! križaj ga!« Tu vidi tužni vrt Getzemani, tam zadaj strašno goro Golgato, in poleg sebe tako blizo apostole, ki ga bodo zapustili, in vidi Iskarijota, ki ga bo izdal. Oh, vse, vse, kamor se ozre, ga spominja prebritkega trpljenja in grozovite smrti. To zmagoslavje je zanj prav kakor mrtvaški sprevod. Kakor so ta dan, 10. nizana jagnjeta

s cveticami in trakovi venčali in pripravljali za velikonočno klanje, tako gré tudi naš Zveličar, božje Jagnje, slovesno sicer — a v svojo smrt. Pa četudi se prepusti za trenutek svojim najplemenitejšim srčnim čustvom, da se razjoka, vendar njegovo Srce ostane junaško, neustrašeno nadaljuje svojo pot, neskončna ljubezen do ubozega človeštva premaga vse drugo in povspešuje njegove stopinje po klanecu Oljske gore čez Cedronovo dolino — v mesto.

Ko je pa šel v Jeruzalem, je bilo vse mesto po koncu, rekoč: »Kdo je ta?« Od takrat, ko so bili prišli sv. trije Kralji in se je vsled njih vprašanja: »Kje je novorojeni kralj?« prestrašilo vse mesto, pa do danes še ni bilo tolikega zanimanja za Jezusa v Jeruzalemu! Oj, čudni Jeruzalemčanje! sedaj še-le vprašujete: »Kdo je ta?« Kolikrat vam je že dokazal z besedo in v dejanju, da je Sin božji, pravi Bog, nebeškemu Očetu v vsem enak! Žalostno, če tega res ne veste, a še žalostnejše, če nočete vedeti! In kako neotesano vprašujejo ti meščanje: »Kdo je ta?« — Množice pa so rekle: »Ta je Jezus, prerok iz Nazareta na Galilejskem.« To so bili oni ljudje, ki so Jezusa spremljali, pridši iz raznih krajev, posebno iz Galileje, na velikonočni praznik. Sicer še precej srčno odgovarjajo ti slavitelji božjega Zveličarja, vendar ne več tako odločno, kakor poprej na vrhu Oljske gore; menda se že bojé judovskih prvakov v mestu: imenujejo ga le preroka, o »Sinu Davidovem«, o njem, »ki pride v imenu Gospodovem«, ni nič več slišati. Videti je, da bo judovska gosposka lahko prenagnila te ljudi.

Jezus je šel v tempel, a ta dan ni učil; ta dan je imel biti le dan slovesnosti in zmagoslavja. Vendar svojega poglavitnega dela, o katerem je zapisano: *Okrog je hodil in dobrote delil*, tudi danes ne more opustiti. Evangeljsko sporočilo pravi: *In pristopili so k njemu v templu slepi in kruljevi in jih je ozdravil*. Da, z dobrotami morajo biti zaznamovane vse njegove stopinje po vseh njegovih potih do zadnjega izdihljeja!

Še eden jako ljubezniv prizor se nam pokaže, predno se konča ta večno znameniti dan. Odrasli spremljevalci Jezusovi so bili v mestu že pozabili na poprejšnje dogodke, morda so se tudi bali judovskih oblastnikov, kakor sem že prej omenil, a v preprostih, detinskih in otroških srcih kar niso mogli utihniti oni nebeški glasi, s katerimi je navdušeno ljudstvo po poti slavilo Jezusa. Kar tam v templu je začela na novo vpiti ljuba mladina: »Hosana Sinu Davidovemu!« Jezusu je bila jako všeč ta ponavljana pro-

slava iz nedolžnih ust. Evangelij namreč pristavi: »Ko so veliki duhovni in pismarji videli čudeže, katere je delal, in otroke, kateri so v templu vpili — so se razjezili in so mu rekli: »Slišiš, kaj ti pravijo?« Jezus pa jim reče: *Kajpada. Ali niste nikoli brali: Iz ust otrok in dojenčev si si napravil hvalo?* — Te besede so morale biti pismarjem tem trpkkejše očitane, ker jim je bilo gotovo znano, da je te besede David zapisal preroško z ozirom na prihodnjega Zveličarja.

Zvečer se je Jezus vrnil z dvanajsterimi v Betanijo. Ondi je prenočil.

II. V pondeljek zjutraj je šel Jezus s svojimi učenci zopet nazaj v Jeruzalem. Bil je lačen; lačen v dvojnem pomenu: v navadnem naravnem pomenu je bil lačen, ker prejšnji dan se v Jeruzalemu pač ni nobeden zmenil, da bi mu bil kaj postregel; a če so mu potlej v Betaniji kaj ponujali, si vendar lahko mislimo, da Zveličarja so tolikanj prevzeli dogodki tega dne, da mu ni moglo biti kaj mar za jed, ter da je v molitvi prečul ono noč. Lačen je bil pa Jezus tudi v dušnem oziru, t. j. silno je bil željen zveličanja duš, rešenja svojega ljudstva.

In ko je zagledal od daleč — kraj pota — smokvino drevo z listjem, se približa, ako bi morda kaj našel na njem. A ko je prišel tje, ni našel nič razen listja, zakaj za smokve ni bil čas. Smokve rodijo v Palestini dvakrat sad, zgodnji in pozni. Prvikrat zorijo v juniju, drugič v avgustu ali septembru. Vendar ne zorijo vse hkrati, zato nekatere še ostanejo na drevesu, ko je že listje odpadlo, tudi še čez zimo; take še le dozore v spomladi, ko začne drevo zopet odganjati. Vendar v začetku aprila, ko je šel Jezus mimo, ni bilo ne teh, ne onih smokv. Ker se smokve že začno prej prikazovati, predno se perje razvije, je znamenje, da je bilo to drevo popolnoma nerodovitno.

In Jezus je ogovoril drevo, rekoč: *Na veke nikoli naj nihče ne je od tebe sadú.* In njegovi učenci so ga slišali. Smokva pa se je tedaj posušila. Ta čudež bi še ne bil tako zelo znamenit, ko bi ne bil ob enem preroški. Smokvino ali figovo drevo je podoba izraelskega ljudstva; saj je tudi sicer pri (raznih) narodih navada, da si prisvajajo kako drevo kot posebno priljubljeno, Nemci n. pr. hrast, mi Slovenci pa lipo. To prekletstvo, katero je izrekel nad smokvinim drevesom, je veljalo izraelskemu ljudstvu. Drevo se je za zmiraj posušilo; tudi judovsko ljudstvo je bilo kot narod za vselej zavrženo; le posamezniki so sicer verovali v Jezusa in

se rešili. Še-le ob koncu časov se bodo spreobrnili, kar jih bo še ostalo. Judje ob Kristusovem času so bili res tako nesrečno drevo: zimskih sadov iz starih boljših časov niso več imeli; spomladanskih se ni nič prijelo, družega ni bilo, kakor prazno perje, s katerim pa Zveličar ni mogel biti zadovoljen. Kar je nekdanj Jezus učil v priliki o smokvinem drevesu, to je sedaj dejansko pokazal in prerokoval. Oboje pa so izvršili Rimci l. 70. po Kr. r.

Od tod je šel Jezus v Jeruzalem. Ko je stopil v tempel božji, jel je izganjati kupce in prodajalce in je prevrnil mize menjavcem in stole prodajalcem golobov, in ni pustil, da bi kdo nosil posodo preko templja. Ter je učil in jim rekel: *Ni li pisano: Moja hiša se imenuje hiša molitve vsem narodom? vi pa ste jo storili jamo razbojniško.* Veliki duhovniki, pismarji in starejšine ljudstva pa so iskali povoda, da bi ga umorili. In niso vedeli, kaj bi mu storili, zakaj bali so se ga, ker vse ljudstvo se ga je držalo in ga je poslušalo.

Isto žalostno delo, ki je je Zveličar izvršil, ko je bil pred tremi leti prvokrat javno nastopil v Jeruzalemu, opraviti mora zopet sedaj, ko je zadnjokrat prišel. Kako je morala pač Jezusa boleti taka trdovratnost in nepopoljšljivost! Zato še z večjo nevoljo in večjo ostrostjo odpravlja iz templja oskrunjevanje nego prvokrat: kar vsem brez izjeme prevrne mize, kar vse razpodi s svetega kraja; tudi to prepové, da se ne smé nobena posoda nositi preko templja, t. j. skoz posvečeni tempelski prostor. Ker jim mora to prepovedati, je znamenje, da so mnogi ta sveti kraj že takorabili, kakor kake druge ulice ali trge v mestu. A prišel je pa tudi sedaj čas, ko se ima dopolniti njegovo prerokovanje: *Poderite ta tempel, in v treh dneh ga bom sezidal.* Prišel je čas, ko bodo res podrli ta dragoceni tempel, ko bodo ukončali najdražje življenje, kar ga je bilo kedaj na zemlji, — umorili Najsvetejšega!

Ta zgodba nam je pa tudi jasen dokaz stare resnice: *Strah božji je začetek modrosti!* Kjer strahu božjega ni, tam tudi zaman iščeš modrosti. To nam kaže zgodovina vseh narodov vseh časov; pa tudi življenje posameznih ljudi. Celo pagani so še le takrat prav popolnoma propadli, ko niso imeli več spoštovanja do svojih dozdevnih bogov, do malikov; strah pred nekim višjim bitjem, katerega, žal, niso poznali, varoval jih je popolnega propada. Judom je pa tudi s tem napovedan pogin, ker nič več ne spoštujejo svetega kraja, ker so tako zelo zgubili ves strah božji, voditelji naroda, prodstojniki v templu, pa tudi mnogi izmej prepro-

stega ljudstva, lakomni prodajalci in menjalci na svetem kraju. Ako je pa Bog tako kaznoval Izralce, ako so imeli tako žalostno osodo pogani, mar li smejo katoličanje pričakovati kaj boljšega, ako bi na svetem kraju, v cerkvi ne imeli več svetega spoštovanja, ako bi tukaj v pričo živega Boga se nespodobno vedli, ako bi zgubili ves strah božji! In skušnja res uči, da v tistih vaseh, mestih in deželah so najslabši ljudje, kjer cerkev zanemarjajo, da ali sploh ne hodijo v cerkev, ali pa, da se v cerkvi nedostojno obnašajo. A tudi posamezni človek si takrat podpiše smrtno sodbo dušnega življenja, ko začne zanemarjati sv. mašo in sploh službo božjo, ko začne zgubljati strah božji, spoštovanje do cerkve, do svetih rečij. Vsak župnik vé in britko občuti, da so v njegovi župniji najslabši ljudje, izvržek človeštva, oni, kateri ne prihajajo redno k službi božji, ali pa mej službo božjo postopajo pred cerkvijo ali pa se odstranjajo v krčmo itd. To je pač Zveličar dobro vedel in zato je bil tako vžaljen. Predragi, zapomnite si to dobro za vselej, ter imejte vedno veliko spoštovanje do svetih krajev, do službe božje, do vsake božje in svete reči; učite pa tudi druge tako! Zakaj če se kdo ne boji Bogá, kóga se bode še bal!

III. Tudi od ponedeljka do torika je Jezus prenočil v Betaniji. Zjutraj pa gre po isti poti zopet v mesto. Mimogrede so videli smokvino drevo do korenine posušeno. Učenci so se čudili rekoč: »Kako naglo se je posušilo!« Peter pa se je (še posebej) spomnil in rekel: »Učenik, smokva, katera si bil preklel, se je posušila!« Jezus jim odgovori: *Imejte vero v Boga! Resnično vam povem, če boste imeli vero in ne boste dvojili, ne boste delali samo tega, kar se je zgodilo smokvi, marveč kdor poreče temu hribu: „Vzdigni se in vrzi se v morje!“ in ne bo dvojil v svojem srcu, ampak veruje, da se bo zgodilo vse, kar reče — zgodilo se mu bode. Torej vam povem, vse karkoli prosite v molitvi, verujte, da boste prejeli, in se vam bo zgodilo. In kadar stopite k molitvi, odpustite, če imate kaj zoper koga, da vam tudi vaš Oče nebeški odpusti vaše grehe. Če pa vi ne odpustite ljudem, vam tudi vaš Oče v nebesih ne bo odpustil vaših grehov.*

Zopet tukaj vidimo, kako Jezus mnogokrat in mnogovrstno ponavlja one nauke, kateri so mu najbolj pri srcu: močna in trdna vera, neomahljivo zaupanje v molitvi, pa ljubezen do bližnjega, zlasti tudi do sovražnikov, te nauke želi najbolj globoko zasaditi apostolom v srce, da bi jih sami zvesto izpolnjevali pa tudi druge učili tako. Tako govori učencem; kar pa pové trdovratnim judom, vse kaže le bolj na prihodno kazen, kateri ne bodo odšli.

Prišli so zopet v Jeruzalem. Ko je Jezus po templu hodé poučeval ljudstvo in mu oznanjeval evangelij, pristopili so k njemu veliki duhovniki in pismarji in starejšine ljudstva (torej sodnja judovska; ni nam misliti, da bi bil prišel ves sinedrij, marveč le nekaj zastopnikov, kakor so nekaj odposlali k sv. Janezu vprašati: »Kdo si ti?«) in so mu rekli: »Povej nam, s kakšno oblastjo to delaš?« Vprašali so ga namreč še le danes o tem, kar je bil storil že včeraj; saj se tudi pred tremi leti niso upali takoj mu ugovarjati, ko je bil očistil tempel, marveč še le čez nekaj časa so pristopili in zahtevali opravičenja, in sicer takrat so hoteli, da naj se opraviči s čudežem, sedaj pa le hočejo vedeti, s kakšno oblastjo to dela, ob enem pa seveda zahtevajo opravičenja o vsem njegovem učenju in delovanju, v mislih jim je tudi slovesni prihod v Jeruzalem. Jezus pa jim ne odgovori naravnost, marveč z novim vprašanjem, rekoč: *Poprašal bom tudi jaz vas eno besedo, in ko mi jo poveste, povem vam tudi jaz, s kakšno oblastjo to delam. Krst Janezov, odkod je, iz nebes, ali od ljudij: Odgovorite mi.* Oni pa so sami pri sebi mislili: »Če rečemo: Iz nebes, poreče: Zakaj mu torej niste verjeli? Če pa rečemo: Od ljudij, nas bođe kamenjalo vse ljudstvo, zakaj prepričano je, da je bil Janez prerok«. In so odgovorili, da ne vedó. Jezus pa jim reče: *Torej vam tudi jaz ne povem, v kakšni oblasti to delam.*

Beseda »Janezov krst« pomeni vse delovanje in učenje svetega Janeza. In ker je sv. Janez tolikrat ponavljal, da je Jezus obljubljeni Odrešenik, je bilo to vprašanje odbrano res z nebeško modrostjo. Hotel jim je reči: Janeza imate vsi za preroka božjega, Janez pa vam je dovolj jasno pričal o meni; če torej Janezu verujete, tudi veste, od kod imam oblast ljudstvo učiti, grajati napake, odpravljati razvade. Vaše vprašanje je torej brez potrebe, če se pa niste zmenili za Janezovo poslanje, vam tudi ni treba vpraševati po mojem poslanju; in zato tudi ne odgovorim.

Vendar Zveličar ni ostal pri tem, marveč je porabil to prilžnost, da jim razkrije v priliki, odkod je vzrok njihove nevere, ter jim postavi zrkalo pred oči, v katerem lahko razvidijo, kakšnega duha so, in lahko berejo svojo žalostno prihodnjost.

Kaj pa se vam zdi (o tem le)? Nek človek je imel dva sina in je stopil k prvemu in mu rekel: Sin, pojdi delat danes v mojem vinogradu. On pa je odgovoril in rekel: „Nočem“. Potem pa se je skesal in je šel. In stopi k drugemu in mu reče ravno tako. Ta pa je odgovoril in rekel: „Grem, gospod“! pa ni šel. Kateri teh

dveh je izpolnil očelovo voljo? Mu rečejo: »Prvi«. Jezus jim reče: Resnično vam povem, da cestninarji in nečistnice pojdejo pred vami v božje kraljestvo; zakaj Janez je k vam prišel po poti pravice (t. j. kot resničen, od Boga poslan prerok, ki je učil resnico in pravico) in mu niste verjeli, cestninarji pa in nečistnice so mu verjeli. Vi pa, ki ste videli (spreobrnjenje tolikih grešnikov) se niste potem spreobrnil, da bi mu bili vrjeli.

Priliko je lahko umeti, ko ji je nauk Jezus sam pristavil in z naukom tudi razlago. Govori o nebeškem Očetu. Prvi sin pomeni cestninarje in grešnike, ki začetkoma niso hoteli obdelovati vinograda Gospodovega, t. j. izpolnjevati njegove volje. Ko je pa Janez tako lepo učil z besedo in zgledom, so se poboljšali. Farizeji so se pa hlinili, da izpolnjujejo zapovedi, v resnici jih pa ne, zato so podobni drugemu sinu. Posledica bo, da poboljšani grešniki pojdejo v nebesa, oni pa bodo zavrženi.

S tem sklenemo za letos premišljevanje Kristusovega življenja s tem sklepom, da še konec dovršimo v nastopnem letu. Zahvalimo se Bogu za vse dobrate, posebno pa še za vse dušne milosti, katere nam je dajal v preteklem letu; za vse lepe nauke, ki smo jih letos slišali iz sv. evangelija, in za vse klice in vabila, s katerimi nas je ljubi Jezus hotel za seboj privabiti, da bi se zvesto ravnali po njegovih naukih in zgledih. Iz srca obžalujmo, da smo tako slabo povračali njegovo ljubezen in tako malo napredovali v dobrem. Trden in odločen bodi naš sklep, da bomo nastopno leto pričeli z večjo gorečnostjo ter po svojih močeh nadomestili, kar smo zamudili v preteklem. Amen. A. Kržič.

Pogled na slovstvo.

1. *Molitve pri očitni službi božji* je naslov knjižici, ki je izšla na troške ljubljanske stolne cerkve. Dosedanja naša zbirka molitev se ni vjemala z besedami novega katekizma; tudi jej je manjkalo mnogo molitev, ki jih sedaj rabimo. Nova knjiga nam podaja v pravilni obliki litanije vseh svetnikov, lavretanske litanije, molitev k sv. Jožefu za rožnivenško pobožnost meseca oktobra, litanije presv. Imena in presv. Srca Jezusovega, molitve v dan svetega Marka in križev teden pa ob posebnih potrebah, molitve za odvritev potresa pri zaobljubljeni procesiji. Dodano je tudi, kar se sicer še rabi pri očitni božji službi, namreč: „Veni sancte Spiritus“, „Te Deum laudamus“ in „Aspersio aquae benedictae“. Tisek je velik in razločen, papir lep in močan. — Knjiga stane 60 kr.